

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 หมู่ 3 ต.ป่าแป๋
อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน”

โดย

นายประเสริฐ แสงมูล และคณะ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การ เริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการ ปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของ ตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้ อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน รวมทั้ง เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการ เพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่น ๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็น ว่าข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่ เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวตนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็น เครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว. สำนักงานภาค ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าว มาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอก เล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงานเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่นักวิจัยเป็น อย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.สำนักงานภาค จึงได้ปรับรูปแบบการ เขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนอออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดย ไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคง มุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะ

ช่วยให้นักวิจัยมีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัยสู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

เรื่อง : โครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่ออุปลัมภัก 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน”

ผู้วิจัย : นายประเสริฐ แปงมูล และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่ออุปลัมภัก 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา ศึกษาผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษา (ฟัง – พูด – อ่าน – เขียน) ทั้งภาษาละเวือะและภาษาไทย ศึกษาผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลเวือะ ศึกษาเงื่อนไข / ปัจจัยในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา และเพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัย

กระบวนการในการดำเนินงานที่วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย และกระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วมของชุมชน และใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในหลายลักษณะ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย และการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผลจากการดำเนินงานโครงการสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ กล่าวคือ 1) เกิดรูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และ 2 เกิดหลักสูตรและแผนการเรียนการสอนแบบทวิภาษาที่เหมาะสมกับนักเรียน เกิดสื่อหรือนวัตกรรมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาแม่เป็นสะพานเชื่อมไปสู่ภาษาที่สอง เช่น ฉากภาพวัฒนธรรม นิทานภาพ เรื่องเล่า เพลงประกอบการเรียน เกมการศึกษา หนังสือเล่มยักษ์ คำคล้องจอง เกมการละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

ผลจากการประเมินพบว่า เด็กนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลเวือะ ทำให้ชุมชนเห็นคุณค่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา และเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งปัจจัย / เงื่อนไขในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา ที่ทำให้การดำเนินงานโครงการประสบความสำเร็จ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน, ปัจจัยด้านครูผู้สอน, ปัจจัยด้านสื่อการเรียนการสอน, การสร้างความเข้าใจร่วมกันของชุมชน และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

บทสรุปโครงการ

บทนำ

ชาวเลอเวี้อะที่หมู่บ้านปาแป้ หมู่ 3 ต.ปาแป้ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน มีชาวเลอเวี้อะกลุ่มหนึ่ง ตั้งถิ่นฐานอยู่จำนวน 92 ครัวเรือน มีประชากรประมาณทั้งสิ้น 464 คน ซึ่งที่ผ่านมา (พ.ศ.2548) ชาวเลอเวี้อะบ้านปาแป้ได้พยายามหาแนวทางรักษาภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของตนเอง แม้ว่าภาษาและวัฒนธรรมของชาวเลอเวี้อะจะยังคงเข้มข้น แต่ในปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายนอกก็ได้ส่งผลถึงความเป็นชาติพันธุ์เลอเวี้อะค่อนข้างมาก

ผลกระทบที่สำคัญคือภาษาและภูมิปัญญาของชาวเลอเวี้อะผสมผสานและเสื่อมถอยลง โดยเฉพาะในกลุ่มคนเลอเวี้อะที่เป็นเยาวชนซึ่งได้ออกไปศึกษาหรือทำงานนอกชุมชน ดังนั้น ความคาดหวังที่สำคัญประการหนึ่งของทีมวิจัยเดิม ชุมชน และโรงเรียน คือ การนำภาษาเลอเวี้อะเข้าสู่การเรียนการสอนในโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 เนื่องจากจะทำให้เกิดกระบวนการถ่ายทอดและสืบทอดภาษาและภูมิปัญญาของชาวเลอเวี้อะผ่านการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบของโรงเรียนซึ่งจะเป็นการพัฒนาภาษาไทยที่เข้มแข็งให้กับเด็กเลอเวี้อะในขณะเดียวกันก็เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาแก่เด็กเลอเวี้อะอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ควรเริ่มต้นตั้งแต่เด็กที่เริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นปฐมวัย โดยการทดลองนำแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา

ทางทีมวิจัยเลอเวี้อะจึงได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวี้อะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านปาแป้ หมู่ 3 ต.ปาแป้ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษาของนักเรียนโรงเรียนบ้านเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ว่าเป็นอย่างไร และจะส่งผลถึงพัฒนาการทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวี้อะและภาษาไทยกลาง รวมถึงผลต่อการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาของชุมชนเลอเวี้อะบ้านปาแป้

โจทย์วิจัย

คำถามหลัก

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาเลอเวี้อะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านปาแป้ หมู่ 3 ต.ปาแป้ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน ควรเป็นอย่างไร

คำถามรอง

1. การจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 จะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวี้อะและภาษาไทยของเด็กนักเรียนอย่างไร
2. การจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 จะส่งผลต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวี้อะอย่างไร

3. เงื่อนไข/ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 มีอะไรบ้าง

4. แนวการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

2. เพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต่อพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวีอะและภาษาไทยของเด็กนักเรียน

3. เพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวีอะ

4. เพื่อศึกษาเงื่อนไข/ปัจจัยในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

5. เพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

1) รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

2) ผลกระทบต่อการพัฒนาการของนักเรียนโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 จากการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษา โดยใช้ภาษาเลอเวีอะร่วมจัดการเรียนรู้

3) ผลกระทบต่อการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาของชุมชนเลอเวีอะบ้านป่าแป๋ จากการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษา โดยใช้ภาษาเลอเวีอะร่วมจัดการเรียนรู้

4) เงื่อนไข / ปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

5) แนวทางการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 บ้านป่าแป๋ หมู่ที่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กนักเรียนชั้นปฐมวัย (อนุบาล 1) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 บ้านป่าแป๋ หมู่ที่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

ขอบเขตระยะเวลา

12 เดือน นับจากวันที่ได้รับวิจัย

วิธีการดำเนินงาน

โครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวือ่ร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” ได้มีการดำเนินกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ชี้แจงเอกสารโครงการ และเซ็นตัสัญญาโครงการ
- 2) จัดเวทีชี้แจงโครงการ ฯ
- 3) จัดทำหลักสูตรชั้นอนุบาล 1
- 4) เก็บข้อมูลนักเรียนอนุบาล 1 – 2 โดยเยี่ยมบ้านนักเรียน
- 5) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) นักเรียนชั้นอนุบาล 1
- 6) จัดทำแผนการสอน
- 7) จัดทำสื่อการเรียนการสอน (จากภาพวัฒนธรรม, เรื่องเล่า, นิทานภาพ)
- 8) ศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา
- 9) จัดทำหลักสูตรชั้นอนุบาล 2
- 10) อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "แผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรทวิภาษา ระดับชั้นอนุบาล 2"
- 11) จัดทำแผนชั้นอนุบาล 2
- 12) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) นักเรียนชั้นอนุบาล 2
- 13) จัดทำสื่อสำหรับชั้นอนุบาล 2
- 14) ตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้
- 15) อบรมเชิงปฏิบัติการ "ฝึกอบรมวิธีการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยตามรูปแบบทวิภาษา"
- 16) กิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยแบบทวิภาษา
- 17) กิจกรรมอบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาละเวือ่รุ่นเยาว์
- 18) การประเมินผลการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาษา ระดับชั้นปฐมวัย
- 19) เวทีปิดโครงการ ฯ

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานตามโครงการ ฯ สามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เกิดรูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- ได้ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2553

- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนแบบทวิภาษาที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนชาวเลเวือะ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนด 12 มาตรฐาน และมีการเพิ่มตัวบ่งชี้โดยแบ่งตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เพื่อให้ครอบคลุมมาตรฐานทั้งหมด ตลอดจนมีการออกแบบกิจกรรมและใช้กลวิธีการเรียนการสอน โดยใช้ฐานภาษาเลเวือะ (ภาษาแม่) เป็นฐานในการเรียนรู้ กล่าวคือ เรียนรู้จากสิ่งที่รู้สู่สิ่งที่ไม่รู้ และมุ่งเน้นการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา มีเป้าหมายให้เด็กเกิดการพัฒนาการความคิด ตั้งแต่ขั้นรู้ / จำได้ เข้าใจ ประยุกต์ วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ Bloom's Taxonomy (สวโล เปรมศรีรัตน์, 2553)

- เกิดสื่อหรือนวัตกรรมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาแม่เป็นสะพานเชื่อมไปสู่ภาษาที่สอง โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่ออกแบบและจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ที่มั่นคงด้วยภาษาแม่ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้สื่อสารด้วยภาษาที่คุ้นเคยประกอบกับการใช้สื่อและกลวิธีการสอนที่พัฒนาการทางสมอง กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และความกล้าแสดงออกของเด็ก สำหรับเด็กในระดับปฐมวัยในระยะเริ่มต้นเป็นสื่อที่เน้นพัฒนาระบบความคิดและสติปัญญาผ่านกระบวนการพัฒนาภาษาเลเวือะ เพื่อสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่จำกัดภาษา

นอกจากนี้สื่อหรือนวัตกรรมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาแม่เป็นสะพานเชื่อมไปสู่ภาษาที่สอง โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่ออกแบบและจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ที่มั่นคงด้วยภาษาแม่ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้สื่อสารด้วยภาษาที่คุ้นเคยประกอบกับการใช้สื่อและกลวิธีการสอนที่พัฒนาการทางสมอง กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และความกล้าแสดงออกของเด็ก สำหรับเด็กในระดับปฐมวัยในระยะเริ่มต้นเป็นสื่อที่เน้นพัฒนาระบบความคิดและสติปัญญาผ่านกระบวนการพัฒนาภาษาเลเวือะ เพื่อสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่จำกัดภาษา

สื่อที่ผลิตได้ทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ได้แก่ จากภาพวัฒนธรรม 15 ฉาก, นิทานภาพ จำนวน 16 ชุด, เรื่องเล่า จำนวน 25 เรื่อง, เพลงประกอบหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 49 เพลง, เกมการศึกษา จำนวน 10 ชุด, หนังสือเล่มยักษ์ จำนวน 29, คำคล้องจอง จำนวน 8 เรื่อง, เกมการละเล่นพื้นบ้าน เลเวือะ จำนวน 7 เรื่อง

2) การประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

จากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบทวิภาษาทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ผลการประเมินของเด็กนักเรียนได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า นักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 ในภาคเรียนที่ 1 มีผลการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 87.5 และ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 12.5 ส่วนในภาคเรียนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนในระดับชั้นอนุบาลที่ 2 ในภาคเรียนที่ 1 มีผลการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 60 และ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนในภาคเรียนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้จากการวัดผลก่อนและหลังเรียน พบว่า เด็กนักเรียนสามารถมีความรู้ ความเข้าใจได้ดีหลังจากที่ได้ผ่านการเรียนรู้ กล่าวคือ ในระดับชั้นอนุบาล 1 เด็กนักเรียนมีผลการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกคน ทั้งนี้มีนักเรียนที่ได้คะแนนเต็มจำนวนทั้งสิ้น 3 คน ส่วนในระดับชั้นอนุบาล 2 เด็กนักเรียนมีผลการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกคนเช่นเดียวกัน

3) ผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา ส่งผลต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวีอะ กล่าวคือ ผู้ปกครอง และคนในชุมชนเห็นคุณค่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา และเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา ครูได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมของชาวเลอเวีอะ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา สามารถทำให้เกิดการฟื้นฟูการเล่นพื้นบ้านของชาวเลอเวีอะได้ รวมทั้งทำให้เด็ก ๆ สามารถขับกลอน หรือบทกวีเลอซอมแล่ ได้ นอกจากนี้เด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมจนกระทั่งถึงมัธยมยังสามารถเขียนเรื่องเล่าหรือนิทาน เป็นภาษาเลอเวีอะได้อีกด้วย

4) ปัจจัย / เงื่อนไขในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา ที่ทำให้การดำเนินงานโครงการประสบความสำเร็จ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน, ปัจจัยด้านครูผู้สอน, ปัจจัยด้านสื่อการเรียนการสอน, การสร้างความเข้าใจร่วมกันของชุมชน และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

อภิปรายผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาเลอเวีอะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” สามารถอธิบายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. จากการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย รูปแบบทวิภาษาที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยบ้านป่าแป๋ ได้กำหนดมาตรฐานสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตร ตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 โดยปรับเปลี่ยนตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ให้ตรงกับสภาพโรงเรียนและชุมชน ยึดมาตรฐาน 12 มาตรฐานตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการ แต่มีการปรับเปลี่ยนในสภาพที่พึงประสงค์คือมีทั้งหมด 35 ตัวบ่งชี้ 95 สภาพที่พึงประสงค์ในระดับชั้นอนุบาล 1 ส่วนระดับชั้นอนุบาล 2 มี 113 สภาพที่พึงประสงค์จัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาษา (ภาษาเลอเวีอะ- ภาษาไทย) สำหรับเด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ตามโครงสร้างหลักสูตร ครูผู้สอนได้จัดทำแผนการสอนครบตามโครงสร้างหลักสูตรทั้ง ระดับชั้นอนุบาล 1และอนุบาล 2 รวมถึงมีการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียนและชุมชน

2. ผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต่อพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวีอะและภาษาไทยของเด็กนักเรียน การประเมินพัฒนาการเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาเลอเวีอะ การเรียนรู้ภาษาไทย มีพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผ่านการประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งผลการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2554 นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีทุกคน ทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2

3. จากการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 มีผลต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวีอะในด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น ผู้ปกครองและชุมชนให้ความสำคัญในการใช้ภาษาเลอเวีอะ ซึ่งเป็นผลมาจากการสอน การเล่าเรื่องจากครูในโรงเรียน เด็กนักเรียนจะนำไปถามผู้ปกครองให้ผู้ปกครองเล่าเรื่องให้ฟังเป็นภาษาเลอเวีอะทำให้มีการใช้ภาษาที่ถูกต้องมากขึ้นและจากการทำกิจกรรมทำให้เกิดการรวบรวมข้อมูล เรื่องเล่า การละเล่นพื้นบ้านในอดีต ได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมในชุมชน

4. เงื่อนไข / ปัจจัยในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่ทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยเงื่อนไขและปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมของชุมชน ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากชุมชนเจ้าของภาษาจะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบตัวเขียน การแต่งเรื่องเล่า นิทาน ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของชาวเลอเวีอะ ซึ่งกระบวนการผลิตสื่อการเรียนการสอนเหล่านี้ จะต้องอาศัยองค์ความรู้จากชุมชนชาวเลอเวีอะเป็นหลัก

2) ครูผู้สอน กล่าวคือ ครูผู้สอนจะต้องเป็นเจ้าของภาษา สามารถสื่อสารกับเด็กนักเรียนด้วยภาษาเลอเวีอะได้อย่างดีและมีความชัดเจน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังต้องมีใจรักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ เนื่องจากการเรียนการสอนแบบทวิภาษา จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับประเภทของสื่อ นั้น ๆ จะต้องมีการฝึกอบรมจากวิทยากรและนำไปสอนในห้องเรียนได้ รวมไปถึงการสอนในรูปแบบ TPR (TOTAL PHYSICAL RESPONSE) เป็นการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งเน้นความเข้าใจจากการฟัง และตอบสนองความเข้าใจด้วยการปฏิบัติหรือใช้ท่าทาง ซึ่งการสอนกลวิธีนี้จะต้องใช้ครูที่สามารถพูดหรือสื่อสารภาษาไทยได้อย่างชัดเจน และมีกลวิธีการสอนในรูปแบบเฉพาะอีกด้วย

3) สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องตามแผนการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีสื่อสำหรับประกอบการสอน ซึ่งการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษาจะต้องผลิตสื่อใหม่ เนื่องจากจำต้องสอดคล้องเนื้อหาของวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมชาวเลอเวีอะให้เด็กนักเรียนได้รู้จักและเรียนรู้

4) การสร้างความเข้าใจให้กับชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน กล่าวคือ ทีมวิจัยจำเป็นต้องมีการสร้างความเข้าใจเรื่องการเรียนการสอนตามรูปแบบทวิภาษากับชุมชน โดยเฉพาะผู้ปกครองของเด็กนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการเรียนการสอนในระดับอนุบาลส่วนใหญ่จะใช้ภาษาแม่หรือภาษาเลอเวือะในการสอน ผู้ปกครองบางคนจะไม่เข้าใจว่าทำไมครูไม่สอนภาษาไทย หรือไม่สื่อสารภาษาไทยกับเด็ก กังวลว่าเด็กจะไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาไทยได้ ซึ่งเมื่อมีการดำเนินงานไปได้ระยะหนึ่ง สามารถทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจได้ว่า การเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษามีประโยชน์กับเด็กนักเรียน ทำให้เด็กนักเรียนสามารถพูดภาษาเลอเวือะ ร้องเพลงเป็นภาษาเลอเวือะได้ เป็นต้น

5) การให้การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก อาทิ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมพัฒนาแผนและหลักสูตรการเรียนการสอนแบบทวิภาษาในระดับชั้นปฐมวัย ตลอดจนการประเมินผลการศึกษานักเรียนอีกด้วย

5. การประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์

10 โรงเรียนได้ประเมินนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมเด็กและการทดสอบตามประเด็นการประเมินสภาพที่พึงประสงค์ตามแบบประเมินพัฒนาการซึ่งผลการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2554 นักเรียนมีผลการประเมินปลายปีอยู่ในระดับดีทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 นอกจากนี้ยังมีการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูพบว่านักเรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นโดยการตอบคำถาม การเดินออกไปหน้าชั้นเพื่อชี้หรือแสดงท่าทาง ปฏิบัติตามคำสั่งครู ได้ทุกคน

นอกจากการดำเนินงานตามโครงการจะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้เกิดผลกระทบในด้านอื่น ๆ อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่เด็ก ๆ ได้เล่นของเล่นพื้นบ้าน การที่เด็กนักเรียนสามารถขับบทกลอน เลอซอมแล ตามประเพณีวัฒนธรรมของชาวเลอเวือะได้ นอกจากนี้เด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมจนกระทั่งถึงมัธยมยังสามารถเขียนเรื่องเล่า หรือนิทาน เป็นภาษาเลอเวือะได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ “อบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวือะรุ่นเยาว์” ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชนเป็นหลัก

นอกจากนี้จากการดำเนินงานโครงการ ยังทำให้เกิดผลกระทบที่ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ได้แก่

1. นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียน คือมีความกล้า ชักถาม กล้าแสดงความคิดเห็น

2. ครูมีการเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการเตรียมตัว เตรียมสื่ออุปกรณ์มากขึ้น รวมถึงมีพัฒนาการในการสอนตามรูปแบบทวิภาษาได้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

3. เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

อาจกล่าวสรุปได้ว่า การดำเนินการโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” มีรูปแบบการเรียนการสอน และขั้นตอนที่ชัดเจน กล่าวคือ มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ของสถานศึกษาทั้งตัวเด็ก ผู้ปกครอง สถานศึกษา และชุมชน มีการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและแผน มีการประเมินการจัดการเรียนการสอน และการประเมินพัฒนาการเด็กตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ซึ่งผลจากการดำเนินงานดังกล่าวได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ดังจะเห็นได้จากผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล และชุมชนยังคงต้องการให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษา(ภาษาละเวือะ-ภาษาไทย)ต่อไปในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังถือเป็นรูปแบบหนึ่งในการฟื้นฟู ภาษาและวัฒนธรรมของชาวละเวือะอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตามรูปแบบกิจกรรม
2. สถานศึกษาต้องคัดเลือกครูผู้สอนภาษาไทยที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาไทย เข้ามาสอนภาษาไทยให้กับเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนให้หลากหลายและมีจำนวนเพียงพอ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
บทสรุปโครงการ	ข
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามวิจัย	3
3. วัตถุประสงค์	4
4. เป้าหมาย	4
5. ประเด็นในการศึกษา	5
6. ขอบเขตพื้นที่	6
7. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย	6
8. ระยะเวลาการทำงาน	6
9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 บริบทชุมชนบ้านป่าแป๋	
1. ประวัติศาสตร์ชุมชน	8
2. โครงสร้างทางสังคม	10
3. เหตุการณ์สำคัญในอดีต	10
4. ที่ตั้งและอาณาเขต	10
5. ลักษณะทางภูมิศาสตร์	11
6. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม	11
7. การศึกษา	12
8. ด้านสาธารณสุข	12
9. วัฒนธรรมประเพณี	13
10. ศาสนาและความเชื่อ	15
11. การปกครองส่วนท้องถิ่นและภาวะผู้นำ	15
12. การประกอบอาชีพ	16

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 กระบวนการดำเนินงาน

1. ขอบเขตการวิจัย	17
1.1 ขอบเขตเนื้อหา	17
1.2 ขอบเขตพื้นที่	17
1.3 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย	17
1.4 ขอบเขตระยะเวลา	17
2. กระบวนการวิจัย	18
2.1 จัดเวทีชี้แจงโครงการ	20
2.2 กิจกรรมเก็บข้อมูลนักเรียน	22
2.3 กิจกรรมศึกษาทบทวนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10	22
2.4 กิจกรรมศึกษาข้อมูลชุมชน	23
2.5 กิจกรรมจัดทำหลักสูตรชั้นอนุบาล 1	24
2.6 กิจกรรมจัดทำแผนการสอน	24
2.7 กิจกรรมจัดทำสื่อการเรียนการสอน	25
2.8 กิจกรรมศึกษาดูงาน “การจัดการศึกษาทวิภาษา”	25
2.9 อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “แผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตรทวิภาษาระดับชั้นอนุบาล 2”	26
2.10 อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ฝึกอบรมกลวิธีการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ตามรูปแบบทวิภาษา”	27
2.11 กิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยแบบทวิภาษา	28
2.12 กิจกรรมอบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวีอะรูนเยาว์	29
2.13 การประเมินผลการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาษา ระดับชั้นปฐมวัย	32
2.14 เวทีปิดโครงการ (คืนความรู้สู่ชุมชน)	32
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน

1. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย	34
1.1 ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย	34
1.2 หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนแบบทวิภาษา	37
1.2.1 ศึกษารายละเอียดมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของ กระทรวงศึกษาธิการ	40
1.2.2 กำหนดตัวบ่งชี้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เด็กจะได้รับใน หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา สำหรับเด็กระดับปฐมวัย	40
1.2.3 จำแนกสาระการเรียนรู้ตามเนื้อหาวิชา และกำหนดตัวบ่งชี้และ สภาพที่พึงประสงค์แต่ละรายวิชา	58
1.2.4 ระบุหน่วยการเรียนรู้ และบูรณาการทุกสาระวิชาในระดับ ชั้นอนุบาล 1 และ 2	74
1.2.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา	76
1.2.6 ออกแบบตารางกิจกรรมการเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล	78
1.3 สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย	82
1.3.1 ฉากภาพวัฒนธรรม	82
1.3.2 นิทานภาพ	83
1.3.3 เรื่องเล่า	84
1.3.4 เพลงประกอบหน่วยการเรียนรู้	84
1.3.5 เกมการศึกษา	85
1.3.6 หนังสือเล่มยักษ์	86
1.3.7 คำคล้องจอง	87
1.3.8 เกมการละเล่นพื้นบ้าน	87
2 การประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย	88
2.1 ผลการประเมินของเด็กนักเรียนตามตัวบ่งชี้	88
2.2 ผลการประเมินก่อน – หลังการเรียนตามรูปแบบทวิภาษา	101
3 ผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ของชาวเลอเวีอะ	102
4 ปัจจัย / เงื่อนไขในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	
1. สรุปผลการดำเนินงาน	105
2. อภิปรายผลการดำเนินงาน	107
3. ข้อเสนอแนะ	110
 บรรณานุกรม	 111
 ภาคผนวก	
1. ตัวอย่างแผนการเรียนการสอน ชั้นอนุบาล 1 เทอม 1	112
2. ตัวอย่างสื่อการเรียนการสอน	122
3. ภาพการทำกิจกรรม	130

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางการทำกิจกรรมในโครงการ	18
ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1	34
ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2	36
ตารางที่ 4 ตารางแสดงตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ที่เพิ่มจากมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2546 ในชั้นอนุบาล 1	53
ตารางที่ 5 ตารางแสดงตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ที่เพิ่มจากมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2546 ในชั้นอนุบาล 2	55
ตารางที่ 6 แสดงมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามสาระวิชา	59
ตารางที่ 7 แสดงหน่วยการเรียนรู้รายสัปดาห์สำหรับเด็กอนุบาล 1	75
ตารางที่ 8 แสดงหน่วยการเรียนรู้รายสัปดาห์สำหรับเด็กอนุบาล 2	76
ตารางที่ 9 ตารางโครงสร้างหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา	79
ตารางที่ 10 ตารางกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กนักเรียนอนุบาล เทอม 1 1	80
ตารางที่ 11 ตารางกิจกรรมประจำวัน สำหรับเด็กนักเรียนอนุบาล 2 เทอม 1	81
ตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ ในระดับชั้นอนุบาล 1	88
ตารางที่ 13 สรุปผลการประเมินนักเรียน ชั้นอนุบาล 1	93
ตารางที่ 14 แสดงผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ ในระดับชั้นอนุบาล 2	94
ตารางที่ 15 สรุปผลการประเมินนักเรียน ชั้นอนุบาล 2	100
ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถก่อนและหลังเรียน แบบทวิภาษา ในระดับชั้นอนุบาล 1	101
ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถก่อนและหลังเรียน แบบทวิภาษา ในระดับชั้นอนุบาล 2	102

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 การพัฒนาการเรียนรู้ผ่านภาษาในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาฯ	39
แผนภาพที่ 2 แสดงหน่วยการเรียนรู้และบูรณาการทุกสาระวิชาในชั้นอนุบาล 1 และ 2	74

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เลอเวือะ¹ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาในกลุ่มตระกูลออสโตรเอเชียติก ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตเทือกเขาถนนธงชัยกลางระหว่างจังหวัดเชียงใหม่และแม่ฮ่องสอน ชาวเลอเวือะมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีและมรดกความรู้ในการดำรงชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาติพันธุ์ เช่น ระบบการทำการเกษตร ระบบการจัดการดูแลรักษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ใช้ในการดำรงชีวิต พิธีกรรม ความเชื่อ การแต่งกายและภาษาพูดของตนเองและยังคงใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันทุกรุ่นทุกวัยอย่างเข้มข้น อีกทั้งยังมีบทกวีอันทรงคุณค่าที่บ่งบอกถึงความเจริญทางภาษาของชาวเลอเวือะ เช่น เพลงขอชิงจารีตประเพณี เพลงขอชิงเกี้ยวสาว เพลงขอที่บ่งบอกถึงธรรมชาติการดำเนินชีวิต เพลงขอสอนการครองเรือน เป็นต้น และยังมีนิทานของชาวเลอเวือะที่ยังคงสืบทอดแก่ลูกหลานผ่านการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ แต่ปัจจุบันสิ่งดังกล่าวเหล่านี้น้อยๆ จางหายไปจากคนรุ่นหลัง และเป็นที่วิตกกังวลของผู้เฒ่าผู้แก่ ทั้งนี้เนื่องจากโลกปัจจุบันทำให้เด็กเลอเวือะรุ่นใหม่มีโอกาสได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ทำงานนอกพื้นที่มากขึ้น ใช้เวลาอยู่ในหมู่บ้านน้อยลง ภาษาไทย ภาษาคำเมือง และภาษาอังกฤษ เริ่มเข้ามามีบทบาทในการใช้ภาษาของเด็กกลุ่มนี้มากขึ้น ระบบวิถีคิดและการใช้ภาษาเลอเวือะจึงเริ่มลดน้อยลงจนเห็นได้ชัด

ชาวเลอเวือะที่หมู่บ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน มีชาวเลอเวือะกลุ่มหนึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่จำนวน 92 ครัวเรือน มีประชากรประมาณทั้งสิ้น 464 คน ซึ่งที่ผ่านมา (พ.ศ.2548) ชาวเลอเวือะบ้านป่าแป๋ได้พยายามหาแนวทางรักษาภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของตนเอง โดยเฉพาะพันธุกรรมพืชพื้นบ้านของชาวเลอเวือะบ้านป่าแป๋โดยจัดทำโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นครั้งแรกในเรื่อง “การสืบทอดและใช้ประโยชน์จากพันธุกรรมพืชพื้นบ้านชาวเลอเวือะบ้านป่าแป๋” ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่เด็กเยาวชน ผู้สนใจ โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือผู้รู้ในชุมชนร่วมกันถ่ายทอดรวมถึงการศึกษารวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์และสืบทอดพันธุกรรมพืชพื้นบ้าน ภายใต้การติดตามและหนุนเสริมของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดแม่ฮ่องสอน จุดนี้เองที่ทำให้ชาวเลอเวือะได้พยายามหาวิธีการบันทึกองค์ความรู้ที่ทรงคุณค่าของตนเองทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม ภูมิปัญญา คำสอน ฯลฯ ขึ้น โดยเริ่มพัฒนาเครื่องมือระบบตัวเขียนภาษาเลอเวือะด้วยอักษรไทยอย่างเป็นระบบมาตรฐาน และสามารถแทนเสียงในภาษาเลอเวือะบ้านป่าแป๋ได้ทั้งหมด เพื่อใช้ในการบันทึกและถ่ายทอดภาษาและวัฒนธรรมตลอดจนองค์ความรู้ของชาวเลอเวือะจากคนแก่สู่คนรุ่นใหม่ ผ่านการทำโครงการวิจัย “รักษาละโวงเลอเวือะ” (ปี พ.ศ.2550) ทั้งนี้ชาวเลอเวือะยังมองหาแนวทางการนำภาษาเลอเวือะ

¹ ภายหลังจากที่ชุมชนได้พัฒนาระบบตัวเขียนแล้ว ได้เปลี่ยนจากคำว่า “ละเวือะ” เป็น “เลอเวือะ” ดังนั้นในรายงานฉบับสมบูรณ์นี้จึงใช้คำว่า “เลอเวือะ” ยกเว้น ชื่อโครงการ

เข้าจัดการเรียนการสอนภาษาเลอเวีอะในระบบโรงเรียนในชุมชนด้วย ภายใต้การติดตามและ
หนุนเสริมการทำงานจากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต
มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยทำให้ชาวเลอเวีอะบ้านป่าแป๋มีระบบตัวเขียนภาษาเลอเวีอะที่ใช้
เป็นเครื่องมือในการบันทึกเรื่องราวและองค์ความรู้เกี่ยวกับชาวเลอเวีอะเป็นภาษาเลอเวีอะ เช่น
คำศัพท์ภาษาเลอเวีอะ, เรื่องเล่า, นิทาน, คำหยอก, บทกวีเลอซอมแล และองค์ความรู้เรื่องข้าว
ของชาวเลอเวีอะ นอกจากนั้นชาวเลอเวีอะยังสามารถสร้างหนังสือนิทานด้วยภาษาเลอเวีอะ
โดยเฉพาะหนังสือเล่มเล็ก และหนังสือเล่มยักษ์ ซึ่งทีมวิจัยเลอเวีอะต้องการจะนำผลการวิจัยไป
ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชาวเลอเวีอะในชุมชนต่อไป

แม้ว่าภาษาและวัฒนธรรมของชาวเลอเวีอะจะยังคงเข้มข้น แต่ในปัจจุบันกระแสการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคมภายนอกก็ได้ส่งผลถึงความเป็นชาติพันธุ์เลอเวีอะค่อนข้างมาก
ผลกระทบที่สำคัญคือภาษาและภูมิปัญญาของชาวเลอเวีอะผสมผสานและเสื่อมถอยลง
โดยเฉพาะในกลุ่มคนเลอเวีอะที่เป็นเยาวชนซึ่งได้ออกไปศึกษาหรือทำงานนอกชุมชน ดังนั้น
ความคาดหวังที่สำคัญประการหนึ่งของทีมวิจัยเดิม ชุมชน และโรงเรียน คือ การนำภาษาเลอ
เวีอะเข้าสู่การเรียนการสอนในโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 เนื่องจากจะทำให้เกิด
กระบวนการถ่ายทอดและสืบทอดภาษาและภูมิปัญญาของชาวเลอเวีอะผ่านการจัดการเรียนการ
สอนอย่างเป็นระบบของโรงเรียนซึ่งจะเป็นการพัฒนาภาษาไทยที่เข้มแข็งให้กับเด็กเลอเวีอะใน
ขณะเดียวกันก็เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาแก่เด็กเลอเวีอะอย่างยั่งยืน ทั้งนี้
ควรเริ่มต้นตั้งแต่เด็กที่เริ่มเข้าเรียนในระดับชั้นปฐมวัย โดยการทดลองนำแนวทางการจัด
การศึกษาแบบทวิภาษา ดังที่กลุ่มมลายูใน 4 จังหวัดชายแดนใต้ได้ทดลองดำเนินการจัด
การศึกษาลักษณะนี้แล้วค่อนข้างประสบความสำเร็จ สามารถทำให้ได้ระดับปฐมวัยเชื่อมโยง
ความรู้จากภาษาแม่ไปสู่ภาษาที่ 2 ได้ โดยเฉพาะในเรื่องของกระบวนการพัฒนาสมอง ความคิด
สร้างสรรค์ และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบด้วยภาษาแม่ของเด็กโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนแล้ว ยังเป็นพื้นฐานการสร้างความเข้มแข็งในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่สำคัญ
ในการต่อยอดสู่การเรียนสาระวิชาความรู้ด้านต่าง ๆ โดยการใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้เด็ก
ได้เรียนรู้สิ่งใหม่จากสิ่งที่รู้อยู่แล้ว ซึ่งเหมาะสมกับเด็กที่มีภาษาวัฒนธรรมของตนเองแตกต่าง
จากภาษาและวัฒนธรรมไทย และยังเป็นที่ยอมรับจากงานวิจัยทั่วโลกว่าเป็นการจัดการศึกษาที่
สามารถใช้พื้นฐานหรือต้นทุนความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมของเด็กที่รับรู้จากบ้านและชุมชน
ของตนเอง การจัดการศึกษาลักษณะนี้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของโรงเรียนและ
ชุมชนเลอเวีอะที่มุ่งหมายว่าเด็กจะต้องเป็นผู้รู้และเข้าใจในภาษาไทยและภาษาท้องถิ่น
ตลอดจนสามารถใช้ได้ทั้งภาษาเลอเวีอะและภาษาไทยกลางในการสื่อสารได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ที่สำคัญเด็กจะรู้จักและ
รักภาษาวัฒนธรรมของตนเอง รวมทั้งให้เกียรติและเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับคนวัฒนธรรมอื่นได้
อย่างสันติสุข อนึ่ง การจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาเมื่อจะนำมาใช้กับกลุ่มเลอเวีอะใน
พื้นที่บ้านป่าแป๋ ยังต้องมีการปรับรูปแบบและกระบวนการดำเนินการ เนื่องจากบริบทของพื้นที่
และสถานการณ์ทางภาษาที่ต่างไปจากภาษามลายูถิ่นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ทั้งนี้

เนื่องจากภาษาเลอเวือะเป็น 1 ใน 15 กลุ่มภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤตใกล้สูญ ซึ่งแต่เดิมนั้นจะใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบรายวิชา และเป็นเพียงเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาเท่านั้น

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาอาจจะช่วยให้เด็กเลอเวือะเกิดการเรียนรู้ภาษาอย่างต่อเนื่อง คือ ใช้ภาษาเลอเวือะที่บ้านและเข้ามาเรียนต่อในโรงเรียน ด้วยสื่อภาษาพูด และสื่อการสอนเป็นภาษาท้องถิ่น โดยมีสื่อที่สำคัญคือครูผู้สอนซึ่งเป็นเจ้าของภาษาเลอเวือะจากชุมชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาของตนเอง ดังนั้น กลุ่มเลอเวือะซึ่งยังคงมีการใช้ภาษาของตนเองในครอบครัวและชุมชน 100% จึงน่าจะมีความคล้ายกับกลุ่มมลายู ดังนั้น ทางโรงเรียนและชุมชนจึงได้ทดลองนำรูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาในระดับปฐมวัยที่มีการทำงานของกลุ่มมลายูมาเป็นต้นแบบในการปรับประยุกต์การทำงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของกลุ่มเลอเวือะ

ทางทีมวิจัยเลอเวือะจึงได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาเลอเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษาของนักเรียนโรงเรียนบ้านเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ว่าเป็นอย่างไร และจะส่งผลถึงพัฒนาการทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวือะและภาษาไทยกลาง รวมถึงผลต่อการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาของชุมชนเลอเวือะบ้านป่าแป๋

การจัดการศึกษาแบบทวิภาษาของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 นี้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้การสนับสนุนการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ในโครงการ “พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย โดยนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง (SP2)” ซึ่งโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 เป็น 1 ใน 500 โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนค่าตอบแทนครูภูมิปัญญา จำนวน 1 คน คือ นายสุรศักดิ์ มณีรัตน์ ผอ.พร นโยบายดังกล่าวส่งผลให้เกิดการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมมือกันการทำงานในโครงการวิจัยนี้ระหว่างชุมชน โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการทำงานวิจัยโครงการนี้สำเร็จได้

2. คำถามวิจัย

คำถามหลัก

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาเลอเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน ควรเป็นอย่างไร

คำถามรอง

1. การจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 จะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวีอะและภาษาไทยของเด็กนักเรียนอย่างไร
2. การจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 จะส่งผลต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวีอะอย่างไร
3. เงื่อนไข/ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 มีอะไรบ้าง
4. แนวการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ควรเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต่อพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวีอะและภาษาไทยของเด็กนักเรียน
3. เพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวีอะ
4. เพื่อศึกษาเงื่อนไข/ปัจจัยในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
5. เพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

4. เป้าหมาย

1. สร้างหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องและเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
2. สร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาเลอเวีอะสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
3. สร้างการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่าง ชุมชน (ปราชญ์ ผู้นำชุมชน สมาชิกอบต. ป่าแป๊ะ คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย) โรงเรียน (ผู้บริหาร คณะครู นักเรียนชั้นปฐมวัย และครูภูมิปัญญาเลอเวีอะ) และสำนักเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 (ศึกษานิเทศก์)

5. ประเด็นในการศึกษา

1. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

- เนื้อหา/สาระการเรียนรู้
- กระบวนการ/วิธีการจัดการเรียนการสอน/กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- สื่อการเรียนการสอน
- บรรยากาศของห้องเรียน
- ความรู้/ทักษะของครูผู้สอน
- บทบาทของครูผู้สอน ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

2. ผลกระทบต่อการพัฒนาการของนักเรียนโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 จากการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษา โดยใช้ภาษาเลอเวี้อะร่วมจัดการเรียนรู้

- ผลกระทบต่อการพัฒนาการทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ในภาษาเลอเวี้อะ
- ผลกระทบต่อการพัฒนาการทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ในภาษาไทยกลาง

3. ผลกระทบต่อการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาของชุมชนเลอเวี้อะบ้านป่าแป๋ จากการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษา โดยใช้ภาษาเลอเวี้อะร่วมจัดการเรียนรู้

4. เจื่อนไข/ปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

- เจื่อนไข/ปัจจัยภายใน อาทิ ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ความรู้ความสามารถและทักษะของครูผู้สอน ความรู้ความเข้าใจของชุมชนและผู้ปกครอง และทัศนคติของผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- เจื่อนไข/ปัจจัยภายนอก อาทิ สภาพพื้นที่และวิถีวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น แนวนโยบายด้านการศึกษา และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5. แนวทางการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

- เครื่องมือในการประเมินและวัดผล
- กระบวนการ/วิธีการประเมินและวัดผล
- การมีส่วนร่วมและบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง (นักเรียน ครู ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) ในการประเมินและวัดผลการเรียนรู้

6. ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 บ้านป่าแป๋ หมู่ที่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

7. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ เด็กนักเรียนชั้นปฐมวัย (อนุบาล 1) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 บ้านป่าแป๋ หมู่ที่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน เนื่องจากในชุมชนบ้านป่าแป๋ ยังมีการใช้ภาษาเลอเวี้อะกันอย่างเข้มข้น เด็กๆ สามารถใช้ภาษาเลอเวี้อะในการสื่อสารได้ค่อนข้างดี ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาที่เริ่มต้นจากชั้นอนุบาลจึงเหมาะสมกับเด็กเลอเวี้อะบ้านป่าแป๋ คือ ให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเพื่อเป็นการปูพื้นฐานความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้กับเด็กก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาการในโรงเรียน ซึ่งแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนรูปแบบรายวิชาที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป เนื่องจากในกลุ่มที่สอนรายวิชานี้จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ภาษาอยู่ในภาวะถดถอย เด็กส่วนใหญ่จะเรียนรู้ภาษาไทยมาแล้ว และเด็กไม่สามารถพูดภาษาแม่ได้คล่องแต่รู้ภาษาไทยดีกว่า จึงต้องจัดการสอนเชื่อมโยงจากภาษาที่เรียนแล้วไปสู่ภาษาที่สอง

8. ระยะเวลาการทำงาน

12 เดือนนับจากวันที่ได้รับทุนวิจัย

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลเชิงวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
2. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวี้อะและภาษาไทยกลางของเด็กนักเรียน
3. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่มีต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวี้อะ
4. ได้องค์ความรู้ด้านเงื่อนไข/ปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา สำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
5. ได้แนวทางการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

ผลเชิงพัฒนา

1. โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 สามารถนำทุนทางภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาวเลอเวีอะ จากปราชญ์ชาวบ้าน นำมาเป็นเนื้อหาในการจัดการศึกษาได้
2. เกิดต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีสภาพบริบทที่ใกล้เคียง
3. เกิดกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่างชุมชน (ปราชญ์ชาวบ้าน แกนนำ/ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้น ประถมวัย และนักเรียนชั้นประถมวัย) โรงเรียน (เป็นแกนนำหลักในการทำงานประกอบด้วย ครู ประจําการและครูภูมิปัญญาภาษาเลอเวีอะ) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ศึกษานิเทศก์)
4. เกิดการพัฒนาด้านเครื่องมือและกระบวนการ/วิธีการในการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

บทที่ 2

บริบทชุมชนบ้านป่าแป๋

1. ประวัติศาสตร์ชุมชน

ชุมชนเลอเวี้อะป่าแป๋ เป็นชุมชนเก่าแก่ที่ตั้งมานานมากจนไม่สามารถจำได้ว่านานเท่าใด และเคลื่อนย้ายมาจากแห่งใด แต่เดิมคนเลอเวี้อะเชื่อว่าเคยมีถิ่นฐานอยู่ใน จ.เชียงใหม่ ซึ่งพบว่าคนรุ่นเก่าจะมีเรื่องเล่าที่คล้ายคลึงกัน เช่น คนเลอเวี้อะเคยมีเมืองอยู่ที่เชียงใหม่ (เรียกตามภาษาเลอเวี้อะว่า เวียงซวงมาง) ซึ่งมีลักษณะเป็นเมืองมีคูอยู่รอบ ๆ ซึ่งคูรอบเมืองมีชื่อว่า “คือน” รวมทั้งยังเคยมีหลาบทา (เรียกตามภาษาเลอเวี้อะ) หรือเรียกว่าตราสารหลาบเงินเก็บไว้คล้ายบ้านแปะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ แต่ได้ถูกไฟไหม้ในเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่ จนผู้คนอพยพไปอยู่ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งหลาบทานี้จะเปิดดูแต่ละครั้งจะต้องเลี้ยงด้วยสุกร

ตำนานเล่าขานของเลอเวี้อะอีกประการหนึ่งที่สืบทอดกันมา คือ ตำนานจามเทวีกับขุนหลวงวิลังชะ ซึ่งกลุ่มเลอเวี้อะรุ่นเก่าจะสามารถเข้าใจและเล่าขานได้คล้ายคลึงกันว่าขุนหลวงวิลังชะพ่ายแพ้แก่พวกนางจามเทวีโดยหลงกลมายา ทำให้ชาวเลอเวี้อะแตกพ่าย ซึ่งตำนานนี้คล้ายคลึงกับตำนานดอกเอื้องแซะของเชียงใหม่ล้านนา มีหลักฐานเป็นคำกล่าวคล้องจองถึงขุนหลวงวิลังชะสอนผู้คนว่าถ้าคนเราจะเอาภรรยาหลายคนเหมือนตนนี้จะเกิดปัญหา เมื่อขุนหลวงพ่ายแพ้จึงได้กล่าวเป็นคำสอนเตือนสติว่า นางจามเทวีเป็นคนกลืนเหม็น “เจ็ดเงินจ้างฮ้องเจ็ดเงินกลองดัง เจ็ดเงินระฆังแตก” หรือกล่าวเป็นภาษาไทยกลางว่า กลืนเหม็นไกลประมาณเท่าช้างร้องเจ็ดเท่า กลองดังเจ็ดเท่า และระฆังแตกกระยะเจ็ดเท่า

นอกจากนั้นยังพบตำนานคำกล่าวคล้องจองเป็นวรรณกรรมสั้น ๆ ว่า ชาวเลอเวี้อะมีที่ดินกว้างขวาง อยู่ช่วงหนึ่ง ดังข้อความต่อไปนี้

“เวือฮะเตะ เวือฮะทุก เจนจาวลัด กัดบานกัดเมืองเจนจาวไต” ซึ่งเจนจาวลัดนั้นอาจหมายถึงการมีรัฐปกครองตนเอง ทำให้เกิดความอิสระในการทำมาหากิน พอไทยเข้ามาถูกเก็บภาษีเกณฑ์แรงงานทำให้เกิดความรู้สึกลำบาก

มีตำนานการตั้งเมืองล้อมด้วยไผ่หนาม เมื่อฝ่ายตรงข้ามต้องการเมืองเลอเวี้อะ ก็มีคนเอาถุงเงิน 1 ถุง ถุงดิน 1 ถุง (ก้อน) มาให้ แต่ภรรยาบอกว่า จะไปฮักเงินแต่ไม่ได้ จะไปจ้างไผ่เต็มเมืองซึ่งหมายถึงจะไปเอาเงินเป็นใหญ่ พอที่ดินเป็นของผู้อื่น และจำต้องออกจากเมือง แต่ได้ฝากข้อความไว้บนหลักไม้ขีดไฟที่มีรูปเสือเหลียวหลัง ซึ่งมีความหมายถึงจะกลับคืนมาปกครองเมืองอีกครั้งหนึ่ง

หากพูดถึงหลักฐานทางวัตถุที่บ่งบอกถึงความเป็นปึกแผ่นของชาวเลอเวี้อะ อีกครั้งหนึ่งก็คือหลาบทา (ตราสารหลาบเงิน) ซึ่งชาวเลอเวี้อะกล่าวว่ามีทั้งที่เป็นเงินและทอง เวลาเปิดดูต้องทำพิธีเลี้ยงด้วยหมูตอนขนาด 3 กำมือ เชื่อกันว่าคนจะกินนั้นต้องเป็นคนซื้อตรง เคยมีหม่อมเจ้ามาเปิดโดยมีหนาน (คนที่สีกจากพระ) เป็นคนอ่าน

นอกจากนั้นยังพบเสาหลักเมืองหรือเสาปักตามชุมชนเลอเวีอะต่าง ๆ ในเขตเทือกเขาถนนธงชัยกลาง ตั้งแต่เขต อ.แม่แจ่ม อ.แม่ออน อ.แม่สะเรียง ซึ่งมีชุมชนเลอเวีอะไม่น้อยกว่า 10 ชุมชนตั้งอยู่ ซึ่งต่างเชื่อว่ามีเชื่อมโยงกับเสาอินทขิลในวัดเจติยหลวงจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับการเคลื่อนย้ายมาอยู่ตามป่าเขาของชาวเลอเวีอะนั้น ยังไม่พบร่องรอยหรือหลักฐานเด่นชัดบ่งบอกถึงเส้นทางการเคลื่อนย้าย แต่มีหลักฐานที่ชาวกะเหรี่ยงพบว่าเป็นร่องรอยชาวเลอเวีอะคือการพบกลองยาสูบ การพบอิฐเผาซากเจดีย์เก่า ในตำบลห้วยบุ่งที่บ้านห้วยฮั่นน้อย และบ้านขุนวง ตำบลแม่เหาะ

อย่างไรก็ตาม ชาวเลอเวีอะบ้านป่าแป๋ซึ่งเป็นชุมชนอยู่ทางใต้สุดของชาวเลอเวีอะในเขตเทือกเขาถนนธงชัยกลางได้พบหลักฐานการเคลื่อนย้ายไปมาในละแวกนั้น ดังนี้

เดิมทีว่ากันว่าอยู่ทางทิศเหนือของชุมชนปัจจุบันระยะทางประมาณ 2.5 กิโลเมตร ซึ่งดอยสูงลูกนั้นตามภาษาเลอเวีอะว่า “ทวยวงไพรม” แปลว่า ดอยบ้านเก่า หรือเรียกอีกอย่างว่า “ทุดะโนญ” ซึ่งปัจจุบันอยู่ติดกับโรงเรียนบ้านห้วยฮากไม้เหนือ ส่วนของใช้สำหรับนำมาประกอบพิธีกรรมซึ่งเป็นพวกไห จะเก็บรักษาไว้ที่ป่าดงต่ำลงมาประมาณ 1 กิโลเมตร เรียกป่าดงนั้นว่า “ฆวดโกลงนอง” ซึ่งป่าดงนั้นปัจจุบันอยู่ติดเส้นทางไปบ้านห้วยฮากไม้เหนือ

จากนั้นมีการเคลื่อนย้ายต่ำลงมาตามสันเขายาว ที่มีชื่อเรียกกันว่า “ทวยวงกัว” ปัจจุบันเป็นทางรถตามสันเขายาว และพบหลักฐานที่เป็นป่าช้าเก่าที่อยู่ถัดลงมาทางทิศตะวันตก ระยะทางจากสันเขานั้นประมาณ 2 กิโลเมตร ซึ่งเชื่อว่าเป็นที่ฝังศพในขณะนั้นที่ตั้งชุมชนอยู่บริเวณนั้น (เพราะชาวเลอเวีอะมีประเพณีการฝังศพ ที่ต้องห่อข้าวและเหล้าพร้อมไม้ไผ่ 1 ตัว สำหรับผู้เอาโลงที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งหากคิดดูแล้วเหตุผล คือระยะทางไกล ทำให้ต้องใช้ระยะเวลานาน และปัจจุบันยังคงสืบทอดอยู่ แต่ว่าเปลี่ยนเป็นเงินแทน) จากนั้นถัดลงมาประมาณ 500 เมตร พบลานกว้างที่มีชื่อว่า ดอยสามปี ซึ่งคงตั้งชุมชนอยู่ ณ ที่นั้น 3 ปี จนมาถึงสองฟากฝั่งลำน้ำปัจจุบัน

จากการสังเกตพบว่า ที่ตั้งชุมชนจะเป็นเขาสูงมาก ซึ่งมีเหตุผลว่าการตั้งบนเขาสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยใช้ฆ้องใหญ่ หรือที่ชาวเลอเวีอะเรียกว่า โมง หากมีเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถติดต่อชุมชนเลอเวีอะที่ตั้งอยู่อีกเขาหนึ่งด้วยการตีฆ้องบอกข่าวต่าง ๆ กัน

หากมีเหตุการณ์เข้าศึกศัตรูหรือร้ายแรงจะตีเร็วหลายครั้ง หากมีการตายจะตี 3 ครั้ง ซึ่งปัจจุบันยังคงใช้ตีในพิธีศพเท่านั้น

เมื่อตั้งชุมชนเป็นหลักแหล่งในปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่เหมาะสมเพราะอยู่ใกล้แหล่งน้ำ ทำให้ชาวเลอเวีอะสายตระกูลอื่นมาอยู่รวมอีก 3 สายตระกูล รวมเป็น 4 สายตระกูล ซึ่งอีก 3 สายตระกูลที่กล่าวมานั้นก่อนมาอยู่รวมกัน ต่างมาจากดอยลูกต่าง ๆ โดยมีเหตุของการอยู่รวมกันคือการพิพาทกับยางแดง

สำหรับตระกูลทั้ง 4 สายตระกูลของชาวเลอเวีอะป่าแป๋นั้นมีดังนี้

1. สายตระกูลยวงเจา เป็นสายตระกูลหลักที่ตั้งชุมชนจนถึงปัจจุบัน
2. สายตระกูลยวงแป มีหลักฐานการตั้งชุมชนตามดอยทางทิศใต้
3. สายตระกูลยาวเพญ เคยตั้งชุมชนทางทิศตะวันตกและใกล้ชิดกับสายตระกูลละอูบ

4. สายตระกูลวงโฆ่ง มาจากช่างหม้อ โดยมีที่มาเป็นตำนานเล่าขานสืบต่อกันมา

2. โครงสร้างทางสังคม

ชุมชนเลอเวี้อะบ้านป่าแป๋ มีผู้นำสูงสุดที่เป็นเสาหลักในการยึดถือ คือ ขุน (สะมาง) ซึ่งจะเป็นผู้รู้และสืบทอดขนบธรรมเนียมจากจารีตประเพณีอย่างดี ซึ่งมีคำโบราณเป็นคำเมืองกล่าวไว้ว่า “เป็นป้อก้าจ๋าต่ำดูล เป็นป้อขุนจ๋าต่ำฮิต เลอเวี้อะลิมฮิตเลอเวี้อะฉิบหาย ไตลิมก่องไตวินาศ” ซึ่งคำกล่าวดังกล่าวจะเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวเลอเวี้อะรุ่นเก่าตลอดเวลา ชาวเลอเวี้อะได้มอบอำนาจให้เป็นผู้ที่มีสิทธิ์เลือกที่ดินทำกินก่อนเป็นคนแรก และมอบวังปลาและแคสำหรับที่หาปลาให้โดยเฉพาะสำหรับการสืบทอดอำนาจจะเน้นให้บุตรชายสืบทอดอำนาจแทน

ขุน (สะมาง) ยังได้แต่งตั้งผู้อาวุโสแต่ละสายตระกูลเป็นปูลาม (ผู้มีหน้าที่ทำพิธีกรรมต่าง ๆ) เช่น การเลี้ยงผี พิธีศพ การส่งเคราะห์บ้านเคราะห์เมือง และให้สิทธิ์เลือกที่ดินต่อจากสะมางหรือขุน ซึ่งปัจจุบันปูลามจะได้รับการแต่งตั้งทั้ง 4 สายตระกูล

สำหรับสามัญชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีที่กำหนดไว้ ซึ่งจะมีทั้งประเพณีส่วนบุคคลและส่วนรวมในแต่ละปี

3. เหตุการณ์สำคัญในอดีต

1. เหตุการณ์การเกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ ซึ่งอยู่ในช่วง 60 ปีที่ผ่านมา ส่งผลกระทบให้เกิดการอพยพลี้ไปสู่แม่สะเรียงหลายครอบครัว และทำให้ตราสารหลาบเงินหรือที่เรียกว่าหลาบทาถูกไฟไหม้จนเหลือแต่เศษและสูญหายไปมากที่สุด

2. เหตุการณ์โรคฝีดาษระบาด ทำให้มีคนตายถึง 60 คน และคนที่รอดชีวิตจะพบรอยบนใบหน้า

3. เหตุการณ์สงครามโลกหรือสงครามญี่ปุ่น เกิดการเกณฑ์แรงงานชุดถนนซึ่งตรงกับสมัยนายตาคำเมืองงาม เป็นผู้ใหญ่บ้าน

4. ที่ตั้งและอาณาเขต

ชุมชนเลอเวี้อะบ้านป่าแป๋ ตั้งอยู่เชิงเขาสองฟากฝั่งลำน้ำอมลาน รอบ ๆ ชุมชนจะเป็นป่าต่าง ๆ รักษาไว้ เช่น ป่าช้า ป่าประกอบพิธีกรรมเลี้ยงผีประจำปี และป่าแนวกันไฟ ซึ่งจะทำให้ชุมชนร่มเย็นโดยเฉพาะในฤดูร้อน นอกจากนั้นยังพบว่ามีลำห้วยเล็กหลายสายไหลลงมาสู่ชุมชน ซึ่งใช้เป็นแหล่งน้ำอุปโภคได้ตลอดปี เช่น ลำห้วยมะกอก ไกลออกไป 2 – 3 กิโลเมตร จะเป็นไร่หมุนเวียนเป็นแห่ง ๆ ลักษณะจะเป็นป่าหนุมถึงแก่ในบางแห่ง ซึ่งป่าชนิดนี้จะไกลไปจนจรดกับที่ทำกินของชุมชนอื่น

สำหรับลำน้ำอมลานที่ไหลผ่านกลางชุมชนมีต้นน้ำจากดอยบ่อเวียงทางไปบ้านช่างหม้อ และไหลลงรวมกับน้ำแม่สะเรียง สามารถนำน้ำมาใช้ปลูกข้าวนาดำ ซึ่งจะพบนาขั้นบันไดตลอดสายน้ำ ส่วนนาตามหุบเขาจะใช้น้ำตามหุบเขาก็เพียงพอกับการทำนาในหน้าฝน

5. ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ มีดังนี้

1. เหนือชุมชนทางทิศตะวันออก เป็นเนินเขาสูงและสันเขายาว จะมีถนนตัดผ่านไปบ้านห้วยฮากไม่ได้ตามสันเขาตามแนวชายป่าต้นน้ำห้วยมะกอก
2. เหนือชุมชนขึ้นไปตามลำน้ำอมลานและดอยบ้านเก่าจะเป็นเนินเขาสูงจนจรดกับบ้านห้วยฮากไม่เห็น
3. ทางทิศตะวันตกจะเป็นเนินเขาไม่สูงมากนัก จรดกับที่นาขั้นบันไดของชาวกะเหรี่ยงบ้านห้วยผึ่งและแม่ปาง เขต อ.แม่ลาน้อย
4. ส่วนทางทิศใต้ลงไปตามลำน้ำอมลาน และเนินเขาไม่สูงนัก จรดกับบ้านอมลองหลวงอมลองน้อย

ลักษณะเนินเขาต่าง ๆ จะเป็นป่าหนุ่มและสลัดกับป่าปีที่เปื้อนแนวกันไฟ ซึ่งเป็นร่องรอยของการทำไร่หมุนเวียนของชาวเลอเวีอะและกะเหรี่ยง ต้นไม้จะฟื้นคืนมาเหมือนเดิม

6. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

1. ประชากรชุมชนบ้านป่าแป๋ ประกอบด้วยครัวเรือนจำนวน 87 หลังคาเรือน ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 464 คน แยกเป็นชาย 231 คน เป็นหญิง 233 คน
2. ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน แต่เดิมชาวเลอเวีอะจะตั้งบ้านเรือนลักษณะรูปทรงกาแลกันทั้งหมด (รูปทรงดั้งเดิมแบบชาวเลอเวีอะ) วัสดุบุหลังคาใช้หญ้าคา โครงสร้างบ้านเรือนเป็นไม้ที่ถากเป็นแผ่น ๆ และใช้ลักษณะการเข้าเดือย ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ตะปู เมื่อเรือถอนสามารถนำมากประกอบได้ง่าย มีการจัดภายในตามลักษณะการใช้ประโยชน์และขนบธรรมเนียมประเพณีชาวเลอเวีอะ ได้ถูกบ้านจะเป็นที่จัดสร้างเป็นคอก เล้าของสัตว์เลี้ยง ที่เหลือจะโล่งก็สามารถมัดวัวควายได้ ส่วนข้างใต้ชายคาก็ทำเป็นที่ตั้งครกกระเดื่องสำหรับตำข้าว ส่วนด้านหน้านอกชายคาจะทำชายยื่นพนักหลังคาสำหรับตากสิ่งของ หรือพักผ่อนยามกลางคืนเดือนแจ่ม ปัจจุบันรูปทรงบ้านเรือนดังกล่าวได้หมดสิ้นไปแล้ว และปัจจุบันได้มีการนำรูปทรงบ้านสมัยใหม่เข้ามา รูปทรงหลากหลายเน้นการใช้ไม้ ตะปู ปูน วัสดุบุหลังคาเป็นกระเบื้องหรือสังกะสี ส่วนมากเป็นลักษณะ 2 ชั้น ใช้ประโยชน์ทั้งชั้นบนและชั้นล่าง
3. เส้นทางคมนาคมและการติดต่อกับภายนอก ระยะทางจากอำเภอถึงชุมชนประมาณ 41 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางทางหลวงหมายเลข 108 เชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน จากแม่สะเรียงถึงปากทางเข้าสู่ถนนทางหลวงชนบท 13 กิโลเมตร จากนั้นเป็นถนนลาดยางและคอนกรีตเป็นระยะสลับกับถนนดิน จนถึงชุมชนบ้านป่าแป๋ 28 กิโลเมตร ในฤดูฝนที่ฝนตกติดต่อกันก็ยังคงสัญจรลำบากเนื่องจากบางแห่งเป็นโคลนตมและลื่น ส่วนการติดต่อระหว่างชุมชนใกล้เคียงยังคงใช้ถนนลูกรังสลับกับถนนคอนกรีตเป็นบางช่วงเท่านั้น ซึ่งยังคงลำบากมากในฤดูฝน

สำหรับการติดต่อกับภายนอก ปัจจุบันพบว่ามีมากขึ้น เนื่องจากว่าชาวบ้านได้ออกไป
มาหาถิ่นต่างถิ่น เช่น รับจ้างก่อสร้าง ค้าขาย และส่งผลผลิตจำหน่าย รวมถึงการออกไปศึกษา
ต่อในตัวเมือง การติดต่อราชการส่วนต่างๆ ของชาวบ้านและหน่วยงานต่าง ๆ

7. การศึกษา

การศึกษาในระบบโรงเรียนนั้นได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 ตั้งขึ้นโดยตำรวจ
ตระเวนชายแดน เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 4 จนกระทั่งเมื่อ 2518 สมเด็จพระศรี
นครินทราบรมราชชนนีได้เสด็จมาเปิดอาคารเรียนที่สร้างขึ้น และพระราชทานนามจากชื่อ
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบารุงที่ 48 บ้านป่าแป๋ เป็นโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
จากนั้นได้อนุญาตให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดและสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อปี 2524
และเปิดสอนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จนกระทั่งเมื่อปี 2542 ได้เปิดขยายชั้นเรียนถึงระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจุบันโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ได้เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 –
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 98 คน (ปีการศึกษา 2552)

ส่วนการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการเปิดการเรียนการสอนระบบทางไกล ตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2535 โดยทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแม่ฮ่องสอนสนับสนุนบุคลากรประจำ
ตำบล 1 คน เพื่อจัดการศึกษานอกโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตั้งแต่
นั้นมีผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาเข้าศึกษาต่อระบบการศึกษานอกโรงเรียนจำนวนมาก และ
มีผู้ที่จบการศึกษาม.ปลายหลายคน เข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นและประกอบอาชีพแล้ว

นอกจากนั้นยังมีการดำเนินการฝึกอบรมการเพาะเห็ดหอมจากหน่วยพัฒนาโครงการ
หลวง การอบรมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ โดยเครือข่ายเกษตรทางเลือก การทำไม้กวาดของ
การศึกษานอกโรงเรียน การทอผ้า การย้อมผ้าและเย็บผ้าของสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็น
ต้น

8. ด้านสาธารณสุข

ในชุมชนบ้านป่าแป๋มีสถานอนามัยตั้งอยู่ ให้บริการด้านการป้องกันและรักษาโรคทั่วไป
ส่งเสริมการวางแผนครอบครัว การรักษาสุขภาพอนามัย เช่น การใช้ห้องน้ำ ทำให้ชุมชนมีส่วน
ครบ 100 % การวางแผนครอบครัวคุมกำเนิดได้ดี เช่นการให้มีบุตรไม่เกิน 2 คน การรู้จัก
รักษาสุขภาพของชาวบ้านได้ผลดีมากเมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมา มีการบริการใช้บัตรประกัน
สุขภาพ (บัตรทอง) เมื่อเจ็บป่วยเกินกว่ารักษาจะมีการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลรวดเร็วขึ้น

9. วัฒนธรรมประเพณี

วัฒนธรรมประเพณีที่ยังคงดำรงรักษาไว้ ที่สำคัญมีรายละเอียดดังนี้

1. การแต่งงาน จะยังคงใช้รูปแบบประเพณีดั้งเดิมอยู่ในกลุ่มที่ยังนับถือพุทธและผี แต่มีบางส่วนที่ปรับให้เหมาะสมกับกาลสมัย เช่น ขั้นตอนการจีบสาวหรือหมายสาว หลังแต่งงานส่วนใหญ่ฝ่ายหญิงจะเข้ามาอยู่บ้านฝ่ายชาย มีน้อยครั้งที่ฝ่ายชายจะเข้าไปอยู่กินบ้านฝ่ายหญิง เมื่อแต่งงานนานพอควรหากน้องชายฝ่ายชายแต่งงานอีกคู่หนึ่ง ฝ่ายพี่จะต้องแยกเรือนใหม่ โดยให้น้องชายสุดท้ายอยู่อยู่กับบิดามารดา

2. การขึ้นบ้านใหม่ ชาวเลอเวีจะร่วมไม้ร่วมมือกันมากในการสร้างบ้านจนถึงการขึ้นบ้านใหม่ ในงานขึ้นบ้านใหม่จะมีการเลี้ยงแขกด้วยอาหารแบบชาวเลอเวีที่นิยมกัน เรียกว่า โต๊ะเซอเบือก (เนื้อยาพริกและเครื่องปรุง) ในตอนเย็นมีพิธีที่ทำโดยผู้อาวุโส มีการติดไฟในแม่เตาไฟ ซึ่งจะติดจากหินและเหล็กที่นำมากระแทกให้มีสะเก็ดไฟติดวัสดุติดเชื้อไฟง่าย ซึ่งผู้อาวุโสจะทำพิธีให้มีการบอกกล่าวผี (ผีบรรพบุรุษ)

3. ประเพณีงานศพ เป็นประเพณีที่ยึดถือกันเคร่งครัดในหมู่ชาวเลอเวีที่นับถือพุทธ – ผี เนื่องจากเชื่อกันว่าหากไม่ถูกต้องถึงแม้จะทำอะไรใหญ่โตก็ตาม ก็ไม่มีค่าเท่ากระดูกเผาห่อเดียว และผู้อยู่เบื้องหลังจะกังวลใจ หากดูจากแนวปฏิบัติจะมีพิธีกรรมมากตั้งแต่ผู้ตายหมดลมหายใจ จนกระทั่งเสร็จพิธีฝังศพก็ยังคงมีพิธีสังเคราะห์ตามมา

4. ประเพณีเลี้ยงผีประจำปี ชาวเลอเวีมีความเชื่อว่า มีผีที่เลี้ยงถือมากที่สุดกว่าชนเผ่าอื่น ๆ พิธีการเลี้ยงจะเป็นไปตามกาลเวลาและประเพณี ดังรายละเอียดดังนี้

- ผีเรือนจะสามารถทำพิธีเลี้ยงปีละ 2 ครั้ง หากมีความพร้อมหรือมีข้าวของสำหรับใช้ประกอบพิธี เช่น หมู ไก่ เป็นต้น การเลี้ยงผีเรือนครั้งแรกจะเลี้ยงหลังปลูกข้าวดำนาแล้วเสร็จเรียกว่า โนกกากีญโยง (หรือเรียกตรง ๆ ว่าผีหวั่นไต) ประมาณเดือนกรกฎาคม

ส่วนอีกครึ่งหนึ่งหลังจากที่ว่างเว้นหลังฤดูเก็บเกี่ยว เรียกว่า โนก ชมา (หรือเรียกว่า ขอชมา) คือการเลี้ยงหลังทำนา จะทำตอนกลางคืน มีหมู ไก่ เป็นหลัก ส่วนการเลี้ยงหลังเก็บเกี่ยวจะเลี้ยงตอนเช้าและใช้ปลาและไข่เพิ่มขึ้นมา

- การเลี้ยงผีประจำปี จะทำร่วมกันหลังเก็บเกี่ยวข้าวและพืชผลจากไร่นา ซึ่งอยู่ในช่วงประมาณเดือนธันวาคม ก่อนการเลี้ยงจะทำพิธีไล่ผีร้ายเสนียดจัญไรตอนกลางคืนก่อนวันเลี้ยง สิ่งที่ใช้ประกอบพิธี หมู ไก่ เป็นส่วนกลาง ส่วนแต่ละครัวเรือนจะแต่งคาเครื่องเซ่นของตนมาประกอบพิธีร่วมกัน จะประกอบด้วยไก่ต้มสุกและไข่ พร้อมข้าวเหนียวข้าวเจ้า เมื่อเสร็จพิธีก็กลับมาประกอบอาหารเองที่บ้าน ส่วนหมูและไก่ส่วนรวมก็จะใช้ทำพิธี และแบ่งเนื้อเป็นกองตามจำนวนสมาชิกที่นับถือพุทธและผี และออกค่าใช้จ่ายคนละเท่ากันสำหรับการเลี้ยงผีครั้งนี้ หลังจากนั้นจะนำตะเหลวปิดถนนทางเข้าหมู่บ้าน ห้ามคนเข้าออก 1 วัน หลังจากวันเลี้ยงและวันเดียวกันถือโอกาสคิดค่าใช้จ่ายและเผ้ารอกคนเข้าออก หากมีจะต้องขอขมา 1 วัน ณ ที่ทำพิธีเป็นเหล่า 2 ชุด ใส่ขันพร้อมกรวยดอกไม้ น้ำส้มป่อย ผู้อาวุโสจะบอกกล่าวให้

- ผีเจ้าที่ จะเลี้ยงกันทั่วไปโดยในการทำกินในพื้นที่ต่าง ๆ และในโอกาสต่าง ๆ เช่น การปลูก การเก็บเกี่ยว หากเลี้ยงผีอื่นก็มักจะเลี้ยงเจ้าที่ควบคู่

- การเลี้ยงผีป่า ในอดีตมักจะเลี้ยงตามป่าดงหลวง แต่ปัจจุบันป่าดงหลวงได้ถูกทำลายหมดสิ้นแล้ว จึงยังคงเลี้ยงผีป่าเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

สำหรับวัฒนธรรมที่ยังคงสืบทอดกันมาปัจจุบัน ที่ยังพบเห็นได้แก่

1. การแต่งกาย จะยังคงมีอยู่ทั้งชายหญิง แต่การแต่งกายในการทำงานไม่สะดวก มักจะแต่งในพิธีวันสำคัญแทน การแต่งกายในชีวิตประจำวันก็ยังคงมีอยู่ แต่น้อยลง

2. ภาษา ภาษาพูดยังคงใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับการติดต่อสื่อสาร นอกจากนั้นยังมีวรรณกรรมหรือบทกวีที่บ่งบอกถึงความเจริญทางภาษาของชาวเลอเวีอะ เช่น เพลงขอชิงจารีต ประเพณี เพลงขอชิงเกี่ยวสาว เพลงขอที่บ่งบอกถึงธรรมชาติการดำเนินชีวิต เพลงขอสอนการครองเรือนสำหรับคนที่แต่งงานมีครอบครัว นอกจากนั้นยังมีนิทานจำนวนหลายเรื่องที่ยังคงสืบทอดแก่ลูกหลาน เพลงกล่อมเด็ก เป็นต้น

3. มารยาททางสังคมของชาวเลอเวีอะ พบว่าชาวเลอเวีอะเมื่อพบคนที่จากไปนาน ๆ มักจะทักทายเป็นการถามสารทุกข์สุกดิบ ไม่มีการแสดงท่าทางหรือคำทักทาย การเยี่ยมบ้าน ไกลเรือนเคียง เครือญาติ จะทำสม่าเสมอ โดยเฉพาะการเจ็บไข้ได้ป่วยจะขาดเสียไม่ได้ การไปเยี่ยมบ้าน ผู้อาวุโสกว่าจะได้ที่นั่งที่สูงกว่า ส่วนผู้อาวุโสอายุน้อยจะนั่งต่ำลงมา แต่ละบ้านจะมีเตาไฟเป็นศูนย์รวม ผู้มาเยือนจะมีที่นั่งที่จัดไว้อีกด้านหนึ่งของเตาไฟ เป็นต้น

วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมจะพบเห็นที่ละน้อยตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การแต่งกาย กล่าวคือ การใช้เครื่องแต่งกายแบบสมัยใหม่หาซื้อได้สะดวก และสะดวกต่อการทำงาน ส่วนทางด้านภาษานั้นเริ่มจะมีการพูดภาษาคำเมืองมากขึ้น เนื่องจากสภาพปัจจุบันผู้คนออกไปทำงานต่างถิ่นเกิดเป็นครอบครัว และใช้ชีวิตทำมาหากินในเมือง เช่น จ.เชียงใหม่ ทำให้ไม่สืบทอดภาษาบรรพบุรุษของตน ต้องการให้บุตรธิดารู้ และใช้ภาษากลางหรือคำเมืองให้ชัดกว่าคนรุ่นเก่า จึงไม่ได้ถ่ายทอดภาษาของตนให้บุตรธิดา ทำให้บุตรธิดาไม่สามารถพูดภาษาเลอเวีอะได้ในที่สุด

นอกจากภาษาเพื่อการสื่อสารแล้ว ยังมีวรรณกรรม บทกวี นิทาน เพลงกล่อมเด็กที่มีคุณค่าเริ่มจะขาดการสืบทอด เนื่องจากวัฒนธรรมสมัยใหม่ได้เข้ามาทดแทน เช่น สื่อโทรทัศน์ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมากที่สุด ทำให้คนรุ่นใหม่ขาดโอกาสที่จะนมาร้องและฟังเรื่องเล่าจากคนรุ่นเก่า ๆ ซึ่งเดิมทีนั้น เพลงขอจะร้องในงานศพ แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ งานปลูกข้าวไร่ เป็นต้น ยังมีอีกประการหนึ่งที่พบว่ามีการเปลี่ยนแปลง คือ พิธีกรรมข้าว ตั้งแต่ปลูกถึงเก็บเกี่ยว เนื่องจากผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เน้นการบริโภคหลัก ทำให้มองการปลูกข้าวเพียงเพื่อได้ผลผลิตตามมาเท่านั้น ส่วนคุณค่าทางสังคมวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการปลูกข้าวจึงถูกมองข้ามไป

10. ศาสนาและความเชื่อ

ในชุมชนบ้านป่าแป๋ ปัจจุบันมีศาสนาที่ผู้นับถืออยู่ 2 ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์ ซึ่งชาวคริสต์จะแยกเป็น 2 นิกาย คือ คาทอลิก และโปรเตสแตนต์ ส่วนผู้นับถือพุทธจะนับถือผีควบคู่ไปด้วย

การปฏิบัติศาสนกิจของแต่ละศาสนาหลัก ๆ ที่เด่นชัด เช่น การทำบุญ วันสำคัญต่าง ๆ วันพระจะเป็นวันที่ชาวพุทธปฏิบัติศาสนกิจสม่ำเสมอในช่วงระหว่างพรรษา นอกจากนั้นยังได้ทำพิธีกรรมตามความเชื่อของตนควบคู่ไปด้วย เช่น การเลี้ยงผี ส่งเคราะห์ การมัดมือเรียกขวัญ การทำพิธีกรรมรักษาคนป่วยตามความเชื่อของตน ส่วนชาวคริสต์จะเน้นการเข้าโบสถ์วันอาทิตย์ การฉลองคริสมาสต์ เป็นต้น

11. การปกครองส่วนท้องถิ่นและภาวะผู้นำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีผู้นำทางการเมืองที่อยู่ในชุมชนบ้านป่าแป๋ ดังนี้

1. กำนัน
2. สารวัตรกำนัน
3. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
4. แพทย์ประจำตำบล
5. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านรักษาความสงบ
6. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน
7. กรรมการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ผู้นำหรือกำนันจะเป็นแกนหลักในการชักชวนชาวบ้านในการทำกิจกรรมและพัฒนาต่าง ๆ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านฝ่ายต่าง ๆ โดยปัจจุบันการสนับสนุนงบประมาณจะผ่านโดยตรงกับองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ โดยเป็นโครงการด้านโครงสร้างปัจจัยพื้นฐานเป็นหลัก เช่น ถนน น้ำดื่ม น้ำใช้ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการสนับสนุนการพัฒนาจากส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งจากหน่วยราชการทางการศึกษา สาธารณสุข เกษตร โครงการหลวง เป็นต้น การดำเนินงานพัฒนาด้านต่าง ๆ ผู้นำชุมชนฝ่ายต่าง ๆ ต่างมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการ และตรวจสอบประเมินผลในระดับหนึ่ง นอกจากการปฏิบัติตามภารกิจหลักของการพัฒนาแล้ว ผู้นำยังได้ร่วมกันในการปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนที่ตั้งไว้ในชุมชนร่วมกับผู้นำธรรมชาติ เช่น การใช้ที่ดินและป่าในการทำกิน การดูแลรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภคบริโภค เมื่อเกิดกรณีพิพาทก็จัดการไกล่เกลี่ยให้ซึ่งช่วยลดปัญหาความขัดแย้งได้ระดับหนึ่ง

12. การประกอบอาชีพ

ภาคการเกษตร อาชีพหลักที่สำคัญคือการปลูกข้าว ทั้งข้าวไร่และข้าวนาดำ ข้าวไร่ปัจจุบันมีจำนวนผู้ปลูกประมาณ 30 ครัวเรือน บางรายมีการปลูกข้าวไร่ควบคู่กับการทำนาดำไปด้วย แต่บางรายไม่มีที่นาจึงปลูกข้าวไร่เพียงอย่างเดียว พื้นที่ปลูกข้าวไร่ในระยะหลังนี้ลดจำนวนลงมาก ในฤดูกาลปลูกปี 2549 มีเพียง 20 กว่ารายเท่านั้น และแต่ละรายนั้นใช้พื้นที่เพียงไม่มากประมาณรายละ 3 – 4 ไร่ และสภาพผลผลิตที่ผ่านมาได้ผลผลิตพอสมควร ซึ่งอาจจะเกี่ยวกับพื้นที่ที่ปลูกปีที่ผ่านมาว่างเว้นติดต่อกันหลายปี ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์มีอินทรีย์วัตถุมากกว่าปีที่ใช้พื้นที่ที่ระยะเวลาพื้นดินน้อย ประกอบกับวัชพืชขึ้นน้อยกว่าปกติ เพราะพื้นดินมีการเผาไหม้ดีกว่า ขณะเดียวกันได้ใส่ปุ๋ยเคมีเสริมเล็กน้อย ในช่วงข้าวระยะเจริญเติบโต ผลผลิตที่ออกมาจะเต็มเม็ดเต็มหน่วยกว่าปกติ ผลผลิต 30 ไร่ต่อไร่

การทำนาดำที่ผ่านมาเป็นการทำนาตามลำนํ้า และที่นาตามหุบเขา พันธุ์ข้าวที่ใช้เป็นพันธุ์ข้าวพื้นบ้านของตน เช่น ข้าวเหลือง ข้าวเสียดดำ และพบปัญหาโรคหนอนบั่วระบาดติดต่อกันหลายปีจนปัจจุบัน และที่ระบาดรุนแรงที่สุด คือ ที่นาตามหุบเขา จะพบการระบาดของหนอนบั่วบ่อยมาก

การเลี้ยงสัตว์ เป็นอาชีพรองลงมาที่สามารถทำแล้วได้ผลดี เช่น วัว ควาย สุกร เป็นต้น

การเลี้ยงควายปัจจุบันนี้เหลือเพียง 6 – 7 ราย ซึ่งแต่เดิมเลี้ยงไว้ใช้ทำงาน (ไถนา) และขายเท่าที่จำเป็น สำหรับการเลี้ยงวัวพบว่ามีความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากวัวสามารถขยายพันธุ์ได้รวดเร็ว และราคาจำหน่ายดีพอควร แต่ไม่มีการนำมาใช้แรงงานแต่อย่างใด ปัจจุบันมีผู้เลี้ยงวัวจำนวนไม่น้อยกว่า 30 ครัวเรือน

ลักษณะการเลี้ยงวัวควายจะใช้วิธีแบบปล่อยตามป่า และไร่นาหลังฤดูเก็บเกี่ยวซึ่งมีระยะเวลานานถึง 6 เดือน ส่วนการเลี้ยงสุกร สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ ซึ่งสามารถขายได้ตั้งแต่ยังเล็กหรือชำแหละขายเมื่อสุกรโตแล้ว หรือขายเป็นตัว นอกจากนั้นยังใช้ในพิธีกรรมชาวเลอเวียอีกด้วย จำนวนผู้เลี้ยงสุกรปัจจุบันจะมีเกือบทุกหลังคาเรือน

การเลี้ยงเป็ด ไก่ นิยมเลี้ยงได้ทุนหรือบริเวณบ้าน เนื่องจากเป็ด ไก่ มีความจำเป็นในการใช้ประโยชน์มากในชีวิตประจำวันทั้งการใช้บริโภค การทำพิธีกรรมบ่อยครั้ง การเลี้ยงใช้แบบพื้นบ้าน ปัญหาที่พบคือการระบาดของโรคเท่านั้น

นอกจากนั้นยังมีการเพาะเห็ดหอม ปลูกผักสวนครัว สามารถสร้างเป็นรายได้เสริมในครอบครัวและใช้ประโยชน์กินเองในครอบครัว ส่วนพืชอื่น ๆ ที่เริ่มปลูกเพื่อจำหน่ายมีส้มเขียวหวาน เสาวรส ลิ้นจี่ มะม่วง เป็นต้น

นอกจากภาคเกษตร ปัจจุบันมีการทอดผ้าของกลุ่มสตรีด้วย โดยทอดตามที่มีผู้สั่งซื้อ ต้นทุนการผลิตยังสูงเนื่องจากใช้วัตถุดิบจากที่อื่น ได้แต่เพียงค่าแรงงาน แต่ก็ช่วยเสริมรายได้ในการดำรงชีพ นอกจากนั้นยังมีการตีเหล็กที่สามารถทำรายได้แต่มีจำนวนน้อย แต่ที่กำลังเริ่มมีมากขึ้นคือการรับจ้างก่อสร้าง ในชุมชนใกล้เคียงได้เกือบหมดโดยรับงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นรายได้อีกทางหนึ่ง

บทที่ 3

กระบวนการดำเนินงาน

การดำเนินงานวิจัยตามโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” ได้ดำเนินกิจกรรมมาตั้งแต่เดือนกันยายน 2553 – เดือนธันวาคม 2554 โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย และกระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วมของชุมชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตเนื้อหา เนื้อหาในการดำเนินงานวิจัย มีดังนี้

- 1) รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
- 2) ผลกระทบต่อการพัฒนาการของนักเรียนโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 จากการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษา โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้
- 3) ผลกระทบต่อการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาของชุมชนภาษาละเวือะบ้านป่าแป๋ จากการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษา โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้
- 4) เงื่อนไข / ปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10
- 5) แนวทางการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

1.2 ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 บ้านป่าแป๋ หมู่ที่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

1.3 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กนักเรียนชั้นปฐมวัย (อนุบาล 1) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 บ้านป่าแป๋ หมู่ที่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

1.4 ขอบเขตระยะเวลา

12 เดือน นับจากวันที่ได้รับวิจัย

2. กระบวนการวิจัย

โครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” ได้มีการดำเนินกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางการทำกิจกรรมในโครงการ

ลำดับที่	กิจกรรม	วันที่ทำกิจกรรม	สถานที่ทำกิจกรรม	ผู้เข้าร่วม
1.	ชี้แจงเอกสารโครงการ และ เซ็นต์สัญญาโครงการ	3 พฤศจิกายน 53	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ทีมพี่ เลี้ยง
2.	จัดเวทีชี้แจงโครงการ	27 ธันวาคม 53	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ชุมชน, ทีมวิจัย, ทีมพี่เลี้ยง (85 คน)
3.	จัดทำหลักสูตรชั้นอนุบาล 1	27 มกราคม 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย ครู (20 คน)
4.	เก็บข้อมูลนักเรียนอนุบาล 1 – 2 โดยเยี่ยมบ้านนักเรียน	มกราคม – กุมภาพันธ์ 54	หมู่บ้านป่าแป๋	ทีมวิจัย, ครู
5.	ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน (pre-test) นักเรียน ชั้นอนุบาล 1	27 มกราคม 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ครู, นักเรียนชั้น อนุบาล 1
6.	จัดทำแผนการสอน	มกราคม 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ผู้อำนวยการ, ครู สอนอนุบาล 1 และ อนุบาล 2
7.	จัดทำสื่อการเรียนการสอน (จากภาพวัฒนธรรม, เรื่อง เล่า, นิทานภาพ)	กุมภาพันธ์ 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ปราชญ์ ชุมชน (10 คน)
8.	ศึกษาดูงานการจัดการเรียน การสอนแบบทวิภาษา	16 มีนาคม 54	โรงเรียนบ้านพุย จ. เชียงใหม่	ทีมวิจัย, ทีมพี่ เลี้ยง
9.	จัดทำหลักสูตรชั้นอนุบาล 2	มีนาคม – เมษายน 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ครู
10.	อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง	26 – 28 เมษายน	โรงแรม บี.พี. เชียงใหม่	ทีมวิจัย, ทีมพี่

ลำดับที่	กิจกรรม	วันที่ทำกิจกรรม	สถานที่ทำกิจกรรม	ผู้เข้าร่วม
	"แผนการเรียนการสอน สำหรับเด็กปฐมวัยตาม หลักสูตรทวิภาษาระดับชั้น อนุบาล 2"	54	ซีดี จ.เชียงใหม่	เลี้ยง
11.	จัดทำแผนชั้นอนุบาล 2	พฤษภาคม 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ครู
12.	ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน (pre-test) นักเรียน ชั้นอนุบาล 2	29 พฤษภาคม 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ครู
13.	จัดทำสื่อสำหรับชั้นอนุบาล 2	มิถุนายน 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10, หมู่บ้านป่า แป๋	ทีมวิจัย, ครู, ชุมชน, ปราชญ์ ชาวบ้าน, ทีมพี เลี้ยง
14.	ตรวจสอบสื่อการเรียนการสอน ตามหน่วยการเรียนรู้	24 มิถุนายน 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ทีมพี เลี้ยง, ปราชญ์ ชาวบ้าน
15.	อบรมเชิงปฏิบัติการ "ฝึกอบรมวิธีการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัยตามรูปแบบทวิ ภาษา"	15 – 17 กรกฎาคม 54	โรงแรมเมย์ฟลาวเวอร์ จ. เชียงใหม่	ทีมวิจัย, ครู, ทีม พีเลี้ยง
16.	กิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอน สำหรับเด็กปฐมวัยแบบ ทวิภาษา	18 – 20 ธันวาคม 54	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10, หมู่บ้านป่า แป๋	ทีมวิจัย, ครู, ปราชญ์ชุมชน, นักเรียน, ทีมพี เลี้ยง
17.	กิจกรรมอบรมนักเขียนและ นักผลิตสื่อภาษาเลอเวีอะรุ่น เยาว์	12 – 13 กรกฎาคม 55	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ครู, ปราชญ์ชุมชน, นักเรียน
18.	การประเมินผลการเรียนการสอน รูปแบบทวิภาษา ระดับชั้นปฐมวัย	สิงหาคม 55	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง อุปถัมภ์ 10	ทีมวิจัย, ครู
19.	เวทีปิดโครงการ	16 สิงหาคม 55	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวง	ทีมวิจัย, ครู,

ลำดับที่	กิจกรรม	วันที่ทำกิจกรรม	สถานที่ทำกิจกรรม	ผู้เข้าร่วม
			อุปถัมภ์ 10	ปราชญ์ชุมชน, นักเรียน, ทีมพี เลียง

2.1 จัดเวทีชี้แจงโครงการ

กิจกรรมเวทีชี้แจงโครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนในชุมชนรับทราบการดำเนินงานวิจัย ซึ่งก่อนการจัดเวทีชี้แจงโครงการ ทีมวิจัยมีการประชุมเพื่อจัดเตรียมงานในวันที่ 15 ธันวาคม 2553 โดยทางโรงเรียนได้เชิญประชุมผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษามีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 84 คน กล่าวคือ มีผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม 73 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 6 คน และคณะครูจำนวน 5 คน โดยทีมวิจัยได้แจ้งเรื่องการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาเต็มรูปแบบภายในโรงเรียน โดยเริ่มสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ในปีการศึกษา 2554 ซึ่งใช้ภาษาเลอเวีอะในการเรียนการสอน ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยในที่ประชุมสรุปร่วมกันว่าจะมีการจัดงานเปิดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยในวันที่ 27 ธันวาคม 2553 และได้กำหนดกิจกรรมในวันเปิดงานดังนี้

1. การเตรียมสถานที่ เวที เครื่องเสียง ที่ประชุมมอบหมายให้ ครูกมล เครือซุย และครูสุรศักดิ์ มณีรัตน์ ผ่องไพร นายสัมพันธ์ ไพรมีค่า และผู้ปกครองช่วยกันจัดเตรียม
2. การจัดนิทรรศการ ที่ประชุมมอบหมายให้ ครูจิตราภรณ์ เครือซุย ครูจิตราวดี เร่งถนอมทรัพย์ ครูจตุพร เครือซุย ครูอรุณี เครือซุย เป็นผู้ดำเนินการ
3. การแสดงชุดวิถีชีวิตชาวเลอเวีอะ ที่ประชุมมอบหมายให้ ครูจิตราวดี เร่งถนอมทรัพย์ และครูอรุณี วิสิฏฐิรี เป็นดำเนินการในการฝึกซ้อมเด็กนักเรียน
4. ฝ่ายลงทะเบียนและฝ่ายต้อนรับ ที่ประชุมมอบหมายให้ อ.จิตราภรณ์ เครือซุย เป็นผู้ดำเนินการ
5. ฝ่ายผู้ประสานงาน ที่ประชุมมอบหมายให้ กำนันบือ ขจรศักดิ์ศรี เป็นผู้ประสานงานถึงหมู่บ้านเลอเวีอะในอำเภอแม่สะเรียง และแม่ลาน้อย และผอ.โรงเรียน เป็นผู้ประสานงานไปถึงหน่วยงานทางการศึกษา

ผลจากการจัดเวทีชี้แจงโครงการ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 85 คน โดยมาจากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ศึกษาพิเศษสพ.มส.2 อาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าแป๋ หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านป่าแป๋ คณะครูจากโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 21 และคณะพีเลียงจากมหาวิทยาลัยมหิดล

จากการจัดเวทีกิจกรรมชี้แจงโครงการ ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนได้ให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรม และพร้อมสนับสนุนให้เด็กนักเรียนได้รับการศึกษาในรูปแบบทวิภาษา หลังจากนั้นได้มีการพูดคุยร่วมกันระหว่างทีมวิจัย ทีมพี่เลี้ยงจากมทidl และทีมศึกษานิเทศน์สพป มส.2 โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้เสนอแนวทางในการดำเนินงาน เช่น พี่จันท์ ผู้ช่วยกำนัน ได้เสนอว่าอยากให้มึ่สิ่งดึงดูดเกิดขึ้นกับเด็ก โดยการเก็บความรู้ ประสบการณ์จากพ่อ แม่ ในเรื่องประเพณี วัฒนธรรม ส่วนครูอรุณี ครูประจำชั้นอนุบาล 1 กล่าวว่า ผู้ปกครองได้ให้ความสนใจสื่อดีต่าง ๆ และอยากให้อำเภอไป นอกจากนั้ศึกษานิเทศก์ (เขียนย่อเป็น สน.) นพแก้ว ได้ให้ความคิดเห็นว่า ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทั้งครูและนักเรียน ทางสน.มีความยินดีให้การสนับสนุน นอกจากนั้ทางสน.ยนต์ และสน.มยุรา ได้เสนอแนะในเรื่องเครื่องมือในการประเมินผล โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอีกด้วย

ภาพกิจกรรมการเปิดเวทีชี้แจงโครงการ วันที่ 27 ธันวาคม 2554

2.2 กิจกรรมเก็บข้อมูลนักเรียน

การทำกิจกรรมเก็บข้อมูลนักเรียน ทำโดยการเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 โดยทีมวิจัยได้ประชุมร่วมกัน และกำหนดประเด็นคำถามสำหรับผู้ปกครอง และจัดพิมพ์แบบสำรวจเยี่ยมบ้าน จากนั้นแบ่งหน้าที่ให้ครูเยี่ยมบ้านนักเรียนแต่ละคน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นภาษาเลอเวือะตามแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นแม่ของเด็กนักเรียน

ครูผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลและเยี่ยมบ้านนักเรียนจำนวน 20 คน โดยใช้ระยะเวลาในการสำรวจ 2 วัน ดังรายละเอียดดังนี้

- ครูจตุพร เครือซุย เยี่ยมบ้านเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 5 คน
- ครูอรุณี เครือซุย เยี่ยมบ้านเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 5 คน
- ครูอรุณี วิสิฐสิริ เยี่ยมบ้านเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 3 คน
- ครูกลม เครือซุย เยี่ยมบ้านเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 3 คน
- ครูสุรศักดิ์ มณีรัตน์ผ่องไพร เยี่ยมบ้านเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 4 คน

ผลจากการดำเนินกิจกรรมเก็บข้อมูลนักเรียนโดยการเยี่ยมบ้าน พบว่า ทีมวิจัยสามารถเก็บข้อมูลครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ยังใช้ภาษาเลอเวือะที่บ้าน มีส่วนน้อยเท่านั้นที่พูดภาษาคำเมืองปนกับภาษาเลอเวือะ

2.3 กิจกรรมศึกษาทบทวนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

กิจกรรมศึกษาทบทวนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 มีกระบวนการดำเนินงานคือ มีการประชุมร่วมกันของคณะครูโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยศึกษาข้อมูลการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาของโรงเรียน

ในการประชุมดังกล่าว ได้พูดคุยกันถึงหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน โดยยึดแนวทางการใช้หลักสูตรตามหลักสูตรปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ 12 มาตรฐาน 27 ตัวบ่งชี้ 62 สภาพที่พึงประสงค์ สาระที่ต้องเรียนรู้คือ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก แผนการจัดประสบการณ์ของอนุบาล โดยจะยึดหลักกิจกรรม 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา ส่วนการประเมินพัฒนาการเด็ก โรงเรียนยึดตามประเด็นที่กระทรวงกำหนดไว้ โดยใช้แบบบันทึกพัฒนาการนักเรียนเป็นรายบุคคลของสำนักพิมพ์กรุงเทพ – สุวรรณภูมิ และใช้แบบเรียนของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ ประกอบด้วยสาระ ตัวเรา ธรรมชาติน่ารู้ บุคคลที่ควรรู้จัก และสิ่งแวดล้อม

จากการประชุมร่วมกันเพื่อทบทวนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยของโรงเรียน ทำให้ครูมีความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนของเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยมากขึ้น ซึ่งหากจะใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา จำเป็นต้องมีการปรับหลักสูตรในส่วนเนื้อหาของเนื้อหา ตัวบ่งชี้ จากของกระทรวง โดยมีการปรับชื่อหน่วยการเรียนรู้ ปรับตัวชี้วัด เพิ่มเนื้อหาความเป็นท้องถิ่นเข้าไปในหลักสูตร และกำหนดตัวชี้วัดความเป็นท้องถิ่น

2.4 กิจกรรมศึกษาข้อมูลชุมชน

การศึกษาข้อมูลชุมชน ทีมวิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่ทางโรงเรียนได้รวบรวมไว้ ทั้งข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจากเอกสารงานวิจัยเรื่อง พันธุกรรมพืชพื้นบ้านของชาวเลอเวีอะ¹ นอกจากนี้ยังศึกษาข้อมูลชุมชนโดยวิธีการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญในชุมชน ได้แก่ กำนันบือ ขจรศักดิ์ศรี, ลุงเฮือง เครือชุย, นายสังวร ผู้สรรเสริญ

จากการศึกษาข้อมูลชุมชน ทำให้ได้ข้อมูลทั่วไปเพื่อนำไปประกอบการจัดทำหลักสูตร แผนการจัดการประสบการณ์ และสื่อประกอบการสอนตามโครงการทวิภาษาของโรงเรียน ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ประวัติศาสตร์ชุมชน
2. โครงสร้างทางสังคม
3. เหตุการณ์สำคัญในอดีต
4. ที่ตั้งและอาณาเขต
5. ลักษณะทางภูมิศาสตร์
6. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม
7. การศึกษา
8. ด้านสาธารณสุข
9. วัฒนธรรมประเพณี
10. ศาสนาและความเชื่อ
11. การปกครองส่วนท้องถิ่นและภาวะผู้นำ
12. ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน
13. ระเบียบข้อปฏิบัติและกฎเกณฑ์ของชุมชน
14. การจัดการความขัดแย้ง ความผิด บทลงโทษ การปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย
15. ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการ และระบบนิเวศน์
16. สภาพทางเศรษฐกิจ
17. สภาพปัญหาของชุมชน / สังคม

¹ กมล เครือชุยและคณะ. 2552. “พันธุกรรมพืชพื้นบ้านของชาวเลอเวีอะ”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

2.5 กิจกรรมจัดทำหลักสูตรชั้นอนุบาล 1

วันที่ 27 มกราคม 2553 ทีมวิจัยได้มีการประชุมร่วมกัน จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) ผอ. ประเสริฐ แสงมุล 2) ครูกมล เครือชุย 3) ครูสุรศักดิ์ มณีรัตน์ผ่องไพร 4) ครูอรุณี เครือชุย 5) ครูจุฑพร เครือชุย และ 6) ครูณัฐวิทย์ ปัญญาเลิศดี โดยที่ประชุมได้กำหนดมาตรฐานสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 โดยปรับเปลี่ยนตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ให้ตรงกับสภาพโรงเรียนและชุมชน ที่ประชุมได้ตกลงใช้ 12 มาตรฐานตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการ 35 ตัวบ่งชี้ 95 สภาพที่พึงประสงค์ในระดับชั้นอนุบาล 1 ส่วนระดับชั้นอนุบาล 2 มี 113 สภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งรายละเอียดของตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์ที่แตกต่างจากของกระทรวงจะกล่าวในบทที่ 4 ต่อไป

ในการปรับหน่วยการเรียนรู้รายสัปดาห์ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ได้ปรับให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน เช่น การเลี้ยงผีเจ้านาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้ตรงกับวันหรือสัปดาห์ที่มีการเลี้ยงผีเจ้านาย เพื่อจะได้ให้เด็กได้เรียนรู้ไปด้วย นอกจากนี้ครูผู้สอนยังต้องมีการศึกษาระบบตัวเขียนภาษาเลอเวียะอีกด้วย

วันที่ 29 มกราคม 2554 ทีมวิจัยได้ทบทวนการวิเคราะห์มาตรฐานโดยแยกตามสาระ เนื้อหา และกำหนดตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ของแต่ละรายวิชาต่อ โดยเริ่มต้นที่สาระมรดกทางศิลปและวัฒนธรรม พลศึกษา สุขศึกษา การเตรียมความพร้อมในการอ่าน เขียนวิชาภาษาไทย เน้นการฟังพูด คณิตศาสตร์ และเพิ่มสภาพที่พึงประสงค์ให้ตรงกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน จากนั้นจะมีการตรวจเอกสารอีกครั้งหนึ่ง

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2554 ทีมวิจัยได้ประชุมและกำหนดหน่วยการเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล โดยดูว่ามีหัวข้อที่เหมือนหรือแตกต่างจากหลักสูตรเดิมอย่างไรบ้าง และปรับหน่วยการเรียนรู้ในระดับชั้นอนุบาล 1 ทั้งภาคเรียนที่ 1 และ ภาคเรียนที่ 2 ให้เข้ากับบริบทของชุมชน

ในการดำเนินกิจกรรมจัดทำหลักสูตรชั้นอนุบาล 1 ทำให้ได้หลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ของชั้นอนุบาล 1 ตามรูปแบบทวิภาษา และได้ส่งให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

2.6 กิจกรรมจัดทำแผนการสอน

ทีมวิจัยได้มีการประชุมทบทวนเรื่องหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ สาระต่าง ๆ พร้อมทั้งเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูอนุบาลเป็นผู้จัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เป็นงานที่ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดทำ เนื่องจากเป็นผู้เข้าใจในขั้นตอนและวิธีการสอนและจะสามารถนำไปใช้สอนได้อย่างเข้าใจ และให้ผู้บริหารตรวจและส่งให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ตรวจอีกครั้ง จากกิจกรรมนี้ทำให้ได้แผนการจัดประสบการณ์สำหรับชั้นอนุบาล 1 ในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 จำนวน 40 หน่วย

ปัญหาและอุปสรรคในการทำกิจกรรมนี้ พบว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างช้า เนื่องจากครูภูมิปัญญาไม่มีความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ทางโรงเรียนจึงได้ให้ครูที่จบการศึกษาปฐมวัยช่วยเหลือในการจัดทำแผน

2.7 กิจกรรมจัดทำสื่อการเรียนการสอน

ในวันที่ 9 – 10 มิถุนายน 2554 ทีมวิจัยได้ร่วมกันทำกิจกรรมการจัดทำสื่อการเรียนการสอน สำหรับชั้นอนุบาล 1 ประกอบไปด้วยสื่อหลายประเภท ได้แก่ เรื่องเล่า จากภาพวัฒนธรรม นิทานภาพ โดยทีมวิจัยได้เชิญผู้รู้จากชุมชน โดยมีกำนันบือ ขจรศักดิ์ศรี, ลุงเอื้อง เครือชุย, ลุงดี๊ด ดีกเกย, ผู้ช่วยกำนันจันทร์ เครือชุย มาเป็นผู้เล่าเรื่อง ให้ข้อมูล เขียนเรื่อง และตรวจสอบอักษร และมีทีมวิจัยของโรงเรียนเป็นผู้รวบรวม นอกจากนี้ยังมีศิษย์เก่า คือนางสาวดวงกมล เครือชุย มาช่วยเขียนเรื่องอีกด้วย

ในการทำกิจกรรมทั้งสองวันนี้ ชุมชนได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมาก พร้อมทั้งจะถ่ายทอดความรู้ หรือประสบการณ์ เพื่อให้เกิดเป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนกับเด็กนักเรียนในชุมชน ผลจากการทำกิจกรรมทำให้ได้สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กอนุบาล 1 หลายเรื่อง หลายประเภทด้วยกัน เช่น นิทานภาพ จากภาพวัฒนธรรม เรื่องเล่า ดังจะกล่าวรายละเอียดในบทต่อไป

ปัญหาและอุปสรรค ในการแต่งเรื่องเล่า ชุมชนแต่งเป็นเรื่องยาว ทำให้ครูต้องมาปรับเรื่องให้เหมาะสมกับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล

2.8 กิจกรรมศึกษาดูงาน “การจัดการศึกษาทวิภาษา”

วันที่ 16 – 17 มีนาคม 2554 ทีมวิจัยได้ร่วมกิจกรรมการศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา ที่โรงเรียนบ้านพุย อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานในครั้งนี้มีทั้งครูและผู้บริหารของเด็นักเรียน ดังนี้

1. ผอ. ประเสริฐ แสงมูล
2. สน. นพเก้า ตุลานนท์
3. ครูกมล เครือชุย
4. ครูจิตราภรณ์ เครือชุย
5. ครูจตุพร เครือชุย
6. ครูอรุณี เครือชุย
7. ผู้ปกครองของนักเรียน 2 คน
8. น.ส.อัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์ (พี่เลี้ยง)
9. นายรณกร รักษ์วงศ์ (พี่เลี้ยง)

ในการศึกษาดูงานการจัดการเรียนการสอนทวิภาษา ที่โรงเรียนบ้านพุย อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพุยได้กล่าวต้อนรับ และเล่าถึงความเป็นมาของโครงการ โดยมีมูลนิธิ

ภาษาศาสตร์ประยุกต์ (FAL) เข้ามาช่วยในสนับสนุนทำโครงการ นอกจากนี้ทีมวิจัยยังได้เห็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2 โดยในชั้นอนุบาล 1 ครูได้ใช้กลวิธีการสอนด้วยนิทานภาพ และฉลากภาพวัฒนธรรม ส่วนในระดับชั้นอนุบาล 2 ได้ใช้กลวิธีการสอนแบบ TPR (Total Physical Response) คือการสอนภาษาที่สองโดยใช้การตอบสนองต่อคำสั่งด้วยการปฏิบัติ

หลังจากได้สังเกตการณ์การเรียนการสอนแล้วทีมวิจัยและทีมครูจากโรงเรียนบ้านพุยได้ร่วมแลกเปลี่ยน ชักถามถึงกระบวนการทำงานและวิธีการสอน หลังจากการแลกเปลี่ยนร่วมกันพบว่ากระบวนการทำงานมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กระบวนการทำงานของโรงเรียนบ้านพุยมีองค์กรจากมูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์เข้ามาเก็บข้อมูล และนำไปผลิตสื่อ แต่กระบวนการทำงานของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่ครูและชุมชนต้องรวบรวมข้อมูลและผลิตสื่อด้วยตนเอง ซึ่งการผลิตสื่อด้วยตนเองเกิดผลดีคือทำให้มีความเข้าใจในเรื่องราวของสื่อเหล่านั้น และทำให้ชุมชนเกิดการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ที่ดีกับทางโรงเรียน แต่พบปัญหาคือครูไม่สามารถผลิตสื่อได้ทัน ครบตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนด

จากการศึกษาดูงานครั้งนี้ ทำให้ทีมวิจัยมีความเข้าใจในกระบวนการทำงาน สามารถนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนได้ดีขึ้น ครูมีความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนการสอนที่ชัดเจนมากขึ้น ส่วนปัญหาอุปสรรคจากการศึกษาดูงาน คือ สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาดูงาน

2.9 อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “แผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรทวิภาษาระดับชั้นอนุบาล 2”

ในวันที่ 26 – 28 เมษายน 2554 ทีมวิจัยเข้าร่วมการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “แผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรทวิภาษาระดับชั้นอนุบาล 2” ที่โรงแรมบี.พี. เชียงใหม่ซิติ จ.เชียงใหม่ โดยผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผอ.ประเสริฐ เปงมูล, ครูอรุณี เครือซุย, ครูจตุพร เครือซุย, ครูจิตราวดี เร่งถนอมทรัพย์ และ ศน.นพเก้า ตูลานนท์ โดยในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ได้มี ดร.ศิริเพ็ญ อังสิทธิพูนพร และ ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์ จากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นวิทยากรในการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตรทวิภาษา รวมไปถึงการให้ความรู้และจัดทำแบบเรียนอ่านเขียน สำหรับการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลที่ 2

ผู้เข้าร่วมอบรมได้ลงมือทำแบบเรียนอ่านเขียน การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผน การตรวจสอบแผนการจัดประสบการณ์ของชั้นอนุบาล 2 และศึกษานิเทศก์ได้ตรวจแผนการจัดประสบการณ์ให้อีกด้วย นอกจากนี้วิทยากรยังได้สาธิตกลวิธีการเรียนการสอนแบบเรียนอ่านเขียน และเล่าเรื่องผลัดให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้นำกลับไปใช้สอนในโรงเรียนอีกด้วย

ภาพกิจกรรม อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตรทวิภาษา

2.10 อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ฝึกอบรมกลวิธีการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยตามรูปแบบทวิภาษา”

ในวันที่ 15 – 17 กรกฎาคม 2554 ทีมวิจัยได้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การฝึกอบรมกลวิธีการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยตามรูปแบบทวิภาษา” ที่โรงแรมเมย์ฟลาวเวอร์ จ.เชียงใหม่ ผู้เข้าร่วมอบรมเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2 และครูสอนภาษาไทยอีกด้วย มีจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูจตุพร เครือชุย, ครูอรุณี เครือชุย, คุณอรุณี วิศิษฐ์ศิริและครูจิตราภรณ์ เครือชุย

การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ฝึกอบรมกลวิธีการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยตามรูปแบบทวิภาษา มีทีมวิทยากรได้ให้ความรู้เรื่องภาพรวมการสอนแบบทวิภาษา รวมทั้งหลักการและทฤษฎีการสอนรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้ฝึกปฏิบัติ ได้แก่ หลักการสอน TPR, นิทานภาพ, ฉากภาพวัฒนธรรม, เรื่องเล่า, เรื่องเล่าจากประสบการณ์, เล่าเรื่องผลัด และการสอนแบบเรียนเตรียมอ่านเขียน นอกจากนี้ อาจารย์มารศรี พรหมนิมิตร จากโรงเรียนบ้านโพธิ์ทอง ยังเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กวัยอนุบาล ในการเตรียมความพร้อมและการจัดการในชั้นเรียนอีกด้วย

จากการเข้าร่วมอบรมกลวิธีการสอนนี้ ทำให้ทีมวิจัย โดยเฉพาะครูผู้สอนมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีความแม่นยำ มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น

ภาพกิจกรรม อบรมเชิงปฏิบัติการฝึกกลวิธีการเรียนการสอนแบบทวิภาษา

2.11 กิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยแบบทวิภาษา

ในวันที่ 18 – 20 ธันวาคม 54 ได้จัดกิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยแบบทวิภาษา โดยมี ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์ และ ดร.ศิริเพ็ญ อึ้งสิทธิพูนพร ทีมวิทยากร และทีมพี่เลี้ยงจากมหาวิทยาลัยมหิดล มาให้ความรู้และร่วมกันผลักดันให้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้ได้มากที่สุด ซึ่งทีมวิจัยชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และเด็กนักเรียนในโรงเรียน มาร่วมกันผลิตสื่อให้ได้ครบตามหน่วยการเรียนรู้ทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2

จากการทำกิจกรรมนี้ ทำให้เห็นว่าชุมชนและโรงเรียนได้มีความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก ซึ่งในการผลิตสื่อการเรียนการสอนนี้ ทำให้ได้สื่อประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ภาพวัฒนธรรม, หนังสือเล่มยักษ์, เพลง, คำคล้องจอง และเรื่องเล่า ดังจะกล่าวรายละเอียดในบทต่อไป

นอกจากการผลิตสื่อแล้ว ยังได้มีทีมวิทยากร (ทีมวิชาการ) และทีมพี่เลี้ยงได้ร่วมสังเกตการณ์การเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2 พร้อมทั้งให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดพัฒนาการเรียนการสอนที่ดีขึ้น เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน โดยระดับชั้นอนุบาล 1 ได้สังเกตการณ์กิจกรรมหน้าเสาธง การสอนเพลง สอนนิทานภาพ ส่วนระดับชั้นอนุบาล 2 ได้สังเกตการณ์กิจกรรมหน้าเสาธง แบบเรียนอ่าน – เขียน และการสอนหนังสือเล่มยักษ์ เป็นต้น

ภาพ การผลิตสื่อการเรียนการสอน

ภาพ สังเกตการณ์การเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2

2.12 กิจกรรมอบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวีอะรูนเยาร์

กิจกรรมอบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวีอะรูนเยาร์ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 12 – 13 กรกฎาคม 2555 โดยกลุ่มเป้าหมายหลักคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 42 คน และมีทีมวิจัยชุมชนและครูเป็นวิทยากร ประกอบด้วย กำนันป้อ ขจรศักดิ์ศรี, ผอ. ประเสริฐ แสงมูล, นายสังวร ผู้สรรเสริฐ, นายวิบูลย์ มหาศักดิ์สิทธิ์, ครูกมล เครือชุย, อาจารย์อรุณี จันเป็ง, จันทรฉาย มหาศักดิ์สิทธิ์, อาจารย์อรุณี วิสิฏฐิรี

ในการจัดกิจกรรมอบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวีอะรูนเยาร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนสามารถอ่านออก และเขียนภาษาเลอเวีอะตามระบบตัวเขียนได้ โดยมีการจัดกิจกรรมย่อย 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมเรียนรู้พยัญชนะและสระ โดยมีกำนันบือ ขจรศักดิ์ศรี และนายสังวร ผู้สรรเสริญ ได้แนะนำแผ่นภาพตัวอักษร ทั้งพยัญชนะ สระ รวมถึงตัวอักษรที่ได้ทำการปรับ แก้ไข พร้อมกับสอนให้นักเรียนได้อ่านออกเสียงที่ถูกต้อง และสอนให้นักเรียนสามารถเขียนคำ และอ่านคำได้อย่างถูกต้อง จากนั้นนักเรียนออกมาฝึกอ่านจากแผ่นภาพตัวอักษร

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมการเขียนเรื่องเล่าท้องถิ่น หลังจากที่เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ตัวอักษรจากระบบตัวเขียนแล้ว ครูอรุณี และทีมวิทยากร ได้จัดให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และมีวิทยากรประจำกลุ่ม โดยวิทยากรได้อ่านเรื่องจากหนังสือเล่มยักษ์ให้นักเรียนฟัง แล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนเรื่องเล่าจากท้องถิ่น และตัวแทนกลุ่มออกมาอ่านเรื่องให้เพื่อน ๆ ฟัง จากนั้นทีมวิทยากรชุมชนได้ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องในการเขียนอีกครั้ง จากการทำกิจกรรมนี้ทำให้ได้เรื่องเล่าจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่

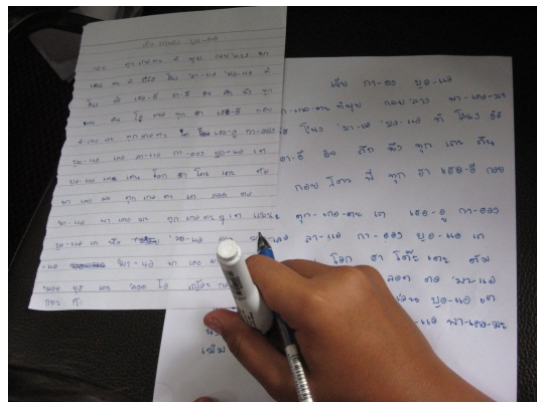
1. ลา-แอ ลวง กะ เซอวงวน
2. ลา-แอ ลวง กวน โต๊ะมา-อิจ เลอ พา-อุม
3. ลา-แอ ลวง ตะ ปา-อือ แร่น
4. ลา-แอ ลวงเพือะ
5. ลา-แอ ลวงกำนันบือ
6. ลา-แอ ลวงแอ เพ-อัญ'มา-แอ แอ ลอง

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมผสมคำจากกลองคำ โดยครูอรุณี วิสิฏฐศิริ ได้ฝึกให้นักเรียนเรียนรู้การผสมคำจากพยัญชนะและสระจากกลองคำ แล้วให้นักเรียนเขียนคำจากกลองคำ มีชุมชนเป็นวิทยากรตรวจสอบความถูกต้อง ผลจากการจัดกิจกรรมนี้ นักเรียนทุกคนสามารถผสมคำจากกลองคำได้คิดเป็นร้อยละ 99

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมการเขียนคำและแต่งประโยค โดยมีนางจันทร์ฉาย มหาศักดิ์สิทธิ์ และทีมวิทยากร ได้จัดกิจกรรมเขียนคำและแต่งประโยคจากบัตรคำภาษาเลอเวือะ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มละ 3 คน แล้วจับคู่กับบัตรคำ นำคำที่ได้ไปแต่งประโยค ออกมาเขียนและอ่านให้เพื่อนฟัง จากนั้นทีมวิทยากรได้ตรวจสอบความถูกต้องของการเขียน

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม กำนันบือ ขจรศักดิ์ศรี ได้อธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับความสำคัญของภาษา และความต้องการให้นักเรียนตระหนัก เห็นคุณค่าและความสำคัญของภาษา และร่วมกันอนุรักษ์ภาษาเลอเวือะของตนเอง

ผลจากการทำกิจกรรมนี้ ทีมวิจัยได้มีการประเมินผลจากนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่าผู้เข้าร่วมอบรมสามารถเขียนภาษาเลอเวือะได้ถูกต้องจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 71.42 ของผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด

ภาพการทำกิจกรรมอบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวี๋ะรุ่นเยาว์

2.13 การประเมินผลการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษา ระดับชั้นปฐมวัย

การประเมินผลการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษา ได้มีการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้มีการประเมินกิจกรรมเป็นประจำในแต่ละวัน เพื่อนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร โดยใช้วิธีการสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก ซึ่งทางโรงเรียนได้ยึดแนวทางการประเมินพัฒนาการเด็กตามหลักสูตร ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูล

หลาย ๆ ด้าน

2.14 เวทีปิดโครงการ (คืนความรู้สู่ชุมชน)

ทีมวิจัยได้จัดกิจกรรมเวทีปิดโครงการ ในวันที่ 16 สิงหาคม 2555 ที่โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แก่ ทีมวิจัย ผู้ปกครอง คนในชุมชน เด็กนักเรียน และทีมพี่เลี้ยง ซึ่งนายประเสริฐ แสงมุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ได้กล่าวต้อนรับ และชี้แจงผลการดำเนินงานวิจัยให้กับผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบ ดังนี้

1. เกิดหลักสูตรทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม ตามมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ
2. เกิดแผนการสอนทวิภาษาในชั้นอนุบาล 1 – 2 ซึ่งมีเนื้อหา ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น
3. เกิดสื่อการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ เช่น ฉากภาพวัฒนธรรม นิทานภาพ เรื่องเล่า หนังสือเล่มยักษ์ เพลง เกมสื่การศึกษา แบบเรียนอ่าน – เขียน ของเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

ทั้งนี้ในที่ประชุม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครองมีความต้องการอยากให้เด็กนักเรียนเรียนในหลักสูตรทวิภาษา เนื่องจากเห็นว่าเด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เด็กอยากมาโรงเรียน และสามารถร้องเพลงเป็นภาษาเลอเวีอะได้ นอกจากนี้ผู้ปกครองเด็กนักเรียนยังได้สะท้อนอีกว่า การเรียนการสอนทวิภาษา ทำให้ได้ยินนิทานที่ไม่เคยได้ยิน และอยากให้ผู้ปกครองมายืมหนังสือนิทานที่โรงเรียนไปอ่านให้ลูก ๆ ฟังที่บ้าน

จากนั้นทีมวิจัยได้ร่วมอภิปราย เรื่องการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการสนับสนุน ตลอดจนความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินงานตามโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล หลายลักษณะ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ดังเช่นในกิจกรรมเก็บข้อมูลนักเรียนอนุบาล 1 – อนุบาล 2 ด้วยการเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูประจำชั้นจะเป็นผู้เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กนักเรียน ซึ่งมีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านของเด็กนักเรียนแต่ละคน

2. การประชุมกลุ่มย่อย เช่น ในกิจกรรมการจัดทำหลักสูตร หรือการจัดทำแผนการเรียนการสอนครูภายในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้อำนวยการ (หัวหน้าโครงการ), ครูประจำชั้น และครูวิชาการจะต้องประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำหลักสูตร และแผนการเรียนการสอนสำหรับชั้นอนุบาล 1 และ 2 นอกจากนี้ในบางครั้งชุมชน หรือปราชญ์ชุมชนจะต้องเข้าร่วมประชุมด้วยเนื่องจากเนื้อหาสำหรับการเรียนการสอน เป็นเนื้อหาวิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชนชาวเลเวือะโดยเฉพาะ

3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อ จะต้องอาศัยความร่วมมือกันจากหลายฝ่าย ได้แก่ ครู ชุมชน และนักเรียน สำหรับการแต่งเนื้อหา และผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนในระดับปฐมวัย นอกจากนี้การประชุมเชิงปฏิบัติการการฝึกกลวิธีการเรียนการสอน ยังเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการเฉพาะกลุ่มครู เนื่องจากจำเป็นต้องฝึกกลวิธีในการสอนให้สอดคล้อง ถูกต้อง แม่นยำกับสื่อแต่ละประเภท ตลอดจนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อฝึกให้เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 และระดับมัธยมศึกษาได้มีความรู้ สามารถอ่านเขียนภาษาเลเวือะ และสามารถแต่งเรื่องเล่าหรือนิทานเป็นภาษาเลเวือะได้ เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินงานตามโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ หมู่ 3 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” มีการวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ลักษณะคือทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ กล่าวคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในโครงการ ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ จะเป็นการวิเคราะห์จากผลการประเมินการเรียนของเด็กนักเรียน

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ภาษาละเวือะร่วมจัดการเรียนรู โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” ทำให้เกิดผลการดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

สำหรับการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ทำให้ทีมวิจัยได้ค้นพบรูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย เกิดผลดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย

ทีมวิจัยได้มีการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียนทั้งระดับชั้นอนุบาล 1 จำนวน 13 คน และชั้นอนุบาล 2 จำนวน 7 คน รวม จำนวน 20 คน ปีการศึกษา 2553 ผลจากการสำรวจสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 13 คน

ประเด็นศึกษา	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
1.1 จำนวนนักเรียนชั้นอนุบาล	9	4	13
1.2 เชื้อชาติไทย	9	4	13
1.3 ลักษณะที่อยู่			
- บ้านส่วนตัว	9	4	13
- บ้านเช่า	0	0	0
- ห้องแถว	0	0	0
- หอพัก	0	0	0
1.4 สภาพภายในบ้านและบริเวณทั่วไป			
- บ้านสะอาด	9	4	13
- บ้านไม่สะอาด	0	0	0
1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว			
- อยู่ด้วยกัน	9	4	13
- หย่าร้าง	0	0	0
- แยกกันอยู่	0	0	0
1.6 ความสัมพันธ์ของครอบครัว			

ระหว่างบิดา มารดา			
- รักใคร่กันดี	9	4	13
- ขัดแย้งทะเลาะกันบางครั้ง	0	0	0
- ขัดแย้งทะเลาะกันบ่อยครั้ง	0	0	0
1.7 บุคคลในครอบครัวใช้สารเสพติด	9	4	13
1.8 ประเภทสารเสพติดที่ใช้			
- บุหรี่	9	4	13
- สุรา	9	4	13
- ยาบ้า	0	0	0
- อื่นๆ	0	0	0
2. การใช้ภาษาของเด็กในชีวิตประจำวัน			
ประเด็นภาษา	ภาษาเลอเวีอะ	ภาษาไทย	ภาษากะเหรี่ยง
ภาษาที่ครอบครัวของเด็กใช้สนทนากับลูกมีกี่ภาษา ภาษาอะไรบ้าง	13	3	3
ภาษาที่ครอบครัวของเด็กใช้สนทนากับลูกในชีวิตประจำวัน คือภาษา	13	0	0

จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ทั้งหมด 13 คน เป็นนักเรียนชาย 9 คน นักเรียนหญิง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า นักเรียนทั้งหมดอาศัยอยู่บ้านส่วนตัวของตัวเอง มีสภาพภายในบ้านและบริเวณ สะอาด ความสัมพันธ์ของครอบครัวระหว่างบิดา มารดา มีความสัมพันธ์รักใคร่กันดี และอาศัยอยู่รวมกัน นอกจากนี้จากความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี มีเพียงนักเรียน 2 คนเท่านั้นที่เจ็บป่วยบ่อย ไม่ค่อยแข็งแรง และส่วนใหญ่มีอารมณ์ร่าเริง แจ่มใส กล้าแสดงออก สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ รู้จักแบ่งปันขนมให้เพื่อน ส่วนพัฒนาการด้านสติปัญญาพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านสติปัญญาเหมาะสม ตามวัย ชอบร้องเพลงภาษาเลอเวีอะ มีเพียง 1 คนเท่านั้น ที่มีพัฒนาการด้านสติปัญญาช้ากว่าเด็กคนอื่น

ส่วนการใช้ภาษาของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 พบว่า ครอบครัวของเด็กนักเรียนส่วนใหญ่พูดภาษาเลอเวีอะ มี 2 ครอบครัวที่มีการใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาเลอเวีอะ มี 2 ครอบครัวที่มีการใช้ทั้งภาษาเลอเวีอะ และภาษากะเหรี่ยง และมี 1 ครอบครัวที่ใช้ทั้งภาษาเลอเวีอะ ภาษากะเหรี่ยง และภาษาไทย ส่วนภาษาที่ใช้สนทนากับนักเรียนคือภาษาเลอเวีอะทุกครอบครัว นอกจากนี้พบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการใช้ภาษาเลอเวีอะ แต่ยังคงมีปัญหาในการใช้ภาษาไทย เช่น นักเรียนพูดภาษาไทยไม่ได้ พูดภาษาไทยยังไม่คล่อง

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 7 คน

ประเด็นศึกษา	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
1.1 จำนวนนักเรียนชั้นอนุบาล	4	3	7
1.2 เชื้อชาติไทย	4	3	7
1.3 ลักษณะที่อยู่			
- บ้านส่วนตัว	4	3	7
- บ้านเช่า	0	0	0
- ห้องแถว	0	0	0
- หอพัก	0	0	0
1.4 สภาพภายในบ้านและบริเวณทั่วไป			
- บ้านสะอาด	4	3	7
- บ้านไม่สะอาด	0	0	0
1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว			
- อยู่ด้วยกัน	4	3	7
- หย่าร้าง	0	0	0
- แยกกันอยู่	0	0	0
1.6 ความสัมพันธ์ของครอบครัว			
ระหว่างบิดา มารดา			
- รักใคร่กันดี	4	3	7
- ขัดแย้งทะเลาะกันบางครั้ง	0	0	0
- ขัดแย้งทะเลาะกันบ่อยครั้ง	0	0	0
1.7 บุคคลในครอบครัวใช้ยาเสพติด	4	3	7
1.8 ประเภทสารเสพติดที่ใช้			
- บุหรี่	4	3	7
- สุรา	4	3	7
- ยาบ้า	0	0	0
- อื่นๆ	0	0	0
2 การใช้ภาษาของเด็กในชีวิตประจำวัน			
ประเด็นภาษา	ภาษาเลอเวือะ	ภาษาไทย	ภาษากะเหรี่ยง
ภาษาที่ครอบครัวของเด็กใช้สนทนากับลูกมีกี่ภาษา ภาษาอะไรบ้าง	7	1	1
ภาษาที่ครอบครัวของเด็กใช้สนทนากับลูกในชีวิตประจำวัน คือภาษา	7	0	0

จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ทั้งหมด 7 คน เป็นนักเรียนชาย 4 คน นักเรียนหญิง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า นักเรียนทั้งหมดอาศัยอยู่บ้านส่วนตัวของตัวเอง มีสภาพภายในบ้านและบริเวณ สะอาด ความสัมพันธ์ของครอบครัวระหว่างบิดา มารดา มีความสัมพันธ์รักใคร่กันดี และอาศัยอยู่รวมกัน นอกจากนี้จากความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนพบว่า นักเรียนทุกคนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี และมีอารมณ์ร่าเริง แจ่มใส กล้าแสดงออก สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ รู้จักแบ่งปันขนมให้เพื่อน ส่วนพัฒนาการด้านสติปัญญาพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านสติปัญญาเหมาะสม ตามวัย

ส่วนการใช้ภาษาของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 พบว่า ครอบครัวของเด็กนักเรียนส่วนใหญ่พูดภาษาเลอเวือะ มี 1 ครอบครัวที่มีการใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาเลอเวือะ มี 1 ครอบครัวที่มีการใช้ทั้งภาษาเลอเวือะ และภาษากะเหรี่ยง ส่วนภาษาที่ใช้สนทนากับนักเรียนคือภาษาเลอเวือะทุกครอบครัว นอกจากนี้พบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการใช้ภาษาเลอเวือะ แต่ยังคงมีปัญหาในการใช้ภาษาไทย เช่น นักเรียนพูดภาษาไทยไม่ได้ พูดภาษาไทยยังไม่คล่อง

จากการสำรวจข้อมูลดังกล่าว พบว่า เด็กนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2 มีการใช้ภาษาท้องถิ่นหรือภาษาเลอเวือะทั้งที่บ้าน และที่ชุมชน อีกทั้งผู้ปกครองและคนในชุมชนยังมีการใช้ภาษาเลอเวือะในชีวิตประจำวันอย่างเข้มข้นอีกด้วย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 จึงมีความเหมาะสม กล่าวคือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาแม่ (ภาษาเลอเวือะ) เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กเพื่อเป็นฐานในการเรียนรู้ ผ่านการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีการเชื่อมโยงไปสู่ภาษาราชการ (ภาษาที่ 2) อย่างเป็นระบบขั้นตอน

1.2 หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนแบบทวิภาษา

ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนแบบทวิภาษายึดหลักการที่แสดงถึงเป้าหมายของพัฒนาการในการส่งเสริมเยาวชนในพื้นที่ให้ครบทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ (สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ, 2553: 32 – 34)

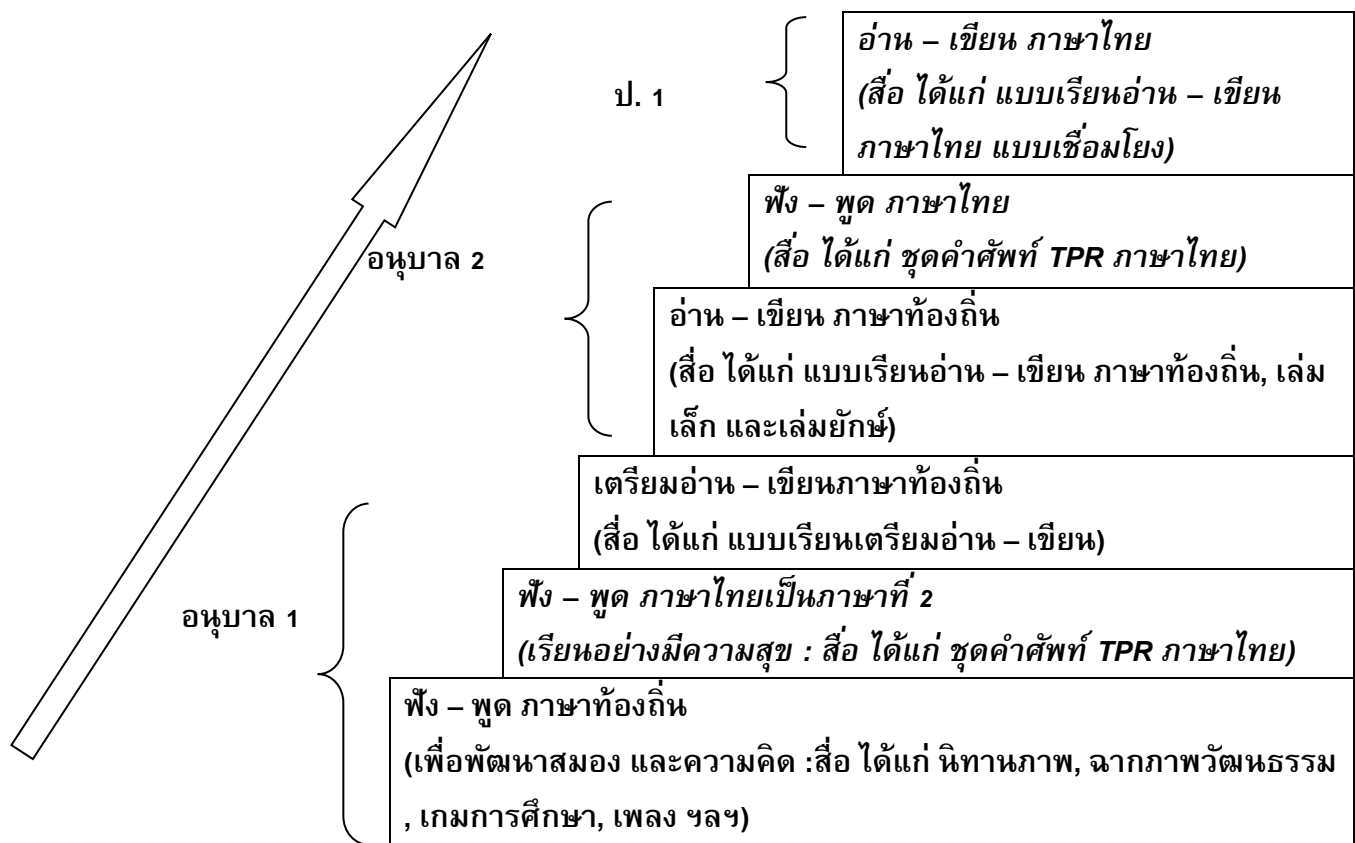
1. พัฒนาการทางด้านภาษา (การรู้หนังสือ และพัฒนาการทางสมอง) เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาทั้งในด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาแม่ (ภาษาเลอเวือะ) รวมทั้งมีทักษะในภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สองหรือภาษาราชการของเด็ก โดยมีความสามารถทางภาษาตามระดับขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กที่ควรจะเป็น และเป็นไปตามระดับขั้นการเรียนในระบบโรงเรียน ตลอดจนมีพัฒนาการที่ดีต่อเนื่องในภาษาอื่น ๆ ต่อไป และในขณะเดียวกันยังคงสามารถดำรงรักษามรดกทางภาษาและวัฒนธรรมของบรรพบุรุษไม่ให้สูญหาย

2. พัฒนาการทางด้านเนื้อหาวิชาการ เพื่อการประยุกต์ใช้เนื้อหาวิชาที่เรียนในแต่ละวิชาของแต่ละระดับชั้นเรียน และสามารถแสดงสิ่งที่ตนเข้าใจตามเนื้อหาวิชาได้

3. พัฒนาการด้านสังคมวัฒนธรรม โดยมีการสืบสานและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นควบคู่ไปกับการเข้าใจในวัฒนธรรมส่วนกลาง เพื่อให้เด็กมีความรักและความภาคภูมิใจใน

มรดกทางภาษาและวัฒนธรรมของตน และเข้าใจวัฒนธรรมของสังคมโดยส่วนรวมและใช้ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบทวิภาษา (ภาษาเลอเวีอะ- ภาษาไทย) มีหลักการและแนวคิดสำคัญ คือ การเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปสู่สิ่งไกลตัว เรียนรู้จากสิ่งที่ป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่ป็นนามธรรม และพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ภาษาแม่ (ภาษาเลอเวีอะ) เป็นสื่อกลางเพื่อเชื่อมโยงไปสู่พัฒนาการทางภาษาไทย โดยเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เต็มไปด้วยเรื่องราววิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และศาสนาของคนในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ด้วยกลวิธีการสอนที่เสริมสร้างให้เด็กมีความมั่นใจและกล้าแสดงออกตั้งแต่วัยเยาว์ (อันเนื่องมาจากการใช้ภาษาแม่เป็นตัวสื่อสารควบคู่กับแผนและสื่อการสอน รวมทั้งกลวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ) ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เน้นความเข้าใจแล้วจึงตามด้วยการเห็นความถูก-ผิดในสาระการเรียนรู้ ยิ่งไปกว่านั้นกลวิธีการสอนและสื่อล้วนป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการทางสมอง ได้คิดอย่างเป็นระบบ และได้รับการกระตุ้นให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ดังแสดงให้เห็นจากแผนภาพการพัฒนาการเรียนรู้ผ่านภาษาในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาฯ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 การพัฒนาการเรียนรู้ผ่านภาษาในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาฯ

กระบวนการจัดทำแผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 6 ขั้นตอน
ได้แก่

1. ศึกษารายละเอียดมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ
 2. กำหนดตัวบ่งชี้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เด็กจะได้รับในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา สำหรับเด็กระดับปฐมวัย
 3. จำแนกสาระการเรียนรู้ตามเนื้อหาวิชา กำหนดตัวบ่งชี้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แต่ละรายวิชา
 4. ระบุหน่วยการเรียนรู้และบูรณาการทุกสาระวิชาในระดับชั้นอนุบาล 1 และ 2
 5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา(ดูรายละเอียดที่ภาคผนวก: แผนการจัดประสบการณ์แบบทวิภาษา (เต็มรูปแบบ))
 6. ออกแบบตารางกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล
- จากการดำเนินงานเพื่อจัดทำแผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดของขั้นตอนและผลการออกแบบและจัดทำแผนการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1.2.1 ศึกษารายละเอียดมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของ กระทรวงศึกษาธิการ

การสร้างหลักสูตรและออกแบบแผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กระดับชั้น
ปฐมวัย เริ่มต้นจากการศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ปี
พุทธศักราช 2546 เพื่อใช้เป็นฐานในการกำหนดตัวชี้วัดและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก
ระดับชั้นอนุบาลในพื้นที่ ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา โดยมาตรฐานที่
กำหนดสำหรับเด็กปฐมวัย (อายุประมาณ 4 – 7 ขวบ) มีจำนวน 12 มาตรฐาน ซึ่งได้ระบุขอบเขต
เป็นประเด็นหลักโดยมีเนื้อหาไม่ละเอียดจนเกินไป เพื่อให้ให้นักการศึกษาและครูผู้สอนเป็นผู้กำหนด
ลักษณะที่พึงประสงค์และตัวชี้วัดในรายละเอียดได้เอง มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1: ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ 2: กล้ามเนื้อใหญ่-กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่าง
คล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

มาตรฐานที่ 3: มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

มาตรฐานที่ 4: มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

มาตรฐานที่ 5: ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และ
รักการออกกำลังกาย

มาตรฐานที่ 6: ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 7: รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8: อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็น
สมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรฐานที่ 9: ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10: มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสม
กับวัย

มาตรฐานที่ 11: มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12: มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหา
ความรู้

1.2.2 กำหนดตัวบ่งชี้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เด็กจะได้รับใน หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา สำหรับเด็กระดับปฐมวัย

จากการศึกษามาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ ปี
2546 พบว่า มาตรฐานที่กำหนดสำหรับเด็กปฐมวัยมีจำนวน 12 มาตรฐานตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น
ซึ่งได้นำมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนด “ตัวบ่งชี้” ซึ่งหมายถึงลักษณะที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กได้รับสิ่งอันเป็น
ประโยชน์ตรงตามมาตรฐานในแต่ละข้อ และ “คุณลักษณะที่พึงประสงค์” หมายถึงสิ่งที่เด็กสามารถ
กระทำได้ หรือสิ่งที่เด็กได้แสดงออกว่าได้มีพัฒนาการตามมาตรฐานต่าง ๆ แล้ว โดยที่มิวิจัยและ
ศึกษานิตเทศก์มีการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกัน

ผลจากการประชุมออกแบบและจัดทำแผนการเรียนการสอนเพื่อกำหนดตัวบ่งชี้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับแต่ละระดับปฐมวัยในโครงการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา ได้เพิ่มเติมและดัดแปลงรายละเอียดของตัวบ่งชี้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ได้กในแนวทาง ทวิภาษาจะได้รับ โดยในระดับชั้นอนุบาล 1 ได้กำหนดตัวบ่งชี้ไว้ 35 ตัวบ่งชี้ 95 ข้อ ส่วนในระดับชั้น อนุบาล 2 ได้กำหนดตัวบ่งชี้ไว้ 38 ตัวบ่งชี้ 111 ข้อ โดยแบ่งตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ พัฒนาการทางด้านสังคม พัฒนาการ ทางด้านสติปัญญา เพื่อให้ครอบคลุมมาตรฐานทั้งหมด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรฐานการศึกษาระดับอนุบาล 1

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1 น้ำหนัก ส่วนสูงและตามเกณฑ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. เรียกชื่อส่วนต่างๆ ของร่างกาย
3. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้บางชนิด
4. ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
5. ระวังระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและ ประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและทรงตัวได้ดี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

6. วิ่งและหยุดได้โดยเสียการทรงตัวเล็กน้อย
7. กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
8. เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้
9. เดินต่อเท้าไปข้างหน้าตามแนวได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ใช้มือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

10. โยนและรับลูกบอลทั้ง 2 มือได้
11. เขียนรูปลี่เหลี่ยมมีมุมชัดเจน
12. ตัดกระดาษตามแนวเส้นได้
13. ร้อยลูกปัดที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 4 มม.ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 เข้าใจและสนุกสนานกับเกมกิจกรรมพื้นบ้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

14. เล่นการละเล่นพื้นบ้านตามกฎกติกาได้

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

15. ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี

16. แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

17. มีความมั่นใจในตนเอง

18. พึ่งพอใจในตนเอง ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่นได้บ้าง

มาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

19. เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ได้

20. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

21. ร่วมสร้างข้อตกลงของห้องเรียนและปฏิบัติตามได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริตและยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

22. ไม่หยับหรือแย่งของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

23. รู้จักขอโทษและให้อภัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

24. แสดงความรักเพื่อนและสัตว์เลี้ยง

25. รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น

มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการ

ออกกำลังกาย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตามจินตนาการ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

26. แสดงออกและมีความสุขขณะทำงานศิลปะ

27. แสดงออกและมีความสุขกับเสียงเพลง ดนตรีและการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
28. ร้องเพลงพื้นบ้าน / บทกลอนแล้วแสดงท่าทางประกอบได้
29. บอกชื่อของเทศกาลที่สำคัญทางวัฒนธรรมได้
30. สร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักษารอกกกำลังกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

31. แสดงออกและมีความสุขในการชม / เล่น การออกกำลังกาย

3. พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ 6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

32. ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและล้างมือหลังจากเข้าห้องน้ำ
33. รู้และเข้าใจในการปฏิบัติตนขณะรับประทานอาหาร

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีจริยธรรมตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ และวัฒนธรรมไทย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

34. แสดงความเคารพตามประเพณีของท้องถิ่น
35. รู้จักกล่าวคำ สวัสดิ์ ขอบคุณ และขอโทษ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

36. ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว
37. บอกประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้
38. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมรอบตัว

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติเป็นสมาชิกที่ดีของ

สังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

39. เริ่มรู้จักรอคอย
40. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้
41. ฟังและแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ และสามารถซักถามทั้งในกลุ่มใหญ่และเล็ก
42. รู้จักช่วยเหลือเพื่อนตามความเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 43. ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน
- 44. รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
- 45. รับบทบาทของสมาชิกในครอบครัว
- 46. รับบทบาทของคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 อ่านและเข้าใจเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ โดยใช้ภาษาที่ 1

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 47. เปิดและทำท่าทางอ่านหนังสือ
- 48. อ่านและเข้าใจในหนังสือภาพได้อย่างเหมาะสม
- 49. อ่านเรื่องจากภาพในหนังสือภาพได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สื่อความคิดลงบนกระดาษได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 50. วาดภาพและเล่าเรื่องได้อย่างเหมาะสม
- 51. จำเลขหน้าหนังสือ 1-5 ได้ /สามารถอ่านหนังสือภาพหน้าที่ 1-5 ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจโดยใช้ภาษาที่ 1

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 52. สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- 53. ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้
- 54. บอกและเล่าเรื่องเป็นประโยคเกี่ยวกับครอบครัวและคนในชุมชนได้
- 55. ฟังการเล่าเรื่องต่างๆ แล้วเข้าใจได้

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ฟังและพูดอย่างมั่นใจและถูกต้อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 56. ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าเกี่ยวกับตัวละครหรือแสดงท่าทางของตัวละครได้
- 57. วาดรูปและเล่าเรื่องจากภาพที่วาดได้
- 58. เล่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่พบเป็นภาษาที่ 1 ได้
- 59. พูดคำคล้องจอง ร้องเพลงสั้นๆ ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 5 เชื่อมโยงการใช้ภาษาที่ 1 ไปสู่ภาษาที่ 2 ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 60. ปฏิบัติตามคำสั่งที่เป็นภาษาที่ 2 ได้
- 61. พูดเป็นประโยคที่เกี่ยวกับรูปภาพในภาษาที่ 2 ได้
- 62. จำแนกตัวอักษรที่เป็น ตัวพิมพ์ในภาษาที่ 2 ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 6 เข้าใจคำศัพท์ภาษาที่ 2 อย่างน้อย 150 คำ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 63. บอกชื่อสิ่งของต่างๆ ภายในห้องเรียนโรงเรียน
- 64. ปฏิบัติและกล่าวคำ สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ และคำลงท้ายได้
เหมาะสมกับเพศ และวัย
- 65. พูดคำสั่งง่ายๆ ให้เพื่อนปฏิบัติตามได้

ตัวบ่งชี้ที่ 7 เข้าใจความแตกต่างระหว่างตัวอักษร

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 66. จำและบอกชื่อเสียงที่ได้ยินโดยใช้ภาษาที่ 1
- 67. แยกแยะเสียงและพูดซ้ำตามเสียงพยัญชนะต้น ท้าย สระ ใน
ภาษาที่ 1 ได้

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 68. จำแนกสิ่งของได้ตามสี รูปร่างและขนาด
- 69. จัดหมวดหมู่สิ่งของตามประเภท
- 70. เปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างของสิ่งต่างๆ
- 71. บอกเกี่ยวกับฤดูกาลได้
- 72. บอกช่วงเวลาใน 1 วันได้
- 73. นับสิ่งต่างๆ 1-20 โดยใช้ภาษาที่ 1
- 74. บอกและแสดงค่าตัวเลข 1-5 ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 75. บอกกลิ่น รส เสียงและผิวที่สัมผัสได้
- 76. บอกชื่อและคุณสมบัติของสิ่งที่เห็นได้ 3 อย่าง

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 77. แยกแยะสิ่งที่เหมือน / ต่าง ได้
- 78. จัดหมวดหมู่สิ่งของต่างๆ ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 4 แก้ปัญหาในการเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

79. พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ

80. รู้จักตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีทักษะการกะประมาณที่เกี่ยวกับจำนวน ปริมาณและน้ำหนัก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

81. เปรียบเทียบวัตถุโดยการกะประมาณด้วยน้ำหนักหรือความจุ

82. จัดหมวดหมู่สิ่งของตามขนาด ความยาว

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ทำงานศิลปะตามความคิดของตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

83. สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสดงท่าทางตามความคิดของตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

84. แสดงท่าทางตามความคิดจินตนาการอย่างอิสระ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 เล่าเรื่องตามความคิดของตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

85. เล่าเรื่องตามจินตนาการได้

86. ตอบคำถามปลายเปิดได้

87. ร่วมกันแต่งเรื่องจากประสบการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้พื้นฐานของระบบเสียงและประโยคในภาษาที่ 1

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

88. ระบุเสียงที่เหมือนกันต่างกัน คำต่าง ๆ ได้

89. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

90. ร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจอย่างมีความสุข

91. มีความสนใจในการอ่านและเขียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสวงหาคำตอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

92. ถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่สนใจ

93. แสวงหาคำตอบหรือข้อสงสัยด้วยวิธีการต่างๆ

94. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้

95. ถามและบอกเกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้านที่มีอยู่ในชุมชน

มาตรฐานการศึกษาระดับอนุบาล 2

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1 น้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้บางชนิด
3. ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
4. ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากการใช้ห้องส้วมได้ถูกต้อง
5. ระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและทรงตัวได้ดี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

6. วิ่งอย่างรวดเร็วและหยุดได้โดยไม่เสียการทรงตัว
7. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง
8. เดินขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
9. เดินต่อเท้าถอยหลังตามแนวได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

10. โยนลูกบอลไปข้างหน้าได้ตามต้องการและรับลูกบอลกระดอนจากพื้นได้
11. ปั่นและคลึงเป็นรูปร่างมีรายละเอียดบอกความหมายได้
12. เขียนเป็นเส้นต่างๆมีรูปทรงรายละเอียด เขียนรูปสามเหลี่ยมได้
13. ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
14. ร้อยลูกปัดที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2ม.ม.
15. ต่อบล็อกเป็นรูปต่างๆตามความคิดของตนเองได้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 เข้าใจและสนุกสนานกับเกมกิจกรรมพื้นบ้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

16. เล่นการละเล่นพื้นบ้านตามกฎกติกาได้

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

17. ร่าเริง สดชื่น แจ่มใส อารมณ์ดี
18. แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

19. มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก
20. พึงพอใจในผลงานความสามารถของตนเองและผู้อื่น
21. ช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่นได้

มาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

22. เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ได้
23. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ
24. ร่วมสร้างข้อตกลงของห้องเรียนและปฏิบัติตามได้
25. มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริตและยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

26. ไม่หยิบของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
27. รู้จักขอโทษและให้อภัย

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

28. แสดงความรักเพื่อนเด็กที่เล็กกว่าและสัตว์ต่างๆ
29. รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้จักประหยัด

30. รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ น้ำ ไฟ อย่างประหยัด

มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการ

ออกกำลังกาย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตามจินตนาการ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

31. แสดงออกและมีความสุขขณะทำงานศิลปะ

32. แสดงออกและมีความสุขกับเสียงเพลง ดนตรีและการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
33. ร้องเพลงพื้นบ้าน / บทกลอนแล้วแสดงท่าทางประกอบได้
34. บอกชื่อของเทศกาลที่สำคัญทางวัฒนธรรมได้
35. สร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักการออกกำลังกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

36. สนใจและมีความสุขกับเสียงเพลง / เล่น / การออกกำลังกาย

3. พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

มาตรฐานที่ 6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

37. ทำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย
38. เลือกเครื่องแต่งกายของตนเองและแต่งตัวเอง
39. ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
40. ระมัดระวังดูแลตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีจริยธรรมตามหลักศาสนาที่ตนถนัดนับถือ และวัฒนธรรมไทย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

41. ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและล้างมือหลังจากเข้าห้องน้ำ
42. รู้และเข้าใจในการปฏิบัติตนขณะรับประทานอาหาร
43. แสดงความเคารพตามประเพณีของท้องถิ่น
44. รู้จักกล่าวคำขอบคุณ และขอโทษ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

45. ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว
46. บอกประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้
47. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมรอบตัว
48. ทั้งขณะถูกที่ ปิดน้ำหลังการใช้ มีส่วนร่วมรักษาธรรมชาติในโรงเรียน

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติเป็นสมาชิกที่ดีของ

สังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

49. รอคอยตามลำดับก่อน-หลังได้
50. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นโดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน
51. ฟังและแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ และสามารถซักถามทั้งในกลุ่มใหญ่และเล็ก
52. รู้จักช่วยเหลือเพื่อนตามความเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

53. ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน
54. เป็นผู้นำ / ผู้ตามได้
55. รับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัว
56. รับผิดชอบต่อคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
57. ปฏิบัติตนตามมรรยาทไทยและถูกต้องตามกาลเทศะด้วยตนเอง

4. พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 อ่านและเข้าใจเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ โดยใช้ภาษาที่ 1

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

58. เปิดและทำท่าทางอ่านหนังสือ
59. อ่านและเข้าใจในหนังสือภาพได้อย่างเหมาะสม
60. อ่านเรื่องจากภาพในหนังสือภาพได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สื่อความคิดลงบนกระดาษได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

61. วาดภาพและเล่าเรื่องได้อย่างเหมาะสม
62. จำเลขหน้าหนังสือ 1-5 ได้ / สามารถอ่านหนังสือภาพหน้าที่ 1-5 ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจโดยใช้ภาษาที่ 1

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

63. สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
64. ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้
65. บอกและเล่าเรื่องเป็นประโยคเกี่ยวกับครอบครัวและคนในชุมชนได้
66. ฟังการเล่าเรื่องต่างๆ แล้วเข้าใจได้

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ฟังและพูดอย่างมั่นใจและถูกต้อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 67. ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าเกี่ยวกับตัวละครหรือแสดงท่าทางของตัวละครได้
- 68. วาดรูปและเล่าเรื่องจากภาพที่วาดได้
- 69. เล่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่พบเป็นภาษาที่ 1 ได้
- 70. พูดคำคล้องจอง ร้องเพลงสั้นๆ ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 5 รู้จักการทักทายและการกล่าวลา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 71. ปฏิบัติและกล่าวคำต้อนรับ ทักทาย กล่าวลาได้

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีมารยาทและปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัฒนธรรม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 72. กล่าวคำ “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” ได้
- 73. ใช้คำสรรพนามกับเพื่อน บุคคลในโรงเรียนและครอบครัวได้เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 7 เชื่อมโยงการใช้ภาษาที่ 1 ไปสู่ภาษาที่ 2 ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 74. ปฏิบัติตามคำสั่งที่เป็นภาษาที่ 2 ได้
- 75. พูดเป็นประโยคที่เกี่ยวกับรูปภาพในภาษาที่ 2 ได้
- 76. จำแนกตัวอักษรที่เป็นตัวพิมพ์ในภาษาที่ 2 ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 8 เข้าใจคำศัพท์ภาษาที่ 2 อย่างน้อย 150 คำ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 77. บอกชื่อสิ่งของต่างๆ ภายในห้องเรียนโรงเรียน
- 78. ปฏิบัติและกล่าวคำ สวัสดี ขอขอบคุณ ขอโทษ และคำลงท้ายได้เหมาะสมกับเพศ และวัย
- 79. พูดคำสั่งง่ายๆ ให้เพื่อนปฏิบัติได้

ตัวบ่งชี้ที่ 9 เข้าใจความแตกต่างระหว่างตัวอักษร

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 80. จำและบอกชื่อเสียงที่ได้ยินโดยใช้ภาษาที่ 1
- 81. แยกแยะเสียงและพูดซ้ำตามเสียงพยัญชนะต้น ท้าย สระ ในภาษาที่ 1 ได้

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 82. จำแนกสิ่งของได้ตามสี รูปทรงและขนาด

83. จัดหมวดหมู่สิ่งของตามประเภทเดียวกันตามที่ครูกำหนด
84. เปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างของสิ่งต่างๆ
85. บอกเกี่ยวกับฤดูกาลได้
86. บอกช่วงเวลาใน 1 วันได้
87. นับสิ่งต่างๆ 1-30 โดยใช้ภาษาที่ 1
88. บอกและแสดงค่าตัวเลข 1-10 ได้
89. ต่อกภาพตัดต่อได้ 7-15 ชิ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

90. บอกกลิ่น รส เสียงและผิวที่สัมผัส อย่างละ 4 ได้
91. บอกชื่อและคุณสมบัติของสิ่งที่เห็นได้ 3 อย่าง
92. เขียนชื่อของตัวเอง คำ ข้อความที่ลอกแบบหรือจำมาได้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

93. แยกแยะสิ่งที่เหมือน / ต่าง ได้
94. จัดหมวดหมู่สิ่งของต่างๆ ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 4 แก้ปัญหาในการเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

95. พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำแนะนำ
96. รู้จักตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีทักษะการกะประมาณที่เกี่ยวกับจำนวน ปริมาณและน้ำหนัก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

97. เปรียบเทียบวัตถุโดยการกะประมาณด้วยน้ำหนักหรือความจุ
98. จัดหมวดหมู่สิ่งของตามขนาด ความยาว

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ทำงานศิลปะตามความคิดของตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

99. สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น และแปลกใหม่

ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสดงท่าทางตามความคิดของตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

100. แสดงท่าทางตามความคิดจินตนาการอย่างอิสระ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 เล่าเรื่องตามความคิดของตนเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

101. เล่าเรื่องตามจินตนาการได้
102. ตอบคำถามปลายเปิดได้
103. ร่วมกันแต่งเรื่องจากประสบการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้พื้นฐานของระบบเสียงและประโยคในภาษาที่ 1

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

104. ระบุเสียงที่เหมือนกันต่างกัน คำต่าง ๆ ได้
105. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

106. ร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจอย่างมีความสุข
107. มีความสนใจในการอ่านและเขียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสวงหาคำตอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

108. ถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่สนใจ
109. แสวงหาคำตอบหรือข้อสงสัยด้วยวิธีการต่างๆ
110. เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้
111. ถามและบอกเกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้านบอกชื่อและรู้จักสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวและอยู่ในชุมชนมากขึ้น

จากการกำหนดตัวบ่งชี้และลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2 พบว่า แผนการเรียนการสอนตามรูปแบบทวิภาษาในระดับชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2 ได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา 12 มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในปี 2546 แต่มีการเพิ่มตัวบ่งชี้และลักษณะที่พึงประสงค์ต่างไปจากเดิม ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ที่เพิ่มจากมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2546 ในชั้นอนุบาล 1

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
มาตรฐานที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 3 เข้าใจและสนุกสนาน กับเกมกิจกรรมพื้นบ้าน	1. เล่นการละเล่นพื้นบ้านตามกฎกติกาได้
มาตรฐานที่ 9 ตัวบ่งชี้ที่ 1 อ่านและเข้าใจเรื่อง	1. เปิดและทำท่าทางอ่านหนังสือ

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
สั้นๆ ง่ายๆ โดยใช้ภาษาที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 3 สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจโดยใช้ภาษาที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 4 ฟังและพูดอย่างมั่นใจและถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 5 เชื่อมโยงการใช้ภาษาที่ 1 ไปสู่ภาษาที่ 2 ได้เหมาะสมกับวัย ตัวบ่งชี้ที่ 6 เข้าใจคำศัพท์ภาษาที่ 2 อย่างน้อย 150 คำ ตัวบ่งชี้ที่ 7 เข้าใจความแตกต่างระหว่างตัวอักษร	2. อ่านและเข้าใจในหนังสือภาพได้อย่างเหมาะสม 3. อ่านเรื่องจากภาพในหนังสือภาพได้ 4. สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง 5. ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้ 6. บอกและเล่าเรื่องเป็นประโยคเกี่ยวกับครอบครัวและคนในชุมชนได้ 7. ฟังการเล่าเรื่องต่างๆ แล้วเข้าใจได้ 8. ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าเกี่ยวกับตัวละครหรือแสดงท่าทางของตัวละครได้ 9. วาดรูปและเล่าเรื่องจากภาพที่วาดได้ 10. เล่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่พบเป็นภาษาที่ 1 ได้ 11. พูดคำคล้องจอง ร้องเพลงสั้นๆ ได้ 12. ปฏิบัติตามคำสั่งที่เป็นภาษาที่ 2 ได้ 13. พูดเป็นประโยคที่เกี่ยวกับรูปภาพในภาษาที่ 2 ได้ 14. จำแนกตัวอักษรที่เป็น ตัวพิมพ์ในภาษาที่ 2 ได้ 15. บอกชื่อสิ่งของต่างๆ ภายในห้องเรียนโรงเรียน 16. ปฏิบัติและกล่าวคำ สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ และคำลงท้ายได้เหมาะสมกับเพศ และวัย 17. พูดคำสั่งง่ายๆ ให้เพื่อนปฏิบัติตามได้ 18. จำและบอกชื่อเสียงที่ได้ยินโดยใช้ภาษาที่ 1 19. แยกแยะเสียงและพูดซ้ำตามเสียงพยัญชนะต้นท้าย สระ ในภาษาที่ 1 ได้
มาตรฐานที่10 ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะในการสังเกต	20. บอกกลิ่น รส เสียงและผิวที่สัมผัสได้ 21. บอกชื่อและคุณสมบัติของสิ่งที่เห็นได้ 3 อย่าง 22. แยกแยะสิ่งที่เหมือน / ต่าง ได้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
และสำรวจ ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีทักษะการกะประมาณเกี่ยวกับจำนวน ปริมาณและน้ำหนัก มาตรฐานที่ 11 ตัวบ่งชี้ที่ 3 เล่าเรื่องตามความคิดของตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้พื้นฐานของระบบเสียงและประโยคในภาษาที่ 1	23. จัดหมวดหมู่สิ่งของต่างๆ ได้ 24. เปรียบเทียบวัตถุโดยการกะประมาณด้วยน้ำหนักหรือความจุ 25. รู้จักตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น 26. เล่าเรื่องตามจินตนาการได้ 27. ตอบคำถามปลายเปิดได้ 28. ร่วมกันแต่งเรื่องจากประสบการณ์ 29. ระบุเสียงที่เหมือนกันต่างกัน คำต่างๆ ได้ 30. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้

ตารางที่ 5 ตารางแสดงตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ที่เพิ่มจากมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ปี 2546 ในชั้นอนุบาล 2

ตัวชี้วัด	สภาพที่พึงประสงค์
มาตรฐานที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 3 เข้าใจและสนุกสนานกับเกมกิจกรรมพื้นบ้าน	1. เล่นการละเล่นพื้นบ้านตามกฎกติกาได้
มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	2. มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก 3. พึงพอใจในผลงานความสามารถของตนเองและผู้อื่น 4. ช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่นได้
มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย	5. แสดงออกและมีความสุขขณะทำงานศิลปะ 6. แสดงออกและมีความสุขกับเสียงเพลง ดนตรี และการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ 7. ร้องเพลงพื้นบ้าน / บทกลอนแล้วแสดงท่าทาง

ตัวชี้วัด	สภาพที่พึงประสงค์
	ประกอบได้ 8. บอกชื่อของเทศกาลที่สำคัญทางวัฒนธรรมได้ 9. สร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ
มาตรฐานที่ 7 ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีจริยธรรมตามหลักที่ตนเองนับถือ และวัฒนธรรมไทย	10. แสดงความเคารพตามประเพณีของท้องถิ่น 11. รู้จักกล่าวคำขอบคุณ และขอโทษ
มาตรฐานที่ 9 ตัวบ่งชี้ที่ 1 อ่านและเข้าใจเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ โดยใช้ภาษาที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 3 สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจโดยใช้ภาษาที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 4 ฟังและพูดอย่างมั่นใจและถูกต้อง ตัวบ่งชี้ที่ 5 รู้จักการทักทายและการกล่าวลา ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีมารยาทและปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัฒนธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 7 เชื่อมโยงการใช้ภาษาที่ 1 ไปสู่ภาษาที่ 2 ได้เหมาะสมกับวัย	12. เปิดและทำท่าทางอ่านหนังสือ 13. อ่านและเข้าใจในหนังสือภาพได้อย่างเหมาะสม 14. อ่านเรื่องจากภาพในหนังสือภาพได้ 15. สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง 16. ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้ 17. บอกและเล่าเรื่องเป็นประโยคเกี่ยวกับครอบครัวและคนในชุมชนได้ 18. ฟังการเล่าเรื่องต่าง ๆ แล้วเข้าใจได้ 19. ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าเกี่ยวกับตัวละครหรือแสดงท่าทางของตัวละครได้ 20. วาดรูปและเล่าเรื่องจากภาพที่วาดได้ 21. เล่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่พบเป็นภาษาที่ 1 ได้ 22. พูดคำคล้องจอง ร้องเพลงสั้น ๆ ได้ 23. ปฏิบัติและกล่าวคำต้อนรับ ทักทาย กล่าวลาได้ 24. กล่าวคำ “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” ได้ 25. ใช้คำสรรพนามกับเพื่อน บุคคลในโรงเรียนและครอบครัวได้เหมาะสม 26. ปฏิบัติตามคำสั่งที่เป็นภาษาที่ 2 ได้ 27. พูดเป็นประโยคที่เกี่ยวกับรูปภาพในภาษาที่ 2

ตัวชี้วัด	สภาพที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้ที่ 8 เข้าใจคำศัพท์ภาษาที่ 2 อย่างน้อย 150 คำ ตัวบ่งชี้ที่ 9 เข้าใจความแตกต่างระหว่างตัวอักษร	ได้ 28. จำแนกตัวอักษรที่เป็นตัวพิมพ์ในภาษาที่ 2 ได้ 29. บอกชื่อสิ่งของต่างๆ ภายในห้องเรียนโรงเรียน 30. ปฏิบัติและกล่าวคำ สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ และ คำลงท้ายได้เหมาะสมกับเพศ และวัย 31. พูดย่อคำง่ายๆ ให้เพื่อนปฏิบัติได้ 32. จำและบอกชื่อเสียงที่ได้ยินโดยใช้ภาษาที่ 1 33. แยกแยะเสียงและพูดซ้ำตามเสียงพยัญชนะต้นท้าย สระ ในภาษาที่ 1 ได้
มาตรฐานที่ 10 ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ	34. จำแนกสิ่งของได้ตามสี รูปทรงและขนาด 35. จัดหมวดหมู่สิ่งของตามประเภทเดียวกันตามที่ครูกำหนด 36. เปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ 37. บอกเกี่ยวกับฤดูกาลได้ 38. บอกช่วงเวลา 1 วันได้ 39. นับสิ่งต่าง 1 – 30 โดยใช้ภาษาที่ 1 40. บอกและแสดงค่าตัวเลข 1 – 10 ได้ 41. ต่อภาพตัดต่อได้ 7 – 15 ชิ้น
มาตรฐานที่ 11 ตัวบ่งชี้ที่ 3 เล่าเรื่องตามความคิดของตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้พื้นฐานของระบบเสียงและประโยคในภาษาที่ 1	42. เล่าเรื่องตามจินตนาการได้ 43. ตอบคำถามปลายเปิดได้ 44. ร่วมกันแต่งเรื่องจากประสบการณ์ 45. ระบุเสียงที่เหมือนกันในคำต่าง ๆ ได้ 46. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้

จากรายละเอียดในแต่ละพัฒนาการ โดยเฉพาะในส่วนของตัวบ่งชี้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้กำหนดลักษณะที่เด็กพึงปฏิบัติให้เป็นไปตามวิถีชีวิตของท้องถิ่น หรือเป็นสิ่งที่เด็ก

สามารถแสดงออกให้เห็นถึงพัฒนาการของตนเองได้ตามวัยและสภาพแวดล้อมในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสติปัญญา ในการใช้ภาษาสื่อสาร การคิดแก้ปัญหา รวมถึงจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ได้ระบุคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวนหลายข้อ และแสดงคุณลักษณะที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการทางสมองของเด็กในพื้นที่ได้อย่างง่ายดาย เพียงใช้ภาษาท้องถิ่นที่เด็กรู้ดีที่สุดในการสื่อสารและโต้ตอบความคิด

1.2.3 จำแนกสาระการเรียนรู้ตามเนื้อหาวิชา และกำหนดตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์แต่ละรายวิชา

การจัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลในหลักสูตรทั่วไปจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่แยกเป็นรายวิชา แต่จัดเป็นกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ เป็นต้น ซึ่งในการออกแบบแผนการเรียนรู้ตามแนวทางทวิภาษาฯ ได้จัดสาระการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ เนื่องจากง่ายต่อการกำหนดเนื้อหาการเรียนการสอน และง่ายต่อการกำหนดผลที่เด็กจะได้รับหรือเป้าหมายในการสอนของแต่ละวิชา นอกจากนี้แล้วการคิดเนื้อหาสาระการเรียนรู้แยกเป็นรายวิชา จะแสดงผลการเรียนรู้แต่ละวิชาอย่างชัดเจน จะทำให้สะดวกต่อแนวทางการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้และการปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาสาระแต่ละวิชาต่อไป ทั้งนี้การกำหนดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาสามารถปรับให้เข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ในรูปแบบเดิมได้อีกด้วย

หลังจากกำหนดตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์แล้ว ได้ระบุตัวบ่งชี้ดังกล่าวลงในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทั้ง 9 สาระ ได้แก่ (1) แนะนำวิถีชีวิตในโรงเรียน (2) ภาษาเลอเวือะ (3) ครอบครัวและชุมชน (4) มรดกทางศิลปวัฒนธรรม (5) พลศึกษา (6) สุขศึกษา (7) คณิตศาสตร์ (8) เตรียมความพร้อมการอ่าน-เขียน (9) ภาษาไทย (เน้นการฟัง-พูดอย่างเข้าใจ) โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามสาระวิชา(ระดับชั้น
อนุบาล 1 - 2)

1. แนะนำวิถีชีวิตในโรงเรียน

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัยในตนเองและมี ความรับผิดชอบ	1. ร่วมสร้างข้อตกลง ของห้องเรียนและ ปฏิบัติตามได้ 2. รับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมายจน สำเร็จ	1. ร่วมสร้างข้อตกลง ของห้องเรียนและ ปฏิบัติตามได้ 2. มุ่งมั่นที่จะทำงาน ให้สำเร็จได้ด้วย ตนเอง
	ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริตและ ยอมรับความผิดพลาด ของตนเองและผู้อื่น	1. ไม่หยิ่งหรือแย้ง ของผู้อื่นมาเป็นของ ตนเอง 2. รู้จักขอโทษและให้ อภัย	1. ไม่หยิ่งหรือแย้ง ของผู้อื่นมาเป็นของ ตนเอง 2. รู้จักขอโทษและให้ อภัย
	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณา และช่วยเหลือแบ่งปัน	1. แสดงความรัก เพื่อนและสัตว์เลี้ยง 2. รู้จักแบ่งปันและ ช่วยเหลือผู้อื่น	1. แสดงความรัก เพื่อน / เด็กที่เล็กกว่า และสัตว์ต่าง ๆ 2. แบ่งปันและให้ ความช่วยเหลือผู้อื่น

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุขและปฏิบัติ ตนเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	ตัวบ่งชี้ที่ 1 เล่นและทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้	1. เริ่มรู้จักรอคอย 2. เล่นและทำ กิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ได้ 3. พึ่งและแสดงความ คิดเห็นในกิจกรรม ต่างๆ และสามารถ ซักถามทั้งในกลุ่ม ใหญ่และเล็ก 4. รู้จักช่วยเหลือ เพื่อนตามความ เหมาะสม	1. รอคอยตามลำดับ ก่อน-หลังได้ 2. เล่นหรือทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่มได้ 3. พึ่งและแสดงความ คิดเห็นในกิจกรรม ต่างๆ และสามารถ ซักถามทั้งในกลุ่ม ใหญ่และกลุ่มเล็ก 4. รู้จักช่วยเหลือ เพื่อนตามความ เหมาะสม
	ตัวบ่งชี้ที่ 2 ปฏิบัติตนเบื้องต้นใน การเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	1. ปฏิบัติตาม ข้อตกลงร่วมกัน 2. รู้จักการเป็นผู้นำผู้ ตามที่ดี	1. ปฏิบัติตาม ข้อตกลงร่วมกัน 2. รู้จักการเป็นผู้นำผู้ ตามที่ดี

2. ภาษาเลอเวียะ (เน้นการฟัง – พูด)

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	ตัวบ่งชี้ที่ 3 สนทนาโต้ตอบ / เล่า เรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยใช้ภาษาที่ 1	1. สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยค อย่างต่อเนื่อง 2. ฟังแล้วปฏิบัติตาม คำสั่งที่ต่อเนื่องได้	1. สนทนาโต้ตอบ/เล่า เป็นเรื่องราวได้ 2. ฟังแล้วปฏิบัติตาม คำสั่งนำมาถ่ายทอดได้
	ตัวบ่งชี้ที่ 4 ฟังและพูด อย่าง มั่นใจและถูกต้อง	1. ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าเกี่ยวกับตัว ละครหรือแสดงท่าทาง ของตัวละครได้ 2. วาดรูปและเล่าเรื่อง จากภาพที่วาดได้ 3. เล่าเหตุการณ์หรือ เรื่องราวที่พบเป็น ภาษาที่ 1 ได้	1. ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าให้เพื่อนฟังได้ 2. วาดรูปต่อเนื่องและ เล่าเรื่องจากภาพที่วาด 3. คิดและเล่าเรื่องของ ตนเองในภาษาที่ 1
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์	ตัวบ่งชี้ที่ 1 ทำงานศิลปะตาม ความคิดของตนเอง	1. สร้างผลงานตาม ความคิดของตนเอง	1. สร้างผลงานตาม ความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียด เพิ่มขึ้นและแปลกใหม่
	ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสดงท่าทางตาม ความคิดของตนเอง	1. แสดงท่าทางตาม ความคิดจินตนาการ อย่างอิสระ	1. แสดงท่าทาง เล่น บทบาทสมมุติตาม จินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	ตัวบ่งชี้ที่ 3 สนทนาโต้ตอบ / เล่า เรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยใช้ภาษาที่ 1	1. สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยค อย่างต่อเนื่อง 2. ฟังแล้วปฏิบัติตาม คำสั่งที่ต่อเนื่องได้	1. สนทนาโต้ตอบ/เล่า เป็นเรื่องราวได้ 2. ฟังแล้วปฏิบัติตาม คำสั่งนำมาถ่ายทอดได้
	ตัวบ่งชี้ที่ 4 ฟังและพูด อย่าง มั่นใจและถูกต้อง	1. ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าเกี่ยวกับตัว ละครหรือแสดงท่าทาง ของตัวละครได้ 2. วาดรูปและเล่าเรื่อง จากภาพที่วาดได้ 3. เล่าเหตุการณ์หรือ เรื่องราวที่พบเป็น ภาษาที่ 1 ได้	1. ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าให้เพื่อนฟังได้ 2. วาดรูปต่อเนื่องและ เล่าเรื่องจากภาพที่วาด 3. คิดและเล่าเรื่องของ ตนเองในภาษาที่ 1
	ตัวบ่งชี้ที่ 3 เล่าเรื่องตามความคิด ของตนเอง	1. เล่าเรื่องตาม จินตนาการได้ 2. ตอบคำถาม ปลายเปิดได้	1. เล่าเรื่องตาม จินตนาการได้ 2. ตอบคำถาม ปลายเปิดได้อย่าง มั่นใจ
	ตัวบ่งชี้ที่ 4 รู้พื้นฐานของระบบ เสียงและประโยคใน ภาษาที่ 1	1. ระบุเสียงที่ เหมือนกันต่างกันคำ ต่างๆ ได้ 2. ตอบคำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่ฟังได้	1. ระบุเสียงที่ เหมือนกันแตกต่าง ใน คำต่างๆ ได้ 2. ตอบคำถาม เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้

3. ครอบครัวและชุมชน

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ	1. เก็บของเล่น ของใช้ เข้าที่ได้ 2. รับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมายจน สำเร็จ	1. จัดเก็บของเล่นของ ใช้เข้าที่ได้เรียบร้อย 2. มุ่งมั่นที่จะทำงาน ให้สำเร็จด้วยตนเอง
	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณา และช่วยเหลือแบ่งปัน	1. แสดงความรัก เพื่อนและสัตว์เลี้ยง 2. รู้จักแบ่งปันและ ช่วยเหลือผู้อื่น	1. แสดงความรัก เพื่อน / เด็กที่เล็กกว่า และสัตว์ต่างๆ 2. แบ่งปันและให้ ความช่วยเหลือผู้อื่น
มาตรฐานที่ 6 ช่วยเหลือตนเองได้ เหมาะสมกับวัย	ตัวบ่งชี้ที่ 1 ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันได้ด้วย ตนเอง	1. เล่าผลงานให้ผู้อื่น ฟังได้ 2. ทำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย	1. เล่าและอธิบาย ผลงานให้ผู้อื่นฟังได้ 2. ทำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย เสร็จตามเวลา
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีจริยธรรมตามหลัก ศาสนาที่ตนนับถือและ วัฒนธรรมไทย	1. แสดงความเคารพ ตามประเพณีของ ท้องถิ่น 2. รู้จักกล่าวคำ ขอขอบคุณ และขอโทษ	1. แสดงความเคารพ ตามประเพณีของ ท้องถิ่น 2. รู้จักกล่าวคำ ขอขอบคุณ และขอโทษ 3. ปฏิบัติตนได้ เหมาะสมตาม กาลเทศะ

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
	ตัวบ่งชี้ที่ 2 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. ช่วยดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมรอบตัว 2. ไม่ทำลายสาธารณ สมบัติ	1. ช่วยดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมรอบตัว 2. ไม่ทำลายสาธารณ สมบัติ
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข และปฏิบัติ ตนเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	ตัวบ่งชี้ที่ 1 เล่น และทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้	1. เริ่มรู้จักรอคอย 2. เล่นและทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นได้	1. รอคอยตามลำดับ ก่อน-หลังได้ 2. เล่นหรือทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่มได้
	ตัวบ่งชี้ที่ 2 ปฏิบัติตนเบื้องต้นใน การเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	1. ปฏิบัติตาม ข้อตกลงร่วมกัน 2. รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ ตามที่ดี	1. ปฏิบัติตาม ข้อตกลงร่วมกัน 2. เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	ตัวบ่งชี้ที่ 3 สนทนาโต้ตอบ และ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้โดยใช้ภาษาที่ 1	1. บอกและเล่าเรื่อง เป็นประโยคเกี่ยวกับ ครอบครัวและคนใน ชุมชนได้ 2. ฟังการเล่าเรื่อง ต่างๆ แล้วเข้าใจได้	1. บอกและเล่าเรื่อง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ ครอบครัวและคนใน ชุมชนได้ 2. ฟังการเล่าเรื่อง ต่างๆ ที่สนใจแล้ว นำมาถ่ายทอดได้
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการ	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความคิดรวบยอดใน	1. รับบทบาทของ	1. รู้และอธิบาย

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
คิด และการแก้ปัญหา ได้เหมาะสมกับวัย	การเรียนรู้สิ่งต่างๆ	สมาชิกในครอบครัว 2. รับบทบาทของคนใน ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับ ตนเอง	บทบาทของสมาชิกใน ครอบครัว 2. รู้และอธิบาย บทบาทของคนใน ชุมชน
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้และมีทักษะใน การแสวงหาความรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสวงหาคำตอบด้วย วิธีการที่หลากหลาย	1. ถามและบอก เกี่ยวกับประเพณี พื้นบ้านที่มีอยู่ใน ชุมชน	1. ถามและแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประเพณีพื้นบ้านที่มี อยู่ในชุมชน

4. มรดกทางศิลปะและวัฒนธรรม

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออก ทางศิลปะ ดนตรี การ เคลื่อนไหว และรักการ ออกกำลังกาย	ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกและมี ความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการ	1.แสดงออกและมี ความสุขขณะทำงาน ศิลปะ 2. แสดงออกและมี ความสุขกับเสียงเพลง ดนตรีและการ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการ 3. ร้องเพลงพื้นบ้าน / บทกลอน แล้วแสดง ท่าทางประกอบได้	1.แสดงออกและมี ความสุขขณะทำงาน ศิลปะ 2. แสดงออกและมี ความสุขกับเสียงเพลง ดนตรีและการ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการ 3. ร้องเพลงพื้นบ้าน / บทกลอน แล้วแสดง ท่าทางประกอบได้

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
		4. บอกชื่อของเทศกาล ที่สำคัญทางวัฒนธรรม ได้ 5. สร้างสรรค์ผลงาน ทางศิลปะ	4. บอกความสำคัญ ของเทศกาลที่สำคัญ ทางวัฒนธรรมได้ 5. สร้างสรรค์ผลงาน ทางศิลปะ
	ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักการออกกำลังกาย	1. แสดงออกและมี ความสุขในการชม / เล่น / การออกกำลังกาย	1.แสดงออกและมี ความสุขในการชม / เล่น / การออกกำลังกาย
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	ตัวบ่งชี้ที่ 5 รู้จักการทักทายและ การกล่าวลา	1. ปฏิบัติและกล่าวคำ ต้อนรับ ทักทายกล่าว ลา ได้	1. สามารถปฏิบัติและ กล่าวคำต้อนรับ ทักทาย และอำลาได้
	ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีมารยาทและปฏิบัติ ตนได้เหมาะสมกับ วัฒนธรรม	1. กล่าวคำ “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” ได้ 2. ใช้คำสรรพนามกับ เพื่อนบุคคลในโรงเรียน และครอบครัวได้ เหมาะสม	1. กล่าวคำ “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ”ตาม สถานการณ์ได้ 2. ใช้คำสรรพนามกับ บุคคลในครอบครัวและ ในชุมชนได้อย่าง เหมาะสมและถูกต้อง ได้
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์	ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสดงท่าทางตาม ความคิดของตนเอง	1. แสดงท่าทางตาม ความคิดจินตนาการ อย่างอิสระ	1. แสดงท่าทาง เล่น บทบาทสมมุติตาม จินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
	ตัวบ่งชี้ที่ 3 เล่าเรื่องตามความคิด ของตนเอง	1. ร่วมกันแต่งเรื่องจาก ประสบการณ์	1. เล่านิทาน ตามที่ตน คิด หรือเล่าเรื่องตาม จินตนาการ

5. พลศึกษา

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโต ตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี	ตัวบ่งชี้ที่ 1 น้ำหนักส่วนสูงและ เส้นรอบศีรษะตาม เกณฑ์	1. น้ำหนักและส่วนสูง ตามเกณฑ์ 2. เส้นรอบศีรษะตาม เกณฑ์	1. น้ำหนักและส่วนสูง ตามเกณฑ์ 2. เส้นรอบศีรษะตาม เกณฑ์
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และ กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน	ตัวบ่งชี้ที่ 1 เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างคล่องแคล่วและ ทรงตัวได้ดี	1. วิ่งและหยุดได้โดย เสียการทรงตัว เล็กน้อย 2. กระโดดขาเดียวอยู่ กับที่ได้ 3. เดินขึ้นลงบันได สลับเท้าได้ 4. เดินต่อเท้าไป ข้างหน้าตามแนวได้	1. วิ่งอย่างรวดเร็วและ หยุดได้โดยไม่เสียการ ทรงตัว 2. กระโดดขาเดียวไป ข้างหน้าได้อย่าง ต่อเนื่อง 3. เดินขึ้น – ลงบันได สลับเท้าได้อย่าง คล่องแคล่ว 4. เดินต่อเท้าถอยหลัง ตามแนวได้

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
	<u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> ใช้มือได้อย่าง คล่องแคล่ว	1. โยนและรับลูกบอล ทั้ง 2 มือได้ 2. เขียนรูปสี่เหลี่ยมมี มุมชัดเจน 3. ตัดกระดาษตาม แนวเส้นได้ 4. ร้อยวัสดุได้	1. โยนและรับลูกบอล ที่กระดอนจากพื้นได้ 2. เขียนรูปเป็น สามเหลี่ยมมีมุม ชัดเจน 3. ตัดกระดาษตาม แนวเส้นได้โดยไม่มี รอยหยัก 4. ร้อยวัสดุที่มีรูขนาด เล็กได้
	<u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> เข้าใจและสนุกสนาน กับเกมกิจกรรม พื้นบ้าน	1. เล่นเกมพื้นบ้าน ตามกฎกติกาได้	1. เล่นเกมพื้นบ้าน ตามกฎกติกาได้
<u>มาตรฐานที่ 3</u> มีสุขภาพจิตดี และมี ความสุข	<u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> แสดงออกทางอารมณ์ อย่างเหมาะสมกับวัย และสถานการณ์	1. ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี 2. แสดงออกทาง อารมณ์ได้เหมาะสม กับบางสถานการณ์	1. ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี 2. แสดงออกทาง อารมณ์ได้เหมาะสม กับบางสถานการณ์
	<u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> มีความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเองและผู้อื่น	1. มีความมั่นใจใน ตนเอง 2. พึงพอใจในตนเอง ชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเอง และผู้อื่นได้บ้าง	1. มีความมั่นใจใน ตนเองและกล้า แสดงออก 2. พึงพอใจในตนเอง ชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเอง และผู้อื่น
<u>มาตรฐานที่ 8</u> อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง	<u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> เล่นและทำงาน	1. เริ่มรู้จักรอคอย	1. รอคอยตามลำดับ

มาตรฐานคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มีความสุขและปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	ร่วมกับผู้อื่นได้	2. เล่นและทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นได้	ก่อน-หลังได้ 2. เล่นหรือทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่มได้

6. สุขศึกษา

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโต ตามวัยและมีสุขนิสัยที่ ดี	ตัวบ่งชี้ที่ 2 รู้จักรักษาสุขภาพ อนามัยและความ ปลอดภัย	1. เรียกชื่อส่วนต่างๆ ของร่างกาย 2. รับประทานอาหารที่ มีประโยชน์ได้บางชนิด 3. ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันได้ด้วย ตนเอง 4. ระมัดระวังความ ปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น	1. เรียกชื่อส่วนต่างๆ ของร่างกาย 2. รับประทานอาหารที่ มีประโยชน์ได้หลาย ชนิด 3. ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันได้ด้วย ตนเอง 4. ระมัดระวังความ ปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม ความเป็นไทย	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีจริยธรรมตามหลัก ศาสนาที่ตนนับถือ และวัฒนธรรมไทย	1. ล้างมือก่อน รับประทานอาหารและ ล้างมือหลังจากเข้า	1. ล้างมือก่อน รับประทานอาหารและ ล้างมือหลังจากเข้า

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
		ห้องน้ำ 2. รู้และเข้าใจ ความสำคัญในการถือ ศีลห้า	ห้องน้ำ 2. รู้และเข้าใจ ความสำคัญในการถือ ศีลห้า

7. คณิตศาสตร์

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการ คิดและการแก้ปัญหาได้ เหมาะสมกับวัย	ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความคิดรวบ ยอดในการ เรียนรู้สิ่งต่างๆ	1.จำแนกสิ่งของได้ตาม สี รูปทรงและขนาด 2.จัดหมวดหมู่สิ่งของ ตามประเภท 3.เปรียบเทียบความ เหมือนความแตกต่าง ของสิ่งต่างๆ 4. บอกเกี่ยวกับ ฤดูกาลได้ 5. บอกช่วงเวลาใน 1 วันได้ 6. นับสิ่งต่าง ๆ 1-20 โดยใช้ภาษาที่ 1 7. บอกและแสดงค่า ตัวเลข 1-5 ได้	1.จำแนกสิ่งของได้ตามสี รูปทรงขนาด น้ำหนัก 2.จัดหมวดหมู่สิ่งของตาม ประเภท 3. เปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างของสิ่งต่างๆ ได้ 4. บอกเกี่ยวกับฤดูกาลและ ความแตกต่างได้ 5. บอกช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับ การกิจกรรมหน้าเสาธง 6. นับสิ่งต่าง ๆ 1-50 โดยใช้ ภาษาที่ 1 7. บอกและแสดงค่าตัวเลข 1-10 ได้ 8. จำตัวเลข 1-10 ได้

	ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีทักษะในการใช้ ประสาทสัมผัส ทั้ง 5	1. บอกกลิ่น รส เสียง และผิวที่สัมผัสได้ 2. บอกชื่อและ คุณสมบัติของสิ่งที่เห็น ได้ 3 อย่าง	1. บอกกลิ่น รส เสียงและผิว ที่สัมผัสได้ 2. บอกชื่อและคุณสมบัติของ สิ่งที่เห็นได้ 3-5 อย่าง
	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะในการ สังเกตและ สำรวจ	1. แยกแยะสิ่งที่ เหมือน / ต่างได้ 2. จัดหมวดหมู่สิ่งของ ต่างๆ ได้	1. แยกแยะสิ่งที่เหมือน / ต่างได้ 2. จัดหมวดหมู่สิ่งของต่าง ๆ ได้
	ตัวบ่งชี้ที่ 4 แก้ปัญหาในการ เล่นหรือทำ กิจกรรมต่างๆ	1. พยายามแก้ปัญหา ด้วยตนเองหลังจากได้ รับคำชี้แนะ 2. รู้จักตัดสินใจในเรื่อง ง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผล ที่เกิดขึ้น	1. พยายามแก้ปัญหาด้วย ตนเอง 2. รู้จักตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีทักษะการกะ ประมาณที่ เกี่ยวกับจำนวน ปริมาณและ น้ำหนัก	1. เปรียบเทียบวัตถุ โดยการกะประมาณ ด้วยน้ำหนักหรือความ จุ 2. จัดหมวดหมู่สิ่งของ ตามขนาด ความยาว	1. เปรียบเทียบวัตถุโดยการ กะประมาณด้วยน้ำหนักหรือ ความจุ 2. จัดหมวดหมู่สิ่งของตาม ขนาด ความยาว
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้และมีทักษะใน การแสวงหาความรู้	ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนใจเรียนรู้สิ่ง ต่างๆรอบตัว	1. ร่วมกิจกรรมด้วย ความสนใจอย่างมี ความสุข 2. มีความสนใจในการ อ่านและเขียน	1. ร่วมกิจกรรมด้วยความ สนใจตั้งแต่ต้นจนจบอย่างมี ความสุข 2. รักและมีความสนใจใน การอ่านเขียน
	ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสวงหาคำตอบ ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	1. ถามคำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่สนใจ 2. แสวงหาคำตอบ หรือข้อสงสัยด้วย	1. ถามคำถามแสดงและ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ สนใจ 2. แสวงหาคำตอบ ข้อสงสัย

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (อ.2)
		วิธีการต่างๆ 3. เชื่อมโยงความรู้ และทักษะต่างๆ ใน ชีวิตประจำวันได้	ด้วยวิธีการต่างๆ ที่ หลากหลาย 3. เชื่อมโยงความรู้และ ทักษะต่างๆ ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ดี

8. เตรียมความพร้อมในการอ่าน-เขียน

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ. 2)
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	ตัวบ่งชี้ที่ 1 อ่านและเข้าใจเรื่อง สั้นๆ ง่ายๆ โดยใช้ ภาษาที่ 1	1. เปิดและทำท่าทาง อ่านหนังสือ 2. อ่านและเข้าใจใน หนังสือภาพได้อย่าง เหมาะสม 3. อ่านเรื่องจากภาพ ใน “หนังสือภาพ” ได้	1. จับและเปิดหนังสือ ได้ถูกต้อง 2. อ่านและเข้าใจใน หนังสือภาพและเล่า เรื่องให้เพื่อนฟังได้ 3. อ่านและเล่าเรื่อง จากเรื่องสั้นได้
	ตัวบ่งชี้ที่ 2 สื่อความคิดลงบน กระดาษได้	1. วาดภาพและเล่า เรื่องได้อย่างเหมาะสม 2. จำเลขหน้าหนังสือ 1-5 ได้	1. วาดรูป 2 รูปที่ ต่อเนื่องกันแล้วเล่าให้ เพื่อนฟังได้ 2. จำเลขหน้าหนังสือ 1-10 ได้

9. วิชาภาษาไทย เน้นการฟัง-พูด

มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย	ตัวบ่งชี้	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.1)	คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ (อ.2)
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	ตัวบ่งชี้ที่ 7 เชื่อมโยงการใช้ ภาษาที่ 1 ไปสู่ภาษา ที่ 2 ได้เหมาะสมกับ วัย	1. ปฏิบัติตามคำสั่งที่ เป็นภาษาที่ 2 ได้ 2. พูดเป็นประโยคที่ เกี่ยวกับรูปภาพใน ภาษาที่ 2 ได้ 3. จำแนกตัวอักษรที่ เป็นตัวพิมพ์ในภาษาที่ 2 ได้	1. พูดประโยคที่ เกี่ยวกับรูปภาพใน ภาษาที่ 1 และ 2 2. ตอบคำถามง่ายๆ โดยใช้คำในภาษาที่ 2 3. จำชื่อตนเองได้เมื่อ อยู่ในรูปของตัวพิมพ์
	ตัวบ่งชี้ที่ 8 เข้าใจคำศัพท์ภาษา ที่ 2 อย่างน้อย 150 คำ	1. บอกชื่อสิ่งของต่างๆ ภายในห้องเรียน 2. ใช้คำสวัสดิ์ ขอบคุณ ขอโทษ ได้เหมาะสม กับวัย 3. พูดคำสั่งง่ายๆ ให้ เพื่อนปฏิบัติได้	1. บอกชื่อสิ่งของต่างๆ ภายในห้องเรียนและ รอบๆ ตัวเด็ก 2. ใช้คำสวัสดิ์ ขอบคุณ ขอโทษได้เหมาะสมกับ วัย 3. พูดคำสั่งง่ายๆ ให้ เพื่อนปฏิบัติตามอย่าง ต่อเนื่อง 4. ตอบคำถามง่ายๆ โดยใช้คำในภาษาที่ 2

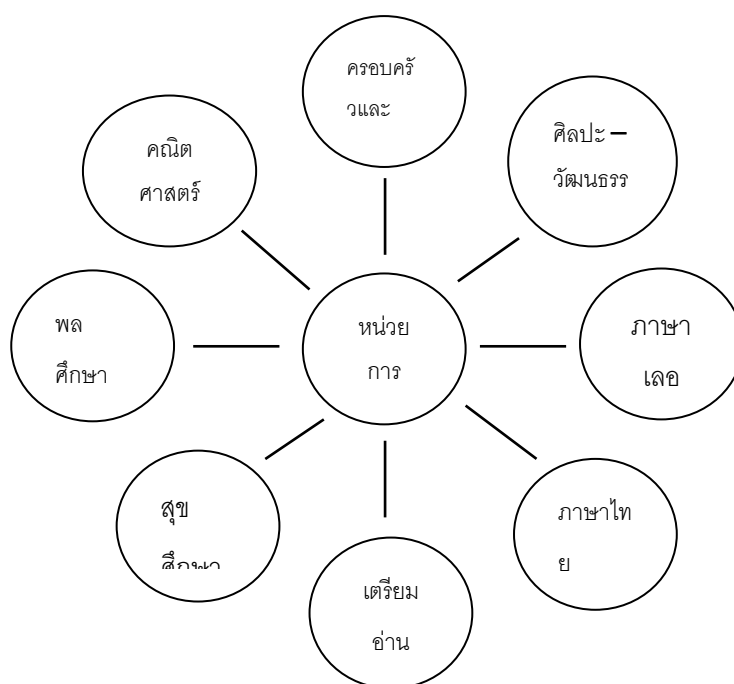
นอกจากมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตัวบ่งชี้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยแล้ว การสร้างแผนการเรียนการสอนให้ตรงกับแนวคิดและหลักการ ในการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนแบบทวิภาษา ซึ่งมีหลักการว่าเด็กจะต้องมีพัฒนาการด้าน ภาษา (เลอเวีอะ-ไทย) ด้านวิชาการ และสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นพร้อมทั้งเข้าใจวัฒนธรรม ส่วนกลางได้ จำเป็นต้องกำหนดหน่วยการเรียนรู้ให้มีเนื้อหาด้านวัฒนธรรมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต

และปฏิทินทางวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากบริบทที่ใกล้ชิดกับตนเอง เพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2.4 ระบุหน่วยการเรียนรู้ และบูรณาการทุกสาระวิชาในระดับชั้นอนุบาล

1 และ 2

หน่วยการเรียนรู้หรือประเด็นเนื้อหาที่จะใช้สอนในแต่ละสัปดาห์ได้กำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับเด็กแรกเข้าเรียน และให้สอดคล้องกับปฏิทินวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ (ปฏิทินวัฒนธรรม หมายถึง ช่วงเวลาซึ่งในแต่ละพื้นที่ได้ร่วมกันจัดเทศกาล หรือปฏิบัติตามประเพณีอย่างใดอย่างหนึ่งพร้อมกัน รวมถึงสิ่งที่จะพบเห็นทั่วไปเมื่อถึงฤดูกาลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตทางการเกษตร หรือวิถีชีวิตที่แปรเปลี่ยนไปตามสภาพอากาศและเวลา เหล่านี้ล้วนนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น) โดยทุกสาระการเรียนรู้จะมีการบูรณาการให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของสัปดาห์นั้นๆ เพื่อให้เด็กสามารถมีพัฒนาการในระบบความคิดได้อย่างต่อเนื่อง และรวดเร็วเมื่อได้เรียนรู้สิ่งที่มีบริบทเนื้อหาเดียวกันตลอดสัปดาห์ แต่เรียนรู้ในมุมมองที่แตกต่างกันออกไปตามสาระวิชาต่างๆ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงหน่วยการเรียนรู้และบูรณาการทุกสาระวิชาในชั้นอนุบาล 1 และ 2

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ให้เข้ากับปฏิทินวัฒนธรรม และสามารถบูรณาการเข้ากับสาระวิชาต่างๆ เท่าที่จะเป็นไปได้ มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาการของเยาวชนทุกพื้นที่ไม่เพียงแต่เฉพาะเด็กในโครงการทวิภาษาเท่านั้น เนื่องจากการเรียนรู้โดยทั่วไปของเด็ก จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กได้รับรู้ข้อมูลจากสภาพแวดล้อม และต่อ

ยอดการเรียนรู้เรื่องราวเดียวกันในห้องเรียน จากนั้นได้นำความรู้ที่ได้จากห้องเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูลที่พบเห็นอีกครั้งหนึ่ง ทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม เด็กจะนำสิ่งที่รับรู้มาใช้เป็นพื้นฐานในการคิดและสื่อสารกับตนเองเสมอ เมื่อได้พบเห็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกัน ระบบความคิดของสมองจะดึงข้อมูลต่างๆ มาประมวลรวมเป็นความคิดใหม่จากภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กและมนุษย์โดยทั่วไป

ตารางที่ 7 แสดงหน่วยการเรียนรู้รายสัปดาห์สำหรับเด็กอนุบาล 1

ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
สัปดาห์ที่ 1-10	สัปดาห์ที่ 11-20	สัปดาห์ที่ 21 - 30	สัปดาห์ที่ 31 - 40
1 ปฐมนิเทศ	11 ของใช้ของหนู	21เรียกขวัญข้าว	31โนกสะมา
2 ปฐมนิเทศ	12 วันแม่	22เด็กเอ๋ยเด็กดี	32เพื่อนๆที่รัก
3 ตัวเรา	13 ฤดูฝน	23 เห็ดหอม	33 ทำไร่
4 โรงเรียนของฉัน	14 ข้าว	24โนกตะเหมอ-อัญ	34พูก ตะ
5 บ้านแสนสุข	15 สัตว์เลี้ยง	25 วันพ่อ	35 อาหารท้องถิ่น
6 ผีเจ้านาย	16 สัตว์บก	26 งานแต่ง	36 รูปทรง
7อาหารดีมีประโยชน์	17 สัตว์น้ำ	27เมื่อ กอด	37 กล้วย
8 สถานที่สำคัญ	18 ผลไม้	28ม้อละเหมอ-ม้อคือ	38 ขนมเลอเวือะ
9 บุคคลสำคัญ	19 แมลง	29 หิน ดิน ทราย	39 ของเล่น
10 อาชีพ	20 กลางวัน กลางคืน	30 ผักท้องถิ่น	40 ฤดูร้อนแสนสนุก

หน่วยการเรียนรู้ในระดับอนุบาล 1 มีการจัดเรียงตามลำดับเวลาในโรงเรียน และตามปฏิทินวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ โดยจะเห็นได้ว่ามีหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นจำนวนมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวทาง “การเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัว” โดยเด็กควรได้รับการกระตุ้นให้เกิดความคิดต่อยอดจากสิ่งที่รู้อยู่แล้วในวัฒนธรรมของตน (โดยคำถามและกิจกรรมการสอนของครู) และเด็กจะแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ กระทั่งสื่อสารโต้ตอบ วิเคราะห์หาเหตุผลและได้พัฒนากระบวนการคิด โดยใช้เนื้อหาสาระเบื้องต้นจากวัฒนธรรมที่เด็กรู้ก่อนแล้ว (ทั้งนี้โดยไม่มีกำแพงภาษามาเป็นเครื่องกีดขวางกระบวนการคิดของเด็ก)

ตารางที่ 8 แสดงหน่วยการเรียนรู้รายสัปดาห์สำหรับเด็กอนุบาล 2

ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
สัปดาห์ที่ 1-10	สัปดาห์ที่ 11-20	สัปดาห์ที่ 21 - 30	สัปดาห์ที่ 31 - 40
1 โกะเอะ	11 โนก กา-อิญโปง	21 น้ำ	31 สุขนิสัยที่ดี
2 ประสาทสัมผัส	12 วันแม่	22 เมื่อ เฮละ 'ยวง เลอ เวื่อะ	32 ขนมหเลอเวื่อะ
3 ของใช้ของหนู	13 พี ปอน เลอ เวื่อะ	23 เซอ-อุม ชิก (ปลุกข้าวนา)	33 อาหารดีมีประโยชน์
4 อยู่ดีมีสุข	14 โมะเอะ 'ยวง เลอเวื่อะ	24 โนกตะเมอ-อิญ	34 เมื่อ กอด(กอดูหนาว)
5 รักษาสุขภาพ	15 คณิตศาสตร์แสนสนุก	25 วันพ่อ	35 จา-อูปเคยอ-เอ็ง เลอเวื่อะ
6 ข้าว	16 สัตว์	26 กลางวันกลางคืน	36 แมลง
7 ตา-อิญ (ทอผ้า)	17 ธรรมชาติน่ารัก	27 การคมนาคม	37 วิทยาศาสตร์น่ารัก
8 ครอบครัว	18 คมนาคม	28 เทีย ' ยวง เอะ	38 เพื่อนรัก
9 โรงเรียนและ บุคคลใน โรงเรียน	19 ผูก ตะ(มัดมือ)	29 วันเด็ก	39 (วัดผล)
10 'ยวง เอะ	20 วันเด็ก	30 วันครู	40 (วัดผล)

หน่วยการเรียนรู้ในระดับอนุบาล 2 อาจมีหัวข้อเหมือนและแตกต่างจาก อนุบาล 1 โดยในส่วนที่มีหน่วยการเรียนรู้เหมือนกัน เนื้อหาสาระที่สอนจะมีรายละเอียดมากกว่า และอาจใช้กลวิธีการสอนที่แตกต่างกันไปเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในด้านอื่นๆ นอกเหนือไปจากในตอน อนุบาล 1

นอกจากนี้จะสังเกตเห็นได้ว่าในอนุบาล 2 มีหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นประเพณี และวัฒนธรรมส่วนกลางมากกว่าในชั้นอนุบาล1 ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้วัฒนธรรมส่วนกลาง และเรียนรู้ที่จะเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเองเพื่อการปรับตัวในอนาคต โดยครูผู้สอนควรชี้ให้เห็นถึงลักษณะความแตกต่างที่สามารถอยู่ร่วมกันได้เมื่อรู้จักเรียนรู้ในความแตกต่างทาง วัฒนธรรมและรู้จักให้เกียรติต่อวัฒนธรรมของผู้อื่น ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นการเชื่อมโยงระหว่าง วัฒนธรรมโดยใช้สาระการเรียนการสอนเป็นสื่อกลาง

1.2.5 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา

การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนทุกรายวิชาในระดับชั้นอนุบาล เป็น ขั้นตอนที่สำคัญความละเอียดและใช้ระยะเวลายาวนานในการจัดทำตรวจสอบและปรับปรุงก่อน นำไปทดลองใช้สอนในโรงเรียน โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิชาใช้ข้อมูล

จาก (1) มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย (2) รายละเอียดตัวบ่งชี้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในรายวิชาที่จัดทำขึ้น (3) หน่วยการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์ (4) ความรู้ท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นจากตัวแทนปราชญ์ชาวบ้าน เช่น การละเล่น เพลงและบทกลอนพื้นบ้าน (5) ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นอนุบาล และ (6) แนวทางกิจกรรมการเรียนรู้เบื้องต้นโดยไม่ต้องอาศัยตำราเรียน¹ โดยข้อมูลทั้ง 6 ส่วนดังกล่าวนำมาบูรณาการและเลือกใช้ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของเยาวชนในพื้นที่ ผ่านกระบวนการจัดประชุมปฏิบัติการออกแบบและจัดทำแผนการเรียนการสอนตลอดระยะเวลาดำเนินงานโครงการ เพื่อให้แผนการเรียนการสอนมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติได้จริง และมีประสิทธิภาพในการพัฒนาให้เยาวชนในพื้นที่มีทักษะด้านการสื่อสารในภาษาของตนเองและภาษาไทยได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งสามารถพัฒนาการทางสมองและสติปัญญาเพื่อให้เด็กมีพื้นฐานการเรียนรู้ที่ดีต่อไป

จากขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกสาระวิชาโดยผ่านการประชุมปฏิบัติการจำนวนหลายครั้ง กระทั่งได้แผนการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ซึ่งมีองค์ประกอบในรายละเอียดของแผน ดังต่อไปนี้

1. ระบุสัปดาห์ที่สอน (ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1-40)
2. ระบุชื่อหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์
3. กำหนดสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์
4. กำหนดจุดประสงค์หรือสิ่งที่นักเรียนสามารถทำได้ตามเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
5. ตารางแสดงกิจกรรมการสอนในรายวิชาต่างๆ (ภายในระยะเวลาของแต่ละวิชา) โดยเรียงตามลำดับวันจันทร์ – ศุกร์
6. ท้ายตารางของแผนแต่ละวัน-แต่ละวิชามีช่องบันทึกเพื่อประเมินผลหลังจากการจัดการเรียนการสอน
7. ส่วนท้ายของแต่ละสัปดาห์จะระบุชื่อประกอบการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ และภาคผนวกเกี่ยวกับคำกล่าว เพลงพื้นบ้าน และวิธีการละเล่นพื้นบ้านในสัปดาห์นั้นๆ

แผนการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 มีรายวิชาที่แสดงในตาราง จำนวน 6 วิชา ได้แก่ วิชาครอบครัวและชุมชน (20 นาที) วิชาภาษาเลอเวีอะ (30 นาที) วิชาศิลปะและวัฒนธรรม (30 นาที) วิชาพลศึกษา (20 นาที) วิชาสุขศึกษา (20 นาที) และวิชาคณิตศาสตร์ (30 นาที) โดยในภาคเรียนที่ 2 มีวิชาเพิ่มขึ้นอีก 2 วิชา ได้แก่ วิชาการเตรียมความพร้อมในการอ่าน-เขียน (30 นาที) และ วิชาการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเน้นการฟัง-พูด/TPR (20 นาที)

ทั้งนี้วิชาสุขศึกษาและครอบครัวชุมชนนำมาบูรณาการร่วมกันในภาคเรียนที่ 2 เพื่อจัดเวลาให้เหมาะสมและได้เรียนรู้เนื้อหาสาระครบทุกวิชา ซึ่งรายละเอียดของแผนการสอน

¹ชูชน มาโลน. 2550. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาล 1 ในโครงการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาฯ ระหว่างวันที่ 21-25 ตุลาคม 2550 ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ม.มหิดล

สำหรับเด็กอนุบาลที่จัดทำขึ้นมีปริมาณมากไม่สามารถบรรจุในรายงานฉบับสมบูรณ์ได้ครบถ้วน จึงยกตัวอย่างให้เห็นเพียงบางส่วน และสามารถดูรายละเอียดแผนการเรียนการสอนได้ที่ภาคผนวก

1.2.6 ออกแบบตารางกิจกรรมการเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล

ในการจัดทำแผนการเรียนการสอนทั้งในรายวิชาภาษาไทยและวิชาอื่นๆ คณะวิจัยได้ออกแบบตารางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ตารางสอน) โดยยึดตามรูปแบบเดิมพร้อมทั้งปรับเปลี่ยนเวลาให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยตารางเรียนสำหรับเด็กอนุบาล ได้แบ่งเป็นภาคเรียนที่ 1 และ 2 เนื่องจากรายวิชาในภาคเรียนทั้งสองมีรายละเอียดต่างกัน โดยภาคเรียนที่ 2 มีรายวิชาเพิ่มขึ้นมาจำนวน 2 ตัว คือ เตรียมอ่าน-เขียน และ ฟัง-พูดภาษาไทย ด้วยความเข้าใจ จึงมีการปรับเปลี่ยนตารางเรียนและเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เพิ่มขึ้น โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ตารางโครงสร้างหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา (เลอเวีอะ- ภาษาไทย)

การเรียนการสอนภาษา	อนุบาล 1	อนุบาล 2
ภาษาเลอเวีอะ	ฟัง – พูด ภาษาเลอเวีอะ (จากภาพ, นิทานภาพ, เรื่องเล่า และกลวิธีการสอน ที่เน้นครูถาม – เด็กพูด) เตรียมอ่าน – เขียน (การเขียนเชิงสร้างสรรค์, วาด + เขียน + เล่า, เกม การศึกษา, รู้จักหนังสือและอักษรตารางพยัญชนะ)	ฟัง – พูด ภาษาเลอเวีอะ (สื่อภาพ, นิทานภาพ, เรื่องเล่าและกลวิธีการสอน) อ่าน – เขียนภาษาเลอเวีอะ (หนังสือเล่มยักษ์, แบบเรียนอ่านเขียนภาษาเลอ เวีอะ, การเขียนเชิงสร้างสรรค์, หนังสือเล่มเล็ก, บัตร อักษร, บัตรคำ)
ภาษาไทย	ฟัง - พูด ภาษาไทยระดับที่ 1 (ชุดคำศัพท์ 250 คำ – TPR – 1)	ฟัง – พูด ภาษาไทยระดับที่ 2 (ชุดคำศัพท์ 1,000 คำ TPR – 2 , นิทานภาพ, ภาพวัฒนธรรม)
ใช้ภาษาเลอเวีอะและภาษาไทยเป็นสื่อ ในการสอน	การเรียนการสอนในสาระวิชาอื่น ๆ มีเนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของกระทรวง การศึกษา ทั้งนี้ภาษาที่ใช้สื่อสารกับเด็กเพื่อให้เข้าใจ เนื้อหาที่สอนมีวิธีการตามแต่ละระดับชั้น ดังนี้	
	อนุบาล 1	อนุบาล 2
	ใช้ภาษาเลอเวีอะในการเรียนการสอน	ใช้ภาษาเลอเวีอะในการเรียนการสอน

ตารางที่ 10 ตารางกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กนักเรียนอนุบาล 1 เทอม 1 ในโครงการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา

วัน เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
8.00 – 9.00 น.	กิจกรรมหน้าเสาธง				
9.00 – 9.20 น.	พลศึกษา	พลศึกษา	พลศึกษา	พลศึกษา	พลศึกษา
9.20 – 9.50 น.	การละเล่นพื้นบ้าน	สุขศึกษา	การละเล่นพื้นบ้าน	สุขศึกษา	การละเล่นพื้นบ้าน
9.50 – 10.10 น.	ครอบครัวและชุมชน	ครอบครัวและชุมชน	ครอบครัวและชุมชน	ครอบครัวและชุมชน	ครอบครัวและชุมชน
10.10 – 10.40 น.	ภาษาเลอเวีอะ	ภาษาเลอเวีอะ	ภาษาเลอเวีอะ	ภาษาเลอเวีอะ	ภาษาเลอเวีอะ
10.40 – 11.10 น.	ศิลปวัฒนธรรม	ศิลปวัฒนธรรม	ศิลปวัฒนธรรม	ศิลปวัฒนธรรม	ศิลปวัฒนธรรม
11.10 – 12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน				
12.30 – 14.00 น.	นอนพักผ่อน				
14.00 – 14.30 น.	คณิตศาสตร์ชุมชน	คณิตศาสตร์ชุมชน	คณิตศาสตร์ชุมชน	คณิตศาสตร์ชุมชน	คณิตศาสตร์ชุมชน

- หมายเหตุ:
- 1) วิชาภาษาไทย (เน้นการฟัง) จะเริ่มสอนในภาคเรียนที่ 2
 - 2) ตารางกิจกรรมนี้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม
 - 3) ตารางนี้เกิดจากการผนวกกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการทวิภาษา เข้ากับ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเดิมของโรงเรียน

พลศึกษา, สุขศึกษา	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ + กิจกรรมกลางแจ้ง
ภาษาเลอเวีอะ, ครอบครัวและชุมชน	กิจกรรมวงกลม
ศิลปะและวัฒนธรรม	กิจกรรมสร้างสรรค์
คณิตศาสตร์, การละเล่น	กิจกรรมเกมการศึกษา

ตารางที่ 11 ตารางกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กนักเรียนอนุบาล 2 เทอม 1 ในโครงการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา

เวลา \ วัน	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
8.00 – 9.00 น.	กิจกรรมหน้าเสาธง				
9.00 – 9.40 น.	ภาษาเลอเวีอะ (สอนแบบเรียน)	ภาษาเลอเวีอะ (สอนแบบเรียน)	ภาษาเลอเวีอะ (สอนแบบเรียน)	ภาษาเลอเวีอะ (สอนแบบเรียน)	ภาษาเลอเวีอะ (สอนแบบเรียน)
9.40 – 10.10 น.	ครอบครัวและชุมชน	ครอบครัวและชุมชน	ครอบครัวและชุมชน	ครอบครัวและชุมชน	ครอบครัวและชุมชน
10.10 – 10.50 น.	ภาษาเลอเวีอะ (เล่นยักษ์)	ภาษาเลอเวีอะ (เล่นยักษ์)	ภาษาเลอเวีอะ (เล่นยักษ์)	ภาษาเลอเวีอะ (เล่นยักษ์)	ภาษาเลอเวีอะ (เล่นยักษ์)
10.50 – 11.20 น.	ฟัง-พูดภาษาไทย (TPR)	ฟัง-พูดภาษาไทย (TPR)	ฟัง-พูดภาษาไทย (TPR)	ฟัง-พูดภาษาไทย (TPR)	ฟัง-พูดภาษาไทย (TPR)
11.20 – 11.40 น.	สุขศึกษา/พลศึกษา	สุขศึกษา/พลศึกษา	สุขศึกษา/พลศึกษา	สุขศึกษา/พลศึกษา	สุขศึกษา/พลศึกษา
11.40 – 12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน				
12.30 – 14.00 น.	นอนพักผ่อน				
14.00 – 14.30 น.	คณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์

หมายเหตุ: ตารางกิจกรรมนี้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

1.3 สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

สื่อการเรียนการสอนที่ออกแบบและจัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ที่มั่นคงด้วยภาษาถิ่น ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้สื่อสารด้วยภาษาที่คุ้นเคย ประกอบกับการใช้สื่อและกลวิธีการสอนที่พัฒนาการทางสมอง กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และความกล้าแสดงออกของเด็ก สำหรับเด็กในระดับปฐมวัยในระยะเริ่มต้นเป็นสื่อที่เน้นพัฒนาระบบความคิดและสติปัญญาผ่านกระบวนการพัฒนาภาษาถิ่น เพื่อสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่จำกัดภาษา จากนั้นจึงใช้องค์ความรู้เกี่ยวกับ “การเรียนรู้ภาษาที่ 2” เพื่อสร้างสื่อที่พัฒนาเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มต้นจากสื่อที่เน้นการฟัง – พูด (ด้วยความเข้าใจ)

ทั้งนี้เด็กในระดับปฐมวัยมักจะเรียนรู้ได้ดีโดยใช้ภาพ และจะเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น หากเนื้อหาของภาพเป็นเรื่องราวที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของเด็ก ดังนั้นสื่อส่วนใหญ่ในวัยนี้จึงเน้นภาพประกอบที่มีเนื้อหาในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตน และเป็นสื่อที่เน้นความเข้าใจเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ, 2553 : 45)

ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนในโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ภาษาละโว้ร่วมจัดการเรียนรู้ โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต.ป่าแบ่ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” ทีมวิจัย ชุมชน ครู และนักเรียนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อหลากหลายรูปแบบสำหรับการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 สามารถสรุปได้ดังนี้

1.3.1 จากภาพวัฒนธรรม 15 ฉาก ตามหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) หน่วยวันแม่
- 2) หน่วยพูกเตะ
- 3) หน่วยฤดู
- 4) หน่วย โนก-ตะ –เมอ-อัญ
- 5) หน่วยงานแต่งงาน
- 6) หน่วย ผัก และหน่วย ผลไม้
- 7) หน่วยธรรมชาตินา รู้ หน่วยยางเอะ และหน่วยสัตว์
- 8) หน่วยสัตว์บก หน่วยสัตว์เลื้อย
- 9) หน่วยอาหารดีมีประโยชน์
- 10) หน่วยบุคคลสำคัญ หน่วยอาชีพ
- 11) หน่วยคมนาคม
- 12) หน่วยอยู่ดีมีสุข
- 13) หน่วยโรงเรียนของฉัน
- 14) หน่วยสถานที่สำคัญ
- 15) หน่วยอาหารท้องถิ่น

1.3.2 นิทานภาพ จำนวน 13 ชุด ตามหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

- 1) หน่วย ผีเจ้านาย
- 2) สถานที่สำคัญ 2 ชุด
- 3) หน่วยข้าว
- 4) หน่วยสัตว์เลี้ยง 2 ชุด
- 5) หน่วยวันแม่
- 6) หน่วยงานแต่งงาน
- 7) หน่วยเห็ดหอม
- 8) หน่วยของใช้ของหนู
- 9) หน่วยอาชีพ
- 10) หน่วยอาหารดีมีประโยชน์
- 11) หน่วยบ้านแสนสุข
- 12) หน่วย เมื่อ กอด
- 13) หน่วยผัก (กากับหลาน เรื่องมะเอะ ปลูกผัก 2 ชุด)

1.3.3 เรื่องเล่า จำนวน 25 เรื่อง ดังนี้

- 1) เรื่อง พุยเงื่อะ
- 2) เรื่อง พุย กอ เปี้ย
- 3) เรื่อง โนกเซอมา
- 4) เรื่องซา –อิม 'มา –แอ เวือก
- 5) เรื่อง มัก รัก เมื่อ เฮละ
- 6) เรื่อง พุย ทุก 'มา –แอเฮงาะ
- 7) เรื่อง โกลง อา-อุมลัม
- 8) เรื่องซาง บิน กวน แอ
- 9) เรื่อง โนก ตะ เมอ-อีญ
- 10) เรื่อง ผีเจ้านาย
- 11) เรื่องเซาะ 'มา –แอเมีย
- 12) เรื่อง มะ ซา –อิม
- 13) เรื่อง เยื่อ จวน ปอก กะ
- 14) เรื่อง การทำมาหากิน
- 15) ตะติด มอก'มา-ยฺฮู ซีก
- 16) เรื่อง ปลัก โปลฮ 'มา –แอซาง
- 17) เรื่อง เงื่อะ ปอ กวน
- 18) เรื่อง เฮงาะ

- 19) พุย เฮอ อู๋ นึ่ง 'มา
- 20) ลา-แอ ลวง กะ เซอวงวน
- 21) ลา-แอ ลวง กวน โต๊ะมา-อิจ เลอ พา-อุม
- 22) ลา-แอ ลวง ตะ ปา-อื้อ แร่น
- 23) ลา-แอ ลวงเพื่อะ
- 24) ลา-แอ ลวงกำนันปือ
- 25) ลา-แอ ลวงแอ เพ-อิญ 'มา-แอ แอ ลอง

1.3.4 เพลงประกอบหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 49 เพลง ดังนี้

- 1) เพลง มา-อิฮ ปะ
- 2) เพลง โฮงเฮียน
- 3) เพลง รอ-แอฮ ตะ เอะ
- 4) เพลง เปื้ออะอิ
- 5) เพลง กวนแอ
- 6) เพลง กวน เทื่อ
- 7) เพลง กวน เลอ-อิจ
- 8) เพลง กวน เมอ –อูก
- 9) เพลง พุย สำคัญ ยุฮเอะ
- 10) เพลง กวน ยุฮพุย
- 11) เพลง กวน กยาก
- 12) เพลง มะเอะ
- 13) เพลง ปลัฮ เลอ อา-อุม
- 14) เพลง เลอ ซอม ซิดองจา เปื่อะ
- 15) เพลง มา อื้อเอะ
- 16) เพลง กลุ่ม ซี้
- 17) เพลง ชั่น ยา ลัก
- 18) เพลง กะ ตา –แอ
- 19) เพลงเปลอ –อิโคะโต๊ะเปอ รา-ออก
- 20) เพลง เลอ ซอม ซิดองจา ออ ระ
- 21) เพลง ตา- แอฮ
- 22) เพลง เทียยุฮพุม
- 23) เพลง บุม มะ เมะ
- 24) เพลง มอ –อูก ลอง

- 25) เพลง เมื่อ กอด
- 26) เพลง ที่ เลอ อา
- 27) เพลง ทีมเปลอ – อี เม
- 28) เพลง พัก เบี่ยง
- 29) เพลง เลอ มอ-แอฮ
- 30) เพลง ระ เมอ เออ เฮละ
- 31) เพลง ฮรักโกะ เตะ
- 32) เพลง พี่ ปอน 'ยวง เลอเวือะ
- 33) เพลง พัก ปอน เอะ
- 34) เพลง พี่ จา-แอะ อา-อี
- 35) เพลง ฮรักญีอะ เตะ
- 36) เพลง พัก เบี่ยง
- 37) เพลง เลออา-อุม เต
- 38) เพลง ควดเฮียนเปอะมัม
- 39) เพลง ญีอะอี
- 40) เพลง ญัน ดี 'มา-แอ กู
- 41) เพลง พี่ ควดแปน อา-อี
- 42) เพลง เปอ 'รา-ออก
- 43) เพลง โนก กา อีญโปง
- 44) เพลง การ มะ เซอ มา เฮงาะ
- 45) เพลง พี่ ปอน ญู-อิม กอ-แอ กาน
- 46) เพลง โกะ เพยะ
- 47) เพลง กยะ
- 48) เพลง พุก เตะ
- 49) เพลง เซอจียุส กวน โต๊ะ

1.3.5 เกมการศึกษา จำนวน 10 ชุด ดังนี้

- 1) ชุด เมอ-อก
- 2) ชุด กะ
- 3) ชุดโองเฮียน
- 4) ชุด พุย
- 5) ชุด เทีย
- 6) ชุด เทื่อ

- 7) ชุดแฮ
- 8) ชุด บุงเมือง
- 9) ชุด โคะ
- 10) ชุด แอ

1.3.6 หนังสือเล่มยักษ์ จำนวน 29 เรื่องตามหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) บัก เออ-อิญ
- 2) กาน ยุสพุย 'ยวง เอะ
- 3) ตะ คำ แร่น
- 4) พุยบลวน เกลอ-อินเอ็ง
- 5) แอ เจ 'มา-กลาง
- 6) เฮงาะ
- 7) โนง พี เซอ มา เลอ เวื่อะ
- 8) โนก กา-อิญโปง
- 9) เยื่อะ พุด
- 10) เคออิเซอ ตา-อิม
- 11) กวน ดอ-แอ อา-อีต 'มา-แอ เยื่อะ
- 12) พี ปอก กะ
- 13) เอะฮรัก มะ เตะ
- 14) กวน โต๊ะบา-ออก
- 15) เปอ รา-ออก 'ยวง แป
- 16) พี จา-แอ กวน โต๊ะ
- 17) เปลอ-อิโคะ 'ยวง เลอ เวื่อะ
- 18) เกอ ตา-แอ กอ เลฮ
- 19) แอ เจ'มา-กลาง
- 20) เซาะ เพยะ มา-แอ แปะ
- 21) โฮงเฮียนยุสเอะ
- 22) คั่น เลอ งะ กวน โต๊ะ
- 23) กั้น ยุสพุย
- 24) ตะ ปา-อือ แร่น
- 25) ลา-แอ ลวง โกลง กยะเซอวงวน
- 26) ลด
- 27) โกะเอะ
- 28) เลอ ฟิมยุส ตะ ทา

29) ลา-แอ ลวง เพือะ

1.3.7 คำคล้องจอง จำนวน 8 เรื่อง ตามหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) หน่วย ผลไม้
- 2) หน่วยอาหารดีมีประโยชน์
- 3) หน่วย ขนมหลอมเหือะ
- 4) ไม่ปรากฏหน่วย(เต เลอ เมะ เต เลอ มอ-แอฮ)
- 5) คำคล้องจองภาษาเลอเหือะ (ซวก อา-อีฮมองฮ้อ พู-อีปะ โอ กอ ม้อ มัม พี โหะ)
- 6) คำคล้องจองอยู่ที่คำให้พร
- 7) คำคล้องจองด้วยคำกล่อมเด็กก่อน
- 8) คำคล้องจองผักดีมีประโยชน์

1.3.8 เกมการเล่นพื้นบ้าน เลอเหือะ จำนวน 7 เรื่อง

- 1) เกมการเล่นพื้นบ้าน “ม้อ กา เตอะ”
- 2) เกมพื้นบ้าน “โคะ ลา ปอย”
- 3) เกมการเล่นพื้นบ้าน “กิง กาก ๆ ”
- 4) เกมการเล่นพื้นบ้าน เหือะ ระ เหือะ ตา-แอ
- 5) เกมการเล่นพื้นบ้าน “ซิดอุง จา”
- 6) เกมการเล่นพื้นบ้าน “ลาเหือ มา-แอ มา-อูก
- 7) เกมการเล่นพื้นบ้าน “เลอะ ตอ”

กล่าวโดยสรุปในการดำเนินงานโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ภาษาเลอเหือะร่วมจัดการเรียนรู้ โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” ได้มีการทำกิจกรรมร่วมกันในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการจัดประชุม การจัดอบรม เชิงปฏิบัติการฝึกกลวิธีการสอน ผลิตสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนจัดให้มีการเรียนการสอนแบบทวิภาษา ซึ่งหลายกิจกรรมจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันจากหลายฝ่าย อาทิเช่น ชุมชน ครู นักเรียน ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น ซึ่งการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวได้ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งตัวเด็กนักเรียน ครูผู้สอน และทีมวิจัย กล่าวคือ ในเด็กนักเรียนมีความคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น สามารถร้องเพลงเลอเหือะได้ เป็นที่ภาคภูมิใจของคนในครอบครัวและในชุมชน ส่วนครูและทีมวิจัย ได้ใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกือบทุกกิจกรรม มีการทำงานด้วยความช่วยเหลือกันมากขึ้น สำหรับครูที่สอนในระดับชั้นอนุบาล 1 และ 2 มีความมั่นใจในการสอนตามกลวิธีการแบบทวิภาษามากขึ้น นอกจากนี้ทั้งครูและชุมชนยังเกิดความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ของตนเองมากขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากการแต่งกาย การพูดกันระหว่างครูที่เป็นชาวเลอเหือะด้วยกันภายในโรงเรียน

2. การประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

การประเมินผลการเรียนการสอน

จากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบทวิภาษาในระดับชั้นปฐมวัยของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ได้มีการประเมินผลการเรียน โดยครูใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กนักเรียน การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก ภายใต้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวบ่งชี้ที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งนี้ในการประเมินเด็กนักเรียน ได้ประเมินในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2554 เนื่องจากการประเมินเด็กนักเรียนในปี 2553 ถือว่าเป็นเด็กนักเรียนในรุ่นทดลอง และอยู่ในช่วงระหว่างกระบวนการดำเนินงานโครงการ ทำให้มีการเรียนการสอนทวิภาษาอย่างไม่เต็มรูปแบบ ทีมวิจัยจึงประเมินเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2554 ตามรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการประเมินของเด็กนักเรียนตามตัวบ่งชี้

1) ผลการประเมินของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 8 คน

คน

ตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ ในระดับชั้นอนุบาล 1

ตัวบ่งชี้ที่	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
1. พัฒนาการด้านร่างกาย ตัวบ่งชี้ที่ 1 น้ำหนัก และ ส่วนสูงตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 2 รู้จักรักษา สุขภาพอนามัยและความ ปลอดภัย	- ตรวจสอบจากบันทึกการ ชั่งน้ำหนักส่วนสูงของเด็ก - บันทึกการตรวจสอบสุขภาพ	ครูประจำชั้น	นักเรียนมีร่างกายเจริญเติบโตตาม วัยและมีสุขนิสัยที่ดีน้ำหนัก และ ส่วนสูงตามเกณฑ์ สามารถเรียกชื่อ ส่วนต่างๆ ของร่างกาย รับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ได้บางชนิด ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วย ตนเอง ระมัดระวังความปลอดภัย ของตนเองและผู้อื่น
<u>มาตรฐานที่ 2</u> กล้ามเนื้อ ใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก แข็งแรงใช้ได้อย่าง คล่องแคล่วและประสาน สัมพันธ์กัน <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> เคลื่อนไหว ร่างกายอย่างคล่องแคล่ว	- การประเมินสมรรถภาพ ทางกลไก	ครูประจำชั้น	วิ่งและหยุดได้โดยเสียการทรงตัว เล็กน้อย กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้ เดินต่อ เท้าไปข้างหน้าตามแนวได้ โยนและรับลูกบอลทั้ง 2 มือได้ เขียน รูปสี่เหลี่ยมมีมุมชัดเจน ตัดกระดาษ

ตัวบ่งชี้ที่	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
และทรงตัวได้ดี ตัวบ่งชี้ที่ 2 ใช้มือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน ตัวบ่งชี้ที่ 3 เข้าใจและสนุกสนานกับเกมกิจกรรมที่บ้าน	- แบบสังเกตพฤติกรรม การเคลื่อนไหวแบบสร้างสรรค์ - แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก		ตามแนวเส้นได้ ร้อยลูกปัดที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 4 มิลลิเมตรได้
มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	- บัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย	ครูประจำชั้น	ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ มีความมั่นใจในตนเอง ฟังพอใจในตนเอง ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่นได้บ้าง นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับ 3
มาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต และยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตา กรุณาและช่วยเหลือแบ่งปัน	- แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน - บัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย - แบบบันทึกพฤติกรรม	ครูประจำชั้น	เก็บของ เล่นของใช้เข้าที่ ได้รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ร่วมสร้างข้อตกลงของห้องเรียนและปฏิบัติตามได้ ไม่หยิ่งหรือแย้งของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง รู้จักขอโทษและให้อภัย แสดงความรักเพื่อนและสัตว์เลี้ยง รู้จักแบ่งปัน และช่วยเหลือผู้อื่น
มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย ตัวบ่งชี้ที่ 1 แสดงออกและมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักการออก	- แบบสังเกตพฤติกรรม การเคลื่อนไหวแบบสร้างสรรค์ - แบบสังเกตพฤติกรรม	ครูประจำชั้น	แสดงออกและมีความสุขขณะทำงานศิลปะ แสดงออกและมีความสุขกับเสียงเพลง ดนตรีและการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ ร้องเพลงที่บ้าน / บทกลอนแล้วแสดงท่าทางประกอบได้ บอกชื่อของเทศกาลที่สำคัญทางวัฒนธรรมได้สร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ แสดงออกและมีความสุขในการชม / เล่น การออกกำลังกาย

ตัวบ่งชี้ที่	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
กำลังกาย	การเคลื่อนไหวแบบ สร้างสรรค์		
<u>มาตรฐานที่ 6</u> ช่วยเหลือ ตนเองได้เหมาะสมกับวัย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันได้ด้วยตนเอง	- สมุดรายงานประจำตัว นักเรียน	ครูประจำชั้น	ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและ ล้างมือหลังจากเข้าห้องน้ำ รู้และ เข้าใจในการปฏิบัติตนขณะ รับประทานอาหาร
<u>มาตรฐานที่ 7</u> รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และ ความเป็นไทย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> มีจริยธรรมตาม หลักศาสนาที่ตนเองนับถือ และวัฒนธรรมไทย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> ดูแลรักษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- บัญชีเรียกชื่อและสมุด บันทึกพัฒนาการเด็ก นักเรียนระดับปฐมวัย	ครูประจำชั้น	แสดงความเคารพตามประเพณีของ ท้องถิ่นรู้จักกล่าวคำ สวัสดิ์ ขอบคุณ และขอโทษ ช่วยดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมรอบตัว บอกประโยชน์ ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้
<u>มาตรฐานที่ 8</u> อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและ ปฏิบัติเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> ปฏิบัติตน เบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ ดีของสังคมในระบอบ	- แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก	ครูประจำชั้น	
<u>มาตรฐานที่ 9</u> ใช้ภาษา สื่อสารได้เหมาะสมกับวัย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> อ่านและเข้าใจ เรื่องสั้นๆ ง่ายๆ โดยใช้ ภาษาที่ 1 <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> สื่อความคิดลง บนกระดาษได้	- แบบบันทึกการอ่าน - แบบประเมินพัฒนาการ เด็กจากผลงานการวาดภาพ อิสระ	ครูประจำชั้น	เปิดและทำท่าทางอ่านหนังสือ อ่านและเข้าใจในหนังสือภาพได้ อย่างเหมาะสม อ่านเรื่องจากภาพ ในหนังสือภาพได้ วาดภาพและเล่า เรื่องได้อย่างเหมาะสม จำเลขหน้า หนังสือ 1-5 ได้ /สามารถอ่าน หนังสือภาพหน้าที่ 1-5 ได้ สนทนา โต้ตอบ และเล่าเรื่องเป็นประโยค

ตัวบ่งชี้ที่	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
<u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจโดยใช้ภาษาที่ 1 <u>ตัวบ่งชี้ที่ 4</u> ฟังและพูดอย่างมั่นใจและถูกต้อง <u>ตัวบ่งชี้ที่ 5</u> เชื่อมโยงการใช้ภาษาที่ 1 ไปสู่ภาษาที่ 2 ได้เหมาะสมกับวัย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 6</u> เข้าใจคำศัพท์ภาษาที่ 2 อย่างน้อย 150 คำ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 7</u> เข้าใจความแตกต่างระหว่างตัวอักษร	- แบบสังเกตการพูด - แบบสังเกตการพูด - แบบสังเกตการพูด - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย		อย่างต่อเนื่อง ฟังแล้วปฏิบัติตาม คำสั่งที่ต่อเนื่องได้ บอกและเล่าเรื่อง เป็นประโยคเกี่ยวกับครอบครัวและคนในชุมชนได้ ฟังการเล่าเรื่องต่างๆ แล้วเข้าใจได้ ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าเกี่ยวกับตัวละครหรือแสดงท่าทางของตัวละครได้วาดรูปและเล่าเรื่องจากภาพที่วาดได้ เล่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่พบเป็นภาษาที่ 1 ได้ พูดคำคล้องจอง ร้องเพลงสั้นๆ ได้ ปฏิบัติตามคำสั่งที่เป็นภาษาที่ 2 ได้ พูดเป็นประโยคที่เกี่ยวกับรูปภาพในภาษาที่ 2 ได้ จำแนกตัวอักษรที่เป็น ตัวพิมพ์ในภาษาที่ 2 ได้ บอกชื่อสิ่งของต่างๆ ภายในห้องเรียน โรงเรียน ปฏิบัติและกล่าวคำ สวัสดิ์ ขอบคุณ ขอโทษ และคำลงท้ายได้เหมาะสมกับเพศ และวัย พูดคำง่ายๆ ให้เพื่อนปฏิบัติได้ จำและบอกชื่อเสียงที่ได้ยินโดยใช้ภาษาที่ 1 แยกแยะเสียงและพูดซ้ำตามเสียงพยัญชนะต้น ท้าย สระ ในภาษาที่ 1 ได้
<u>มาตรฐานที่ 10</u> มี ความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 <u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> มีทักษะในการ	- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย - แบบบันทึกพฤติกรรม	ครูประจำชั้น	จำแนกสิ่งของได้ตามสี รูปทรงและขนาด จัดหมวดหมู่สิ่งของตามประเภท เปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างของสิ่งต่างๆบอกเกี่ยวกับฤดูกาลได้บอกช่วงเวลาใน 1 วันได้ นับสิ่งต่างๆ 1-20 โดยใช้ภาษาที่ 1 บอกและแสดงค่าตัวเลข 1-5 ได้ บอกกลิ่น รส เสียงและผิวที่สัมผัสได้ บอกชื่อและคุณสมบัติของ

ตัวบ่งชี้ที่	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
สังเกตและสำรวจ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 5</u> มีทักษะการกะ ประมาณที่เกี่ยวกับจำนวน ปริมาณและน้ำหนัก <u>ตัวบ่งชี้ที่ 4</u> แก้ปัญหาใน การเล่นหรือทำกิจกรรม ต่างๆ	เด็กปฐมวัย - แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกพฤติกรรม เด็กปฐมวัย		สิ่งที่เห็นได้ 3 อย่าง แยกแยะสิ่งที่ เหมือน / ต่าง ได้ จัดหมวดหมู่ สิ่งของต่างๆ ได้ พยายามแก้ปัญหา ด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ รู้จักตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่ม เรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น เปรียบเทียบวัตถุ โดยการกะประมาณด้วยน้ำหนักหรือ ความจุ จัดหมวดหมู่สิ่งของตาม ขนาด ความยาว
<u>มาตรฐานที่ 11</u> มี จินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> ทำงานศิลปะ ตามความคิดของตนเอง <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> แสดงท่าทาง ตามความคิดของตนเอง <u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> เล่าเรื่องตาม ความคิดของตนเอง <u>ตัวบ่งชี้ที่ 4</u> รู้พื้นฐานของ ระบบเสียงและประโยคใน ภาษาที่ 1	- แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก	ครูประจำชั้น	สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง แสดง ท่าทาง ตาม ค วาม ค ิด จินตนาการอย่างอิสระ เล่าเรื่องตาม จินตนาการได้ ตอบคำถามปลายเปิด ได้ ร่วมกันแต่งเรื่องจาก ประสบการณ์ ระบุเสียงที่เหมือนกัน ต่างกัน คำต่าง ๆ ได้ ตอบคำถาม เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้
<u>มาตรฐานที่ 12</u> มีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้และมีทักษะใน การแสวงหาความรู้ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> สนใจเรียนรู้สิ่ง ต่างๆ รอบตัว <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> แสวงหาคำตอบ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	- แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมิน พัฒนาการเด็ก	ครูประจำชั้น	นักเรียนมีความสนใจในการอ่านและ เขียน สามารถถามคำถามเกี่ยวกับ เรื่องที่สนใจได้และ แสวงหาคำตอบ หรือข้อสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะ ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้บอก เรื่องราวเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับ ประเพณีพื้นบ้านและสิ่งต่างๆ ที่อยู่ ใกล้ตัวและอยู่ในชุมชนมากขึ้น

จากการประเมินดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษา ทั้ง 12 มาตรฐาน ในระดับชั้นอนุบาล 1 ปีการศึกษา 2554 ได้ดังนี้

ตารางที่ 13 สรุปผลการประเมินนักเรียน ชั้นอนุบาล 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 8 คน

ที่	มาตรฐาน	จำนวน นักเรียน (เต็ม 8 คน)	ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 2		
			ดี/คน	พอใช้/คน	ปรับปรุง/ คน	ดี/คน	พอใช้/ คน	ปรับปรุง/ คน
1	มาตรฐาน 1	8	7	1	-	8	-	-
2	มาตรฐาน 2	8	7	1	-	8	-	-
3	มาตรฐาน 3	8	7	1	-	8	-	-
4	มาตรฐาน 4	8	7	1	-	8	-	-
5	มาตรฐาน 5	8	7	1	-	8	-	-
6	มาตรฐาน 6	8	7	1	-	8	-	-
7	มาตรฐาน 7	8	7	1	-	8	-	-
8	มาตรฐาน 8	8	7	1	-	8	-	-
9	มาตรฐาน 9	8	7	1	-	8	-	-
10	มาตรฐาน 10	8	7	1	--	8	-	-
11	มาตรฐาน 11	8	7	1	-	8	-	-
12	มาตรฐาน 12	8	7	1	-	8	-	-
รวม			84	12	-	96	-	-
ร้อยละ			87.5	12.5	-	100	-	-

จากตารางที่ 12 และ 13 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 8 คน ในภาคเรียนที่ 1 มีผลการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 87.5 และ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 12.5 ส่วนในภาคเรียนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

2) ผลการประเมินเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5

คน

ตารางที่ 14 แสดงผลการประเมินตามตัวบ่งชี้ในระดับชั้นอนุบาล 2

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
<u>มาตรฐานที่ 1</u> ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> น้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย	- ตรวจสอบจากบันทึกการชั่งน้ำหนักส่วนสูงของเด็ก - บันทึกการตรวจสอบสุขภาพ	ครูประจำชั้น	น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์รับ ประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้บางชนิด ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง ล้างมือก่อนรับ ประทานอาหารและหลังจากการใช้ห้องส้วมได้ถูกต้อง ระวังระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น
<u>มาตรฐานที่ 2</u> กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> ใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว <u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> เข้าใจและสนุกสนานกับเกมกิจกรรมพื้นบ้าน	- การประเมินสมรรถภาพทางกลไก - แบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นเคลื่อนไหวแบบสร้างสรรค์ - แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก	ครูประจำชั้น	วิ่งอย่างรวดเร็วและหยุดได้โดยไม่เสียการทรงตัว กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง เดินขึ้น-ลงบันได สลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เดินต่อเท้าถอยหลังตามแนวได้ และทรงตัวได้ดี โยนลูกบอลไปข้างหน้าได้ตามต้องการและรับลูกบอลกระดอนจากพื้นได้ ปั่นและคลึงเป็นรูปร่างมีรายละเอียดบอกความหมายได้ เขียนเป็นเส้นต่าง ๆ มีรูปทรงรายละเอียดเขียนรูปสามเหลี่ยมได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ร้อยลูกปัดที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 มิลลิเมตร ต่อบล็อกเป็นรูปต่างๆตามความคิดของตนเองได้

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
			เล่นการละเล่นพื้นบ้านตามกฎกติกาได้
<u>มาตรฐานที่ 3</u> มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	- บัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย - บัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย	ครูประจำชั้น	ร่าเริง สดชื่น แจ่มใส อารมณ์ดี แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์ มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก ฟังพอใจในผลงานความสามารถของตนเองและผู้อื่น ช่วยเหลือและแบ่งปันให้ผู้อื่นได้
<u>มาตรฐานที่ 4</u> มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> ซื่อสัตย์สุจริต และยอมรับความผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น <u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> มีความเมตตา กรุณา และช่วยเหลือแบ่งปัน <u>ตัวบ่งชี้ที่ 4</u> รู้จักประหยัด	- แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน - บัญชีเรียกชื่อและสมุดบันทึกพัฒนาการเด็กนักเรียนระดับปฐมวัย - แบบบันทึกพฤติกรรม - แบบประเมินพัฒนาการเด็ก	ครูประจำชั้น	เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ที่ได้รับ ผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ร่วมสร้างข้อตกลงของห้องเรียนและปฏิบัติตามได้ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง ไม่หยิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง รู้จักขอโทษและให้อภัย แสดงความรักเพื่อนเด็กที่เล็กกว่าและสัตว์ต่างๆ รู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ น้ำ ไฟ อย่างประหยัด
<u>มาตรฐานที่ 5</u> ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> แสดงออก	- แบบสังเกตพฤติกรรม	ครูประจำชั้น	แสดงออกและมีความสุขขณะทำงานศิลปะ แสดงออกและมีความสุขกับเสียงเพลง ดนตรี และการเคลื่อนไหวตามจินตนาการ ร้องเพลงพื้นบ้าน / บทกลอนแล้วแสดงท่าทาง

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
และมีความสุขกับศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหวตาม จินตนาการ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> รักการออกกำลังกาย	เคลื่อนไหวแบบสร้างสรรค์ - แบบสังเกตพฤติกรรม การเคลื่อนไหวแบบสร้างสรรค์		ประกอบได้บอกชื่อของ เทศกาลที่สำคัญทาง วัฒนธรรมได้ สร้างสรรค์ ผลงานทางศิลปะ สนใจและมีความสุขกับเสียงเพลง / เล่น / การออกกำลังกาย
<u>มาตรฐานที่ 6</u> ช่วยเหลือ ตนเองได้เหมาะสมกับวัย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันได้ด้วยตนเอง	- สมุดรายงานประจำวันนักเรียน	ครูประจำชั้น	ทำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับ มอบหมายเลือกเครื่องแต่ง กายของตนเองและแต่งตัวเอง ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตร ประจำวันระมัดระวังดูแล ตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และล้างมือหลังจากเข้า ห้องน้ำรู้และเข้าใจในการ ปฏิบัติตนขณะรับประทานอาหารแสดงความเคารพตาม ประเพณีของท้องถิ่น รู้จัก กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษ
<u>มาตรฐานที่ 7</u> รัก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความ เป็นไทย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> มีจริยธรรม ตามหลักศาสนาที่ตนเอง นับถือ และวัฒนธรรม ไทย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	- บันทึกการประเมินพัฒนาการ เด็ก - บันทึกการประเมินพัฒนาการ เด็ก	ครูประจำชั้น	ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม รอบตัว บอกประโยชน์ของ สิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ ไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้ง ขยะถูกที่ ปิดน้ำหลังการใช้ มี ส่วนร่วมรักษาธรรมชาติใน โรงเรียน
<u>มาตรฐานที่ 8</u> อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติเป็นสมาชิกที่		ครูประจำชั้น	รอคอยตามลำดับก่อน-หลังได้ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับ ผู้อื่น โดย มีจุดมุ่งหมาย

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก		เดียวกัน ฟังและแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ และสามารถซักถามทั้งในกลุ่มใหญ่และเล็ก รู้จักช่วยเหลือเพื่อนตามความเหมาะสม ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน เป็นผู้นำ / ผู้ตามได้รับบทบาทของสมาชิกในครอบครัว รับบทบาทของคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ปฏิบัติตนตามมรรยาทไทยและถูกต้องตามกาลเทศะด้วยตนเอง
<u>มาตรฐานที่ 9</u> ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> อ่านและเข้าใจเรื่องสั้นๆ ง่ายๆ โดยใช้ภาษาที่ 1 <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> สื่อความคิดลงบนกระดาษได้ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจโดยใช้ภาษาที่ 1 <u>ตัวบ่งชี้ที่ 4</u> ฟังและพูดอย่างมั่นใจและถูกต้อง <u>ตัวบ่งชี้ที่ 5</u> รู้จักการทักทายและการกล่าวลา <u>ตัวบ่งชี้ที่ 6</u> มีมารยาทและปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัฒนธรรม <u>ตัวบ่งชี้ที่ 7</u> เชื่อมโยง	- แบบบันทึกการอ่าน - แบบประเมินพัฒนาการเด็กจากผลงานการวาดภาพอิสระ - แบบสังเกตการพูด - แบบสังเกตการพูด - - แบบสังเกตการพูด - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย - แบบสังเกตการพูด	ครูประจำชั้น	สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง ฟังแล้ว ปฏิบัติตามคำสั่งที่ต่อเนื่องได้ บอกและเล่าเรื่องเป็นประโยคเกี่ยวกับครอบครัวและคนในชุมชนได้ ฟังการเล่าเรื่องต่างๆ แล้วเข้าใจได้ เปิดและทำท่าทางอ่านหนังสือ อ่านและเข้าใจในหนังสือภาพได้อย่างเหมาะสม อ่านเรื่องจากภาพในหนังสือภาพได้ วาดภาพและเล่าเรื่องได้อย่างเหมาะสม จำเลขหน้าหนังสือ 1-5 ได้ / สามารถอ่านหนังสือภาพหน้าที่ 1-5 ได้ ฟังเรื่องในภาษาที่ 1 และเล่าเกี่ยวกับตัวละครหรือแสดงท่าทางของตัวละครได้ วาดรูปและเล่าเรื่องจากภาพที่วาดได้ เล่าเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
การใช้ภาษาที่ 1 ไปสู่ภาษาที่ 2 ได้เหมาะสมกับวัย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 8</u> เข้าใจคำศัพท์ภาษาที่ 2 อย่างน้อย 150 คำ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 9</u> เข้าใจความแตกต่างระหว่างตัวอักษร	- แบบสังเกตการพูด - แบบสังเกตการพูด		พบเป็นภาษาที่ 1 ได้ พูดคำคล้องจอง ร้องเพลงสั้นๆ ได้ ปฏิบัติและกล่าวคำต้อนรับ ทักทาย กล่าวลาได้ กล่าวคำ “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” ได้ ใช้คำสรรพนามกับเพื่อน บุคคลในโรงเรียนและครอบครัวได้เหมาะสม ปฏิบัติตามคำสั่งที่เป็นภาษาที่ 2 ได้ พูดเป็นประโยคที่เกี่ยวกับรูปภาพในภาษาที่ 2 ได้ จำแนกตัวอักษรที่เป็นตัวพิมพ์ในภาษาที่ 2 ได้ บอกชื่อสิ่งของต่างๆ ภายในห้องเรียน โรงเรียน ปฏิบัติและกล่าวคำ สวัสดี ขอบคุณ ขอโทษ และ คำลงท้ายได้เหมาะสมกับเพศ และวัย พูดคำสั้นๆ ให้เพื่อนปฏิบัติได้ จำและบอกชื่อเสียงที่ได้ยินโดยใช้ภาษาที่ 1 แยกแยะเสียงและพูดซ้ำตามเสียงพยางค์ขณะต้น ท้ายสระ ในภาษาที่ 1 ได้
<u>มาตรฐานที่ 10</u> มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> มีความคิดรวบยอดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5	- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย	ครูประจำชั้น	จำแนกสิ่งของได้ตามสี รูปร่างและขนาด จัดหมวดหมู่สิ่งของตามประเภทเดียวกัน ตามที่ครูกำหนดเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่างของสิ่งต่างๆ บอกเกี่ยวกับฤดูกาลได้บอกช่วงเวลาใน 1 วันได้ นับสิ่งต่างๆ 1-30 โดยใช้ภาษาที่ 1 บอกและแสดงค่าตัวเลข 1-10 ได้ ต่อภาพ

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
<u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 4</u> แก้ปัญหาในการเล่นหรือทำกิจกรรมต่างๆ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 5</u> มีทักษะการกะประมาณที่เกี่ยวกับจำนวน ปริมาณและน้ำหนัก	- แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย - แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กปฐมวัย		ตัดต่อได้ 7-15 ชิ้นบอกกลิ่นรส เสียง และผิวที่สัมผัสอย่างละ 4 ได้ บอกชื่อและคุณสมบัติของสิ่งที่เห็นได้ 3 อย่าง เขียนชื่อของตัวเอง คำข้อความที่ลอกแบบหรือจำมาได้ แยกแยะสิ่งที่เหมือน / ต่างได้ จัดหมวดหมู่สิ่งของต่างๆได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ รู้จักตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น เปรียบเทียบวัตถุโดยการกะประมาณด้วยน้ำหนักหรือความจุ จัดหมวดหมู่สิ่งของตามขนาด ความยาว
<u>มาตรฐานที่ 11</u> มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ <u>ตัวบ่งชี้ที่ 1</u> ทำงานศิลปะตามความคิดของตนเอง <u>ตัวบ่งชี้ที่ 2</u> แสดงท่าทางตามความคิดของตนเอง <u>ตัวบ่งชี้ที่ 3</u> เล่าเรื่องตามความคิดของตนเอง <u>ตัวบ่งชี้ที่ 4</u> รู้พื้นฐานของระบบเสียงและประโยคในภาษาที่ 1	- แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก	ครูประจำชั้น	สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่ แสดงท่าทางตามความคิดจินตนาการอย่างอิสระ เล่าเรื่องตามจินตนาการได้ ตอบคำถามปลายเปิดได้ ร่วมกันแต่งเรื่องจากประสบการณ์ระบุเสียงที่เหมือนกันต่างกันในคำต่างๆได้ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	วิธีการประเมิน	ผู้ประเมิน	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 1 สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสวงหาคำตอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	- แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก - แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการเด็ก	ครูประจำชั้น	ร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจอย่างมีความสุข มีความสนใจในการอ่านและเขียน ถ้ามถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่สนใจ แสวงหาคำตอบหรือข้อสงสัยด้วยวิธีการต่างๆ เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ ถ้ามและบอกเกี่ยวกับประเพณีพื้นบ้าน บอกชื่อและรู้จักสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวและอยู่ในชุมชนมากขึ้น

จากการประเมินดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยแบบทวิภาษา ทั้ง 12 มาตรฐาน ในระดับชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2554 ได้ดังนี้

ตารางที่ 15 สรุปผลการประเมินนักเรียน ชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5 คน

ที่	มาตรฐาน	จำนวนนักเรียน (เต็ม 5คน)	ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 2		
			ดี/คน	พอใช้/คน	ปรับปรุง/คน	ดี/คน	พอใช้/คน	ปรับปรุง/คน
1	มาตรฐาน 1	5	3	2	-	5	-	-
2	มาตรฐาน 2	5	3	2	-	5	-	-
3	มาตรฐาน 3	5	3	2	-	5	-	-
4	มาตรฐาน 4	5	3	2	-	5	-	-
5	มาตรฐาน 5	5	3	2	-	5	-	-
6	มาตรฐาน 6	5	3	2	-	5	-	-
7	มาตรฐาน 7	5	3	2	-	5	-	-
8	มาตรฐาน 8	5	3	2	-	5	-	-
9	มาตรฐาน 9	5	3	2	-	5	-	-
10	มาตรฐาน 10	5	3	2	-	5	-	-
11	มาตรฐาน 11	5	3	2	-	5	-	-

ที่	มาตรฐาน	จำนวน นักเรียน (เต็ม 5คน)	ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 2		
			ดี/คน	พอใช้/ คน	ปรับปรุง/ คน	ดี/คน	พอใช้/ คน	ปรับปรุง/ คน
12	มาตรฐาน 12	5	3	2	-	5	-	-
	รวม		36	24	-	60	-	-
	ร้อยละ		60	40	-	100	-	-

จากตารางที่ 14 และ 15 สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5 คน ในภาคเรียนที่ 1 มีผลการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 60 และ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนในภาคเรียนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

2.2 ผลการประเมินก่อน – หลังการเรียนตามรูปแบบทวิภาษา

ทีมวิจัยได้จัดให้มีการจัดทำแบบประเมินนักเรียนก่อนและหลังเรียน ตามหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาษา โดยมีการทดสอบนักเรียนก่อนและหลังเรียนในเรื่องการความคุ้นเคยกับหนังสือ แบบทดสอบความสามารถภาษาเลอเวีอะการจำแนกเสียงพยัญชนะต้นการจับคู่ทดสอบความเข้าใจภาษาเลอเวีอะ (ภาษาแม่) ทดสอบความสามารถทางภาษาไทย (ภาษาที่2) ทดสอบความเข้าใจคำสั่งภาษาไทย ทดสอบทักษะการอ่าน – เขียนภาษาไทยทดสอบความเข้าใจในการฟังข้อความภาษาไทยซึ่งผลการประเมินสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถก่อนและหลังเรียนแบบทวิภาษา ในระดับชั้นอนุบาล 1

ที่	ชื่อ-สกุล	คะแนน ทดสอบก่อน เรียน 58 คะแนน	คะแนน ทดสอบก่อน เรียน (ร้อยละ)	คะแนน ทดสอบหลัง เรียน 58 คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (ร้อยละ)
1	ด.ช. จิรภัทร ละมอย	31	53.4	48	82.7
2	ด.ช. ภาณุวัฒน์ สมบูรณ์อาจ	34	58.6	58	100
3	ด.ช. ธนภฤต เตชะต้อย	27	46.5	43	74.1
4	ด.ช. เกศฎา มหาศักดิ์สิทธิ์	31	53.4	58	100
5	ด.ช. วโรดม จันเป็ง	27	46.5	48	82.7
6	ด.ช. กันตพงศ์ ปัญญาเลิศดี	0	0	25	43.1

7	ด.ญ. ญัฐริดา ประสมสงค์	35	60.34	58	100
8	ด.ญ. อัยยา บุญสถิตย์กุล	22	37.9	54	93.1

จากตารางสรุปการเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถก่อนและหลังเรียนแบบทวิภาษา ในระดับชั้นอนุบาล 1 ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนมีผลการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกคน ทั้งนี้มีนักเรียนที่ได้คะแนนเต็มจำนวนทั้งสิ้น 3 คน

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถก่อนและหลังเรียนแบบทวิภาษา ในระดับชั้นอนุบาล 2

ที่	ชื่อ-สกุล	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน 61 คะแนน	คะแนน ทดสอบ ก่อนเรียน (ร้อยละ)	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน 61 คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน (ร้อยละ)
1	ด.ญ. ศศิวิมล เกรือซุ่ย	28	45.9	57	93.4
2	ด.ช. ภูมิรินทร์ บุญช้างเผือก	12	19.6	53	86.8
3	ด.ช. ปิยะวัชร เตชะต้อย	18	29.5	53	86.8
4	ด.ญ. สาวิกา อมรไผ่สดใส	28	45.9	56	91.8
5	ด.ช. ญัฐภูมิ สิริ	12	19.6	53	86.8

จากตารางสรุปการเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถก่อนและหลังเรียนแบบทวิภาษา ในระดับชั้นอนุบาล 2 ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนมีผลการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกคน

3. ผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวีอะ

จากการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ได้ส่งผลต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมของชาวเลอเวีอะ ดังนี้

- 1) ผู้ปกครอง และคนในชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา โดยใช้ภาษาแม่หรือภาษาท้องถิ่นเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทำให้เกิดความตระหนัก มองเห็นคุณค่าของภาษาเลอเวีอะของคนในชุมชน ดังจะเห็นได้จากเสียงสะท้อนจากผู้ปกครองหลายคน เช่น เด็กมีความสนใจที่จะเรียนรู้ และถามคำศัพท์เป็นภาษาเลอเวีอะมากขึ้น หรือเด็ก ๆ สามารถร้องเพลงเป็นภาษาเลอเวีอะได้ ทำให้ผู้ปกครองเกิดความสุข และส่งเสริมให้เด็ก ๆ ได้เรียนภาษาเลอเวีอะในโรงเรียน
- 2) ชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งนอกจากจะใช้ภาษาเลอเวีอะเป็นสำคัญแล้ว ยังประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเลอเวีอะอีกด้วย สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสาระสำคัญที่จะทำให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของชาวเลอเวีอะ ซึ่งถือเป็นการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมของชาวเลอเวีอะ

3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประเพณี วัฒนธรรม ภายในชุมชน ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมจากชีวิตจริง ดังเช่น ครูพาเด็กนักเรียนเข้าร่วมเรียนรู้พิธีกรรมในชุมชน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น ครู ชุมชน ผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา เช่น เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การสนับสนุน และเห็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาร่วมกัน

4) จากการเรียนการสอนแบบทวิภาษา สามารถทำให้เกิดการฟื้นฟูการเล่นพื้นบ้านของชาวเลอเวีอะได้ รวมทั้งทำให้เด็ก ๆ สามารถขับกลอน หรือบทกวีเลอซอมแอล ได้ นอกจากนี้เด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมจนกระทั่งถึงมัธยมยังสามารถเขียนเรื่องเล่า หรือนิทาน เป็นภาษาเลอเวีอะได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ “อบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวีอะรุ่นเยาว์” ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชนเป็นหลัก

4. ปัจจัย / เงื่อนไขในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา

เงื่อนไข / ปัจจัยในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่ทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยเงื่อนไขและปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมของชุมชน ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากชุมชนเจ้าของภาษาจะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบตัวเขียน การแต่งเรื่องเล่า นิทาน ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของชาวเลอเวีอะ ซึ่งกระบวนการผลิตสื่อการเรียนการสอนเหล่านี้ จะต้องอาศัยองค์ความรู้จากชุมชนชาวเลอเวีอะเป็นหลัก

2) ครูผู้สอน กล่าวคือ ครูผู้สอนจะต้องเป็นเจ้าของภาษา สามารถสื่อสารกับเด็กนักเรียนด้วยภาษาเลอเวีอะได้อย่างดีและมีความชัดเจน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังต้องมีใจรักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ เนื่องจากการเรียนการสอนแบบทวิภาษา จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับประเภทของสื่อ นั้น ๆ จะต้องมีการฝึกอบรมจากวิทยากรและนำไปสอนในห้องเรียนได้ รวมไปถึงการสอนในรูปแบบ TPR (TOTAL PHYSICAL RESPONSE) เป็นการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งเน้นความเข้าใจจากการฟัง และตอบสนองความเข้าใจด้วยการปฏิบัติหรือใช้ท่าทาง ซึ่งการสอนกลวิธีนี้จะต้องใช้ครูที่สามารถพูดหรือสื่อสารภาษาไทยได้อย่างชัดเจน และมีกลวิธีการสอนในรูปแบบเฉพาะอีกด้วย

3) สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องตามแผนการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีสื่อสำหรับประกอบการสอน ซึ่งการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษา จะต้องผลิตสื่อใหม่ เนื่องจากจำต้องสอดคล้องเนื้อหาของวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมชาวเลอเวีอะให้เด็กนักเรียนได้รู้จักและเรียนรู้

4) การสร้างความเข้าใจให้กับชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน กล่าวคือ ทีมวิจัยจำเป็นต้องมีการสร้างความเข้าใจเรื่องการเรียนการสอนตามรูปแบบทวิภาษากับชุมชน โดยเฉพาะผู้ปกครองของเด็กนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการเรียนการสอนในระดับอนุบาลส่วนใหญ่จะใช้ภาษาแม่หรือภาษา

เลอเวีอะในการสอน ผู้ปกครองบางคนจะไม่เข้าใจว่าทำไมครูไม่สอนภาษาไทย หรือไม่สื่อสารภาษาไทย กับเด็ก กังวลว่าเด็กจะไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาไทยได้ ซึ่งเมื่อมีการดำเนินงานไปได้ระยะหนึ่ง สามารถทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจได้ว่า การเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษามีประโยชน์กับเด็ก นักเรียน ทำให้เด็กนักเรียนสามารถพูดภาษาเลอเวีอะ ร้องเพลงเป็นภาษาเลอเวีอะได้ เป็นต้น

5) การให้การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก อาทิ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมพัฒนาแผนและหลักสูตรการเรียนการสอนแบบทวิภาษา ในระดับชั้นปฐมวัย ตลอดจนการประเมินผลการศึกษาของนักเรียนอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละโว้ะร่วมจัดการเรียนรู้อยู่ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านป่าแป๋ 10 แม่สะเรียง.ป่าแป๋ อ.ต 3 หมู่มแม่ฮ่องสอน.” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ และผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา ตลอดจนเงื่อนไข / ปัจจัย และแนวทางการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัย โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10

ที่ผ่านมาได้มีการดำเนินโครงการตามขั้นตอนหลายขั้นตอนด้วยกัน โดยเริ่มต้นจากการจัดกิจกรรมชี้แจงโครงการวิจัย เพื่อให้คนในชุมชน รวมถึงผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบการดำเนินงานวิจัย หลังจากนั้นได้จัดกิจกรรมเก็บข้อมูลนักเรียน โดยวิธีการสัมภาษณ์พูดคุยกับผู้ปกครองเด็กนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ศึกษาทบทวนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 การศึกษาข้อมูลชุมชน จัดทำหลักสูตรชั้นอนุบาล 1 กิจกรรมจัดทำสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการศึกษาดูงานการจัดการศึกษาทวิภาษา และการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งการฝึกกลวิธีการสอน การทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งกระบวนการทำงานเน้นการมีส่วนร่วมของครู ชุมชน โรงเรียน ทีมพี่เลี้ยงจากมหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ผลการดำเนินงานตามโครงการ ฯ สามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เกิดรูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

- ได้ข้อมูลพื้นฐานเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 ปีการศึกษา 2553

- หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนแบบทวิภาษาที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนชาวเลอเวีอะ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนด 12 มาตรฐาน และมีการเพิ่มตัวบ่งชี้ โดยแบ่งตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เพื่อให้ครอบคลุมมาตรฐานทั้งหมด ตลอดจนมีการออกแบบกิจกรรมและใช้กลวิธีการเรียนการสอน โดยใช้ฐานภาษาเลอเวีอะ (ภาษาแม่) เป็นฐานในการเรียนรู้ กล่าวคือ เรียนรู้จากสิ่งที่รู้สู่สิ่งที่ไม่รู้ และมุ่งเน้นการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา มีเป้าหมายให้เด็กเกิดการพัฒนาการความคิด ตั้งแต่ขั้นรู้ / จำได้ เข้าใจ ประยุกต์ วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ Bloom's Taxonomy (สวี่ไล เปรมศรีรัตน์, 2553)

- เกิดสื่อหรือนวัตกรรมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาแม่เป็นสะพานเชื่อมไปสู่ภาษาที่สอง โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่ออกแบบและจัดทำขึ้นโดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ที่มั่นคงด้วยภาษาแม่ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้สื่อสารด้วยภาษาที่คุ้นเคยประกอบกับการใช้สื่อและกลวิธีการสอนที่พัฒนาการทางสมอง กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ และความกล้าแสดงออกของเด็ก สำหรับเด็กในระดับปฐมวัยในระยะเริ่มต้นเป็นสื่อที่เน้นพัฒนาระบบความคิดและสติปัญญาผ่านกระบวนการพัฒนาภาษาเลอเวอะ เพื่อสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่จำกัดภาษา

นอกจากนี้สื่อหรือนวัตกรรมมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาแม่เป็นสะพานเชื่อมไปสู่ภาษาที่สอง โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่ออกแบบและจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ที่มั่นคงด้วยภาษาแม่ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้สื่อสารด้วยภาษาที่คุ้นเคยประกอบกับการใช้สื่อและกลวิธีการสอนที่พัฒนาการทางสมอง กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ และความกล้าแสดงออกของเด็ก สำหรับเด็กในระดับปฐมวัยในระยะเริ่มต้นเป็นสื่อที่เน้นพัฒนาระบบความคิดและสติปัญญาผ่านกระบวนการพัฒนาภาษาเลอเวอะ เพื่อสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่จำกัดภาษา

สื่อที่ผลิตได้ทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ได้แก่ ฉากภาพวัฒนธรรม 15 ฉาก, นิทานภาพ จำนวน 16 ชุด, เรื่องเล่า จำนวน 25 เรื่อง, เพลงประกอบหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 49 เพลง, เกมการศึกษา จำนวน 10 ชุด, หนังสือเล่มยักษ์ จำนวน 29, คำคล้องจอง จำนวน 8 เรื่อง, เกมการเล่นพื้นบ้าน เลอเวอะ จำนวน 7 เรื่อง

2) การประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

จากการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบทวิภาษาทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ผลการประเมินของเด็กนักเรียนได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า นักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 ในภาคเรียนที่ 1 มีผลการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 87.5 และ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 12.5 ส่วนในภาคเรียนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนในระดับชั้นอนุบาลที่ 2 ในภาคเรียนที่ 1 มีผลการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 60 และ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนในภาคเรียนที่ 2 ผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้จากการวัดผลก่อนและหลังเรียน พบว่า เด็กนักเรียนสามารถมีความรู้ ความเข้าใจได้ดีหลังจากที่ได้ผ่านการเรียนรู้ กล่าวคือ ในระดับชั้นอนุบาล 1 เด็กนักเรียนมีผลการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกคน ทั้งนี้มีนักเรียนที่ได้คะแนนเต็มจำนวนทั้งสิ้น 3 คน ส่วนในระดับชั้นอนุบาล 2 เด็กนักเรียนมีผลการทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกคนเช่นเดียวกัน

3) ผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา ส่งผลต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวอะ กล่าวคือ ผู้ปกครอง และคนในชุมชนเห็นคุณค่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบทวิ

ภาษา และเกิดความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา ครูได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรมของชาวเลอเวี๊ยะ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา สามารถทำให้เกิดการฟื้นฟูการเล่นพื้นบ้านของชาวเลอเวี๊ยะได้ รวมทั้งทำให้เด็ก ๆ สามารถขับกลอน หรือบทกวีเลอซอมแล่ ได้ นอกจากนี้เด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมจนกระทั่งถึงมัธยมยังสามารถเขียนเรื่องเล่า หรือนิทาน เป็นภาษาเลอเวี๊ยะได้อีกด้วย

4) ปัจจัย / เงื่อนไขในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา ที่ทำให้การดำเนินงานโครงการประสบความสำเร็จ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน, ปัจจัยด้านครูผู้สอน, ปัจจัยด้านสื่อการเรียนการสอน, การสร้างความเข้าใจร่วมกันของชุมชน และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

2. อภิปรายผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาเลอเวี๊ยะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน ต.ป่าแป๋ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” สามารถอธิบายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. จากการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย รูปแบบทวิภาษาที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยบ้านป่าแป๋ ได้กำหนดมาตรฐานสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตร ตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 โดยปรับเปลี่ยนตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ให้ตรงกับสภาพโรงเรียนและชุมชน ยึดมาตรฐาน 12 มาตรฐานตามแบบของกระทรวงศึกษาธิการ แต่มีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมในสภาพที่พึงประสงค์ คือมีทั้งหมด 35 ตัวบ่งชี้ 95 สภาพที่พึงประสงค์ในระดับชั้นอนุบาล 1 ส่วนระดับชั้นอนุบาล 2 มี 113 สภาพที่พึงประสงค์ จัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาษา (ภาษาเลอเวี๊ยะ- ภาษาไทย) สำหรับเด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ตามโครงสร้างหลักสูตร ครูผู้สอนได้จัดทำแผนการสอนครบตามโครงสร้างหลักสูตรทั้งระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 รวมถึงมีการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของนักเรียนและชุมชน

2. ผลของการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ต่อพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านภาษา (ฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) ทั้งภาษาเลอเวี๊ยะและภาษาไทยของเด็กนักเรียน การประเมินพัฒนาการเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาเลอเวี๊ยะ การเรียนรู้ภาษาไทย มีพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผ่านการประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งผลการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2554 นักเรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีทุกคน ทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล

2

3. จากการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 มีผลต่อการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลอเวี๊ยะในด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น ผู้ปกครอง และชุมชนให้ความสำคัญในการใช้ภาษาเลอเวี๊ยะ ซึ่งเป็นผลมาจากการสอน การเล่าเรื่องจากครูในโรงเรียน เด็กนักเรียนจะนำไปถามผู้ปกครองให้ผู้ปกครองเล่าเรื่องให้ฟังเป็นภาษาเลอเวี๊ยะทำให้มีการใช้ภาษาที่ถูกต้องมากขึ้นและจากการทำกิจกรรมทำให้เกิดการรวบรวมข้อมูล เรื่องเล่า การละเล่นพื้นบ้าน ในอดีต ได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมในชุมชน

4. เงื่อนไข / ปัจจัยในการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่ทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยเงื่อนไขและปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมของชุมชน ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากชุมชนเจ้าของภาษาจะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบตัวเขียน การแต่งเรื่องเล่า นิทาน ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของชาวเลอเวี๊ยะ ซึ่งกระบวนการผลิตสื่อการเรียนการสอนเหล่านี้ จะต้องอาศัยองค์ความรู้จากชุมชนชาวเลอเวี๊ยะเป็นหลัก

2) ครูผู้สอน กล่าวคือ ครูผู้สอนจะต้องเป็นเจ้าของภาษา สามารถสื่อสารกับเด็กนักเรียนด้วยภาษาเลอเวี๊ยะได้อย่างดีและมีความชัดเจน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังต้องมีใจรักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ เนื่องจากการเรียนการสอนแบบทวิภาษา จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการสอนที่เหมาะสมกับประเภทของสื่อ นั้น ๆ จะต้องมีการฝึกอบรมจากวิทยากรและนำไปสอนในห้องเรียนได้ รวมไปถึงการสอนในรูปแบบ TPR (TOTAL PHYSICAL RESPONSE) เป็นการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งเน้นความเข้าใจจากการฟัง และตอบสนองความเข้าใจด้วยการปฏิบัติหรือใช้ท่าทาง ซึ่งการสอนกลวิธีนี้จะต้องใช้ครูที่สามารถพูดหรือสื่อสารภาษาไทยได้อย่างชัดเจน และมีกลวิธีการสอนในรูปแบบเฉพาะอีกด้วย

3) สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องตามแผนการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีสื่อสำหรับประกอบการสอน ซึ่งการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษา จะต้องผลิตสื่อใหม่ เนื่องจากจำต้องสอดคล้องเนื้อหาของวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมชาวเลอเวี๊ยะให้เด็กนักเรียนได้รู้จักและเรียนรู้

4) การสร้างความเข้าใจให้กับชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน กล่าวคือ ทีมวิจัยจำเป็นต้องมีการสร้างความเข้าใจเรื่องการเรียนการสอนตามรูปแบบทวิภาษากับชุมชน โดยเฉพาะผู้ปกครองของเด็กนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการเรียนการสอนในระดับอนุบาลส่วนใหญ่จะใช้ภาษาแม่หรือภาษาเลอเวี๊ยะในการสอน ผู้ปกครองบางคนจะไม่เข้าใจว่าทำไมครูไม่สอนภาษาไทย หรือไม่สื่อสารภาษาไทยกับเด็ก กังวลว่าเด็กจะไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาไทยได้ ซึ่งเมื่อมีการดำเนินงานไปได้ระยะหนึ่ง สามารถทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าใจได้ว่า การเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษามีประโยชน์กับเด็กนักเรียน ทำให้เด็กนักเรียนสามารถพูดภาษาเลอเวี๊ยะ ร้องเพลงเป็นภาษาเลอเวี๊ยะได้ เป็นต้น

5) การให้การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก อาทิ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมพัฒนาแผนและหลักสูตรการเรียนการสอนแบบทวิภาษาในระดับชั้นปฐมวัย ตลอดจนการประเมินผลการศึกษานักเรียนอีกด้วย

5. การประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 โรงเรียนได้ประเมินนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมเด็กและการทดสอบตามประเด็นการประเมินสภาพที่พึงประสงค์ตามแบบประเมินพัฒนาการซึ่งผลการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2554 นักเรียนมีผลการประเมินปลายปีอยู่ในระดับดีทั้งในระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 นอกจากนี้ยังมีการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียนสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูพบว่านักเรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น โดยการตอบคำถาม การเดินออกไปหน้าชั้นเพื่อชี้หรือแสดงท่าทาง ปฏิบัติตามคำสั่งครู ได้ทุกคน

นอกจากการดำเนินงานตามโครงการจะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้เกิดผลกระทบในด้านอื่น ๆ อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่เด็ก ๆ ได้เล่นของเล่นที่บ้าน การที่เด็กนักเรียนสามารถขับบทกลอน เลอชอมแล ตามประเพณีวัฒนธรรมของชาวเลอเวีอะได้ นอกจากนี้เด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมจนกระทั่งถึงมัธยมยังสามารถเขียนเรื่องเล่า หรือนิทาน เป็นภาษาเลอเวีอะได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ “อบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวีอะรุ่นเยาว์” ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชนเป็นหลัก

นอกจากนี้จากการดำเนินงานโครงการ ยังทำให้เกิดผลกระทบที่ทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ได้แก่

1. นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียน คือมีความกล้า ชักถาม กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ครูมีการเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการเตรียมตัว เตรียมสื่ออุปกรณ์มากขึ้น รวมถึงมีพัฒนาการในการสอนตามรูปแบบทวิภาษาได้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ
3. เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

อาจกล่าวสรุปได้ว่า การดำเนินการโครงการ “รูปแบบการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภาษาละเวีอะร่วมจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 10 ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนบ้านปาแป้ หมู่ 3 ต.ปาแป้ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน” มีรูปแบบการเรียนการสอน และขั้นตอนที่ชัดเจน กล่าวคือ มีการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ของสถานศึกษาทั้งตัวเด็ก ผู้ปกครอง สถานศึกษาและชุมชน มีการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและแผน มีการประเมินการจัดการเรียนการสอน และการประเมินพัฒนาการเด็กตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ซึ่งผลจากการดำเนินงานดังกล่าวได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ดังจะเห็นได้จากผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล และชุมชนยังคงต้องการให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาษา(ภาษาเลอเวีอะ-ภาษาไทย)

ต่อไปในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังถือเป็นรูปแบบหนึ่งในการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมของชาวเลوةอีก ด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตามรูปแบบกิจกรรม
2. สถานศึกษาต้องคัดเลือกครูผู้สอนภาษาไทยที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาไทย เข้ามาสอนภาษาไทยให้กับเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนให้หลากหลายและมีจำนวนเพียงพอ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

บรรณานุกรม

- ชูชาน มาโลน .2550. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาล 1 ในโครงการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาฯ ระหว่างวันที่ 21-25 ตุลาคม 2550 ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท ม.มหิดล.
- ป้อ ขจรศักดิ์ศรีและคณะ. 2552. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการ “รักษะละโพงละเวอะ” บ้านป่าแป๋ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ. 2553. โครงการวิจัยปฏิบัติการเรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทยเป็นสื่อ : กรณีการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา (ภาษาไทย – ภาษามลายูถิ่น) ในโรงเรียนเขตพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนใต้. ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ภาคผนวก

1. ตัวอย่างแผนการเรียนรู้การสอน ชั้นอนุบาล 1 เทอม 1

สัปดาห์ที่ 5 หน่วยบ้านแสนสุข

สาระสำคัญ

บ้านมีรูปร่างลักษณะแตกต่างกันมีทั้งบ้านไม้ บ้านตึก ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยทุกคนมีบทบาทหน้าแตกต่างกัน หากสมาชิกภายในบ้านรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมจะทำให้ทุกคนในบ้านอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จุดประสงค์

นักเรียนสามารถ

1. ปฏิบัติมารยาทต่างๆ ได้ (มฐ.7 ตบข.1 สพป.1)
2. ร้องเพลงบ้านของฉันและแสดงท่าทางประกอบได้ (มฐ.5 ตบข.1 สพป.2)
3. วาดภาพบ้าน และเล่าเป็นเรื่องราวได้ (มฐ.9 ตบข.3 สพป.1, 2 ตบข.4 สพป.2)
4. ใช้ภาษาสนทนาโต้ตอบได้ (มฐ.9 ตบข.3 สพป.1)
5. กล่าวสวัสดิ์พ่อแม่ ก่อนออกจากบ้าน กลับถึงบ้านได้ (มฐ.7 ตบข.1 สพป.2)
6. คลึงดินน้ำมันได้ (มฐ.5 ตบข.1 สพป.1, 5)
7. ปฏิบัติตามคำสั่งและเล่นตามกฎกติกาได้ (มฐ.8 ตบข.1 สพป.2)
8. เล่น ม้า โคะ ลา ปอยได้ (มฐ.2 ตบข.3 สพป.1)
9. เรียงลำดับ ขนาด และเปรียบเทียบสิ่งของได้ (มฐ.10 ตบข.1 สพป.2, 3)
10. เขียนโดยสื่อสารผ่านรูปภาพและสื่อความหมายในการเล่าได้ (มฐ.5 ตบข.1 สพป.5)

สัปดาห์ที่ 5 หน่วย บ้านแสนสุข

วิชา วัน	ครอบครัวและ ชุมชน 20 นาที	เลอเวีอะ 30 นาที	ศิลปะและวัฒนธรรม 30 นาที	พลศึกษา 20 นาที	การละเล่น 20 นาที	คณิตศาสตร์ 30 นาที
จันทร์	1. สาธิตและปฏิบัติ ครูสาธิตเกี่ยวกับ - การแสดงความ เคารพและทักทาย นักเรียนปฏิบัติ - แสดงความเคารพ และทักทาย	1. การบ้านจากวันศุกร์ แสดงสิ่งของและเล่า เรื่อง อาสาสมัคร 3 คน แสดง รูปภาพและบอกส่วน ต่าง ๆ ของบ้านที่อยู่ใน ภาพ 2. พัฒนาภาษาการ เรียนรู้ นักเรียนพูดถึงสมาชิกใน ครอบครัวของตนเอง 3. เล่าเรื่องจากภาพ ของนักเรียน วาดภาพเกี่ยวกับบ้าน - ของฉันหรือครอบครัว ของฉัน	1. กฎเกณฑ์ทาง วัฒนธรรม พูดเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตนก่อนออกจากบ้าน พูดกล่าวสวัสดิกับ สมาชิกในบ้าน 2. กิจกรรม สร้างสรรค์ ครูแจกดินน้ำมัน นักเรียนบอกสีดินน้ำมัน ได้ ครูสาธิตการคลึงดิน น้ำมัน	1. สาธิตและ สนทนาฝึกปฏิบัติ นักเรียนเข้าแถวตอน สองแถว ครูสาธิตการ เดินขึ้น เดินลงบน บันได 1 ชั้น นักเรียน ปฏิบัติเดินขึ้น เดินลง บันได 1 ชั้น ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุป	1. สนทนาและ สาธิต ให้นักเรียนช่วยกัน บอกวิธีการเล่น ม้อ โคะ เลอปอย ครูและนักเรียนช่วยกัน สรุปการละเล่น ม้อ โคะ เลอปอย	1. การนับ ให้นักเรียนฝึกนับ จำนวน 1 – 10 จาก สิ่งของต่อไปนี้ ก้อน หิน ท่อนไม้ 2. วาดและนับ ให้นักเรียนวาดภาพ สมาชิกในครอบครัว และนับจำนวนคนใน รูปและบอกจำนวนที่ ละคน โดยจับคู่ทำ กิจกรรม

วิชา วัน	ครอบครัวและ ชุมชน 20 นาที	เลอเวีอะ 30 นาที	ศิลปะและวัฒนธรรม 30 นาที	พลศึกษา 20 นาที	การละเล่น 20 นาที	คณิตศาสตร์ 30 นาที
		-ให้อาสาสมัครออกมา พูดคุยเกี่ยวกับรูปภาพที่ ตนเองวาด				
	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรม ดังนี้ 1. จากการปฏิบัติ แสดงความเคารพ	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. จากการใช้ภาษา 2. จากการกล้า แสดงออก	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การสวัสดี 2. ชื่นงาน	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. จากการเดินขึ้น- เดินลงบันได 2. ความสนุกสนานใน การเล่น	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การเล่นตามกฎ กติกา 2. ความสนุกสนาน	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การนับ 2. ชื่นงาน
อังคาร	1. ฟังและร้องเพลง ครูร้องเพลงบ้านของ ฉันให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนร้องเพลง ตามที่ละวรรค ให้ทุกคนร้องเพลง ร่วมกัน 2. บทบาทสมมุติ	1. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ เดินทางไปดูลักษณะ บ้านในชุมชน 2. เล่าเรื่องจาก ประสบการณ์ - ครูนำสนทนาเกี่ยวกับ ประสบการณ์การไปดู ลักษณะของบ้านใน	1. กิจกรรม สร้างสรรค์ ครูแจกดินน้ำมันให้ นักเรียนคลึงดินน้ำมัน 2. แสดงและพูด นำผลงานมานำเสนอ และพูดเกี่ยวกับผลงาน นั้น	1. สังเกตและฝึก ปฏิบัติ นักเรียนเข้าแถวตอน สองตอน สาริตการ เดิน ขึ้น ลงท่อนไม้ 1 ชั้น นักเรียนฝึกปฏิบัติ หลังจากนั้นให้ นักเรียนเดินขึ้น – ลง	1.เปรียบเทียบความ แตกต่าง แสดงถ้วยหรือชามที่ สะอาดและสกปรก เปรียบเทียบให้ นักเรียนดู ให้นักเรียน เปรียบเทียบ	1. เรียงลำดับตาม ขนาด ให้นักเรียน - เรียงลำดับภาพ สมาชิกในครอบครัว จากสูงไปต่ำ 2. เปรียบเทียบ ความแตกต่าง

วิชา วัน	ครอบครัวและ ชุมชน 20 นาที	เลอเวีอะ 30 นาที	ศิลปะและวัฒนธรรม 30 นาที	พลศึกษา 20 นาที	การละเล่น 20 นาที	คณิตศาสตร์ 30 นาที
	แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน แสดงบทบาท สมมุติ เช่น แสดงตาม เพลง เป็น พ่อ แม่ พี่ น้อง หลังจากนั้นครู และนักเรียนร่วมกัน สรุป	ชุมชน นักเรียนเล่า ประสบการณ์ที่ได้พบ เห็นลักษณะของบ้านใน ชุมชน		ท่อนไม้ 2 ชั้น	2. สาธิตและปฏิบัติ แบ่งนักเรียนเป็นทีม - ให้นักเรียนแสดง บทบาทสมมุติการทำ ความสะอาดบ้าน กวาด พื้น	แบ่งนักเรียน - ออกเป็นทีมโดยใช้ ภาษาเลอเวีอะเพื่อ เปรียบเทียบขนาด และความแตกต่าง ของคนในภาพ 3. การนับ ให้นักเรียนจับคู่ - ปฏิบัตินับสิ่งของ 1 – 20 โดยใช้ภาษาเลอ เวีอะ
	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรม ดังนี้ 1. การร้องเพลงและ การแสดงท่าทาง ประกอบ	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. จากการใช้ภาษา 2. ปฏิบัติตามข้อตกลง	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การทำงานร่วมกัน 2. ชิ้นงาน	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. ความสนุกสนานใน การเล่น	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การกล้าแสดงออก 2. การใช้ภาษา	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การเรียงลำดับ 2. การนับ

วิชา วัน	ครอบครัวและ ชุมชน 20 นาที	เลอเวีอะ 30 นาที	ศิลปะและวัฒนธรรม 30 นาที	พลศึกษา 20 นาที	การละเล่น 20 นาที	คณิตศาสตร์ 30 นาที
	2. การกล้าแสดงออก					
พุธ	1. ฟังและร้องเพลง ครูร้องเพลงบ้านของ ฉันให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนร้องเพลง ตามที่ละวรรค ให้ทุกคนร้องเพลง ร่วมกัน 2. กฎเกณฑ์ทาง วัฒนธรรม ครูสาธิตเกี่ยวกับ มารยาทในการ รับประทานอาหาร มารยาทในการเดิน ผ่านผู้ใหญ่ และ มารยาทในการไหว้	1. ทบทวนเรื่องจาก ประสบการณ์ จากการศึกษาแหล่ง เรียนรู้ลักษณะบ้านของ ชุมชน 2. เล่าเรื่องจากภาพ ของนักเรียน ให้นักเรียนวาดรูปที่ไป พบเห็น จากการศึกษา แหล่งเรียนรู้ในชุมชน นักเรียนพูดและเล่าเรื่อง จากภาพที่วาดให้เพื่อน ๆ ฟัง	1. กฎเกณฑ์ทาง วัฒนธรรม ให้นักเรียนพูดเกี่ยวกับ การปฏิบัติเมื่อกลับถึง บ้าน กล่าวทักทายกับ สมาชิกในบ้าน 2. กิจกรรม สร้างสรรค์ ครูสาธิตการนวดดิน น้ำมัน ครูแจกดินน้ำมัน พร้อมทั้งบอกวิธีดินน้ำมัน ที่นักเรียนได้รับ นักเรียนนวดดินน้ำมัน ตามจินตนาการ ให้ นักเรียนนำเสนอผลงาน	1. สังเกตและปฏิบัติ นักเรียนเข้าแถว - ตอน2 แถว นักเรียนวิ่งและ - กระโดดอยู่กับที่ -ครูสาธิตการเดิน - ขึ้นลงบนบันได2 ชั้น นักเรียนปฏิบัติการ - ขึ้นลงบนบันได-เดิน2 ชั้น	1. สังเกตและฝึก ปฏิบัติ การละเล่นพื้นบ้าน สาธิตการละเล่น พื้นบ้าน ม้อ โคะ เลอ ปอย ให้นักเรียนดู 2. กิจกรรมคู่ ให้นักเรียนจับคู่เล่น - (ม้อ โคะ เลอปอย) โดยครูคอยสังเกต พร้อมให้คำแนะนำ	1. กิจกรรมแยกแยะ แบ่งนักเรียนเป็นทีม และให้แยกสิ่งของ ตามชนิด เช่น สะบ้า ก้อนหิน บล็อกไม้ 2. การเปรียบเทียบ แบ่งกลุ่มนักเรียน - เป็นกลุ่มโดยใช้ภาษา เลอเวีอะสำหรับ เปรียบเทียบสิ่งของ “มากกว่า” “น้อยกว่า”

วิชา วัน	ครอบครัวและ ชุมชน 20 นาที	เลอเวีอะ 30 นาที	ศิลปะและวัฒนธรรม 30 นาที	พลศึกษา 20 นาที	การละเล่น 20 นาที	คณิตศาสตร์ 30 นาที
	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรม ดังนี้ 1. การร้องเพลงและ การแสดงท่าทาง ประกอบ 2. การปฏิบัติการ รับประทานอาหาร	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1.จากความสนใจ . 2. ชิ้นงาน 3. การใช้ภาษา	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การพูด 2. ชิ้นงาน 3. การทำงานร่วมกัน	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การเดิน วิ่ง กระโดด 2. ความสนุกสนานใน การเล่น	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การเล่นเกมตาม กติกา 2. ความสนุกสนานใน การเล่น	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การเปรียบเทียบ
พหุสัปดาห์	1. กิจกรรมนิทาน ภาพ เรื่องบ้านของ ฉัน ครูให้นักเรียนดูภาพ เรียงลำดับเหตุการณ์ โดยครูนำเสนอทีละ 1 ภาพ พร้อมทั้ง คำถามจากภาพ ให้ อาสาสมัครมาถือ	1. เรื่องจากภาพของ นักเรียน นักเรียนวาดภาพบ้าน - ของตนเอง นักเรียนพูดถึงลักษณะ บ้านที่ตนเองวาด สุ่มนักเรียนให้ออกมา เล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง	1. กิจกรรมสร้างสรรค์ ครูให้นักเรียนหยิบบดิน - น้ำมันตามสีที่ชอบ นักเรียนบีบ และคลึงดิน น้ำมัน	1. สาธิตและปฏิบัติ ครูสาธิตการเล่นเกม บ้านเล็กบ้านใหญ่ ครูให้นักเรียนทดลอง เล่นเกมบ้านเล็กบ้าน ใหญ่ ครูให้นักเรียน ปฏิบัติการเล่นเกม บ้านเล็กบ้านใหญ่	1. สาธิตสนทนาและ ฝึกปฏิบัติ ครูสนทนาเกี่ยวกับ - การทำความสะอาด บ้าน ครูสาธิตการกวาด - บ้าน ถูบ้าน เก็บของ เข้าที่ แบ่งกลุ่มนักเรียน -	1. ศึกษาแหล่ง เรียนรู้ แบ่งกลุ่มนักเรียน - ออกไปสำรวจนอก ห้องเรียน ครูให้นักเรียนนับ จำนวนสิ่งของที่ นักเรียนพบเห็น เช่น ต้นไม้ 2 ต้น กระถาง

วิชา วัน	ครอบครัวและ ชุมชน 20 นาที	เลอเวีอะ 30 นาที	ศิลปะและวัฒนธรรม 30 นาที	พลศึกษา 20 นาที	การละเล่น 20 นาที	คณิตศาสตร์ 30 นาที
	รูปภาพ คนละภาพ หน้าชั้นเรียน พร้อม กับเล่าเรื่องจากภาพ ที่ตนเองถือ นักเรียน ช่วยกันเรียงลำดับ เหตุการณ์พร้อม ซักถามความคิดเห็น ของเพื่อนในห้อง ให้อาสาสมัครแสดง บทบาทสมมุติตาม ภาพที่เพื่อนเล่า			นักเรียนเล่าความรู้สึก ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปจากเกม	กลุ่มละเท่าๆ กันฝึก ปฏิบัติการทำความ สะอาดบ้าน การเก็บของให้เข้าที่ เรียบร้อย ครูและนักเรียนสรุป ร่วมกัน	1 ใบ
พหุสัปดาห์	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรม ดังนี้ 1. การใช้ภาษา 2. การกล้าแสดงออก 3. ความสนุกสนาน	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การจัดลำดับ เหตุการณ์ 2. การแต่งเรื่อง 3. การใช้ภาษา	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การเล่นเกมกติกา 2. การทำงานร่วมกัน	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การปฏิบัติการ กวาดบ้าน 2. ความสนุกสนานใน การเล่น	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การปฏิบัติการ กวาดบ้าน 2. การทำงานร่วมกัน	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การนับ 2. ความสนใจ

วิชา วัน	ครอบครัวและ ชุมชน 20 นาที	เลอเวีอะ 30 นาที	ศิลปะและวัฒนธรรม 30 นาที	พลศึกษา 20 นาที	การละเล่น 20 นาที	คณิตศาสตร์ 30 นาที
	ในการเล่น					
ศุกร์	1. เรื่องจากภาพ ของนักเรียน นักเรียนวาดภาพ บ้านของฉัน นักเรียน แต่งเรื่องจาก ภาพวาดที่ตนเอง วาด สุ่มให้นักเรียน ออกมาเล่าให้เพื่อน ฟัง	1.การใช้รูปภาพใหญ่ กับคำถามจินตนาการ (บ้าน) ครูนำรูปภาพบ้านโดยใช้ คำถามดังนี้ นักเรียน เห็นอะไรบ้างในภาพ ถ้า นักเรียนไม่มีภาพจะทำ อย่างไร ถ้าบ้านไม่มี หลังคานักเรียนจะทำ อย่างไร 2. การเล่นเกมบทบาท สมมุติ แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ เท่า ๆ กัน ให้แสดงบทบาทสมมุติ	1. ฟังและร้องเพลง - ครูร้องเพลง “บ้าน” ให้ นักเรียนฟังให้นักเรียน ร้องเพลงตามที่ละวรรค ให้ทุกคนร้องเพลง ร่วมกัน 2. กิจกรรมสร้างสรรค์ แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ - เท่า ๆ กัน นักเรียนแต่ละกลุ่ม - ขยำนวด คลึง บีบ ดิน น้ำมัน ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ - ผลงาน และพูดคุย เกี่ยวกับผลงานนั้น	1. เล่นอิสระ ให้นักเรียนลงสู่ - สนาม อธิบายวิธีการเล่น - เครื่องเล่นสนามแต่ละ ชนิด นักเรียนเล่นอิสระ - เครื่องเล่นสนาม ครูและนักเรียน - ร่วมกันสรุป	1. ทบทวน ครูให้นักเรียน - ทบทวนวิธีการเล่น “ม้อ โคะ ลา ปอย” ให้นักเรียนแต่ละคู่เล่น “ม้อ โคะ ลา ปอย” ให้นักเรียนเล่า ความรู้สึกในการเล่น “ม้อ โคะ ลา ปอย”	1. ทบทวนจำนวน นับ ให้นักเรียนนับ - สิ่งของถึงจำนวนตัว เลขที่เรียนมา 2. จับคู่ภาพเหมือน จับคู่ภาพเหมือน บุคคลภายในบ้าน 1 ชุดมีภาพอย่างน้อย 10 คู่ สำหรับแต่ละทีม ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุป

วิชา วัน	ครอบครัวและ ชุมชน 20 นาที	เลอเวีอะ 30 นาที	ศิลปะและวัฒนธรรม 30 นาที	พลศึกษา 20 นาที	การละเล่น 20 นาที	คณิตศาสตร์ 30 นาที
		ขั้นตอนการสร้างบ้าน ครูให้อาสาสมัครมาพูด เกี่ยวกับขั้นตอนการ สร้างบ้าน ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุป				
	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรม ดังนี้ 1. ชื่นงาน 2. การเขียนโดย สื่อสารผ่านรูปภาพ 3. การสื่อ ความหมายในการ เล่า	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. จากการตอบคำถาม 2. การกล้าแสดงออก 3. การสนทนาโต้ตอบ	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. สนทนาโต้ตอบ 2. ผลงาน	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การเล่นตามกติกา 2. ความสนุกสนานใน การเล่น	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การเล่นตามกติกา 2. ความสนุกสนานใน การเล่น	ประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้ 1. การนับ 2. การจับคู่

สื่อ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น /
หน่วยที่ 5 บ้านแสนสุข

1. รูปภาพใหญ่ “บ้านของฉัน”
2. เพลงพื้นบ้าน “เพลงเยื่อะ อี”
3. บัตรภาพบุคคลในบ้าน
4. โปสเตอร์ “การใช้ห้องน้ำ”
5. ดินน้ำมัน
6. การละเล่นพื้นบ้าน “โคะ เลอ ปอย”
7. สะบ้า ก้อนหิน บล็อกไม้
8. ท่อนไม้
9. แหล่งเรียนรู้
 เครื่องเล่นสนาม -

เพลงเยื่อะ อี

มะเอะ เกอ-อิฮ อา-อุบ โชม แซม

ปอเอะ แตม เบล เยื่อะ ‘ญ

พู เกอ-อิฮ อา-อุบ

เกมบ้านเล็กบ้านใหญ่

วิธีเล่น

ครูพูดว่า “บ้านเล็ก” ให้เด็กเหยียดแขนทั้งสองขึ้นไปเหนือศีรษะ

ครูพูดว่า “บ้านใหญ่” ให้เด็กกางแขนทั้งสองข้างออกไปขนานกับพื้น ถ้าคนใดทำผิด
ออกมาเป็นผู้นำเกม

2. ตัวอย่างสื่อการเรียนรู้การสอน

เพลง

เลอซอม ชิด อุง จา

(อรุณันท์กนก นางเม่า ให้ข้อมูล)

เมอ-อุก ลอง เปือม ทอง เซอ มาก เมอ-อุก เซอ กยาก ดัว โคะ เตอ-อิม
เลอ-เฮอ-อิม กวน เบ็ลลีย ลอ เฮีย กวน เกยอ-อิฮ
เอะ ตา-แอ ตา-อิญ มะ เปอะ เออ ซา-ออง แสปา
เอะ เลอ พิ ทุย ปอ เปอะ เออ โกบ พอนา อา อีด มา-แอ งอ อุ ปลา-อิง อา-อีด มา-แอ กยา-อิง ดูชี
ชี ดัฮ ซอ-อิจ เลอ มอ-อิจ โต๊ะเตะ เลอ เมะ โต 'ยวง
เลอ ชัว ตา-อิญ ปา-ออส ปู้ ปู้

เลอซอม ชิดอุงจา

(อรุณันท์กนก นางเม่า ให้ข้อมูล)

ซา-อิม จี โล โอ ออ เตียง มะ เฮียง โมะ เลอ โปะ
โปยจ อา-อิม ซา-อิม จี แล แด เซอโมะ ซา-อิม โปก โคะ
'ลอ-แอฮ ป็อก ๆ เมอ กอก กา-อิญ มูญ ญืออะ เฮียง
เตียง กา-อิญ แอ แป-อุป แป-อุป

ซาอิม

ซา-อิม ปลอด ๆ ซา-อิม แปลด ๆ จัด รา-เออ-เบอ-อุ
ปัว รา-ออ โนง เลอ มัง โฮง ๆ เลอ มัง ฮวด ๆ
เออ-อิญ ตั่วต เทีย เลอ อา-อิฮ

โนก กา-อิญ โปง

โนก กา-อิญ โปง เลอ โอง กา-อิญ เลอ-อิ ญี พุก เตะ พุก ชวง เปอะ
เออ นึ่ง กอย ลอง จอง กา-อิญ กับ เปอะ เออ นึ่ง โคะ เค
เค เออ-อิญ เลอ บา-อิ๊ก ตา-อิ๊ก เออ-อิญ กยะ ญัว
เปฮ ฌัว โอก ปั้ง ทะเลอ มัง แคฮ 'ลาง ฮา-อิ๊ก เลอ โปม
โฮมม เตอ-อุม ทะลุย มุย 'ยวง กอก มอก เซาะ 'ยวง แป
ทุย แอ 'ยวง ฌาง อั้ง อา-อิจ อา-อิจ

เลอชอม ชิดอุงจา

ซุบ โม่ก มา-ฮือ บาลัน กลา-แอ พุส แปมลอง
ทาง จอง ปลัก พี เกอบ-ฮิส ปยะ แอ แ่ง เซอ ตะ
บยะ เจียก โฮม อม อา-อุบ กอด จอด ปัว คิ
จิส ญืออะ เฮือน เปือน เลอ เจ เป คำ โอย
เลอ ฮิส ญืออะ ตะ จอ โยะ ปอ ลัด กวัด นา ตา
จอ-ออก โตะ ซา ปู ปา โม่ก โปก ปอ มอม
เซอ ละ อี เฟือง

เลอชอม ชิด อุง จา

ยม กวน ซา อิม อา-อิม กวน แอ โตก โตก ฮา-ออก
เปยอ-อก เวียง เลอ-ฮิส เซียง อัด ญา
ตั้ง มอก 'มา คยุง เลอ ฟิม
อา-ฮิต ฟิม ญืออะ ตั้ง เทื่อฮ โคะ ชิด โมะ โระ
เปีย โตฮ เ่งาะ เปีย เราะ เคอฮ เลอ-ฮิส เมอ-อิ กวน
ฮวน โคะ ฆัว ปัว ซีก 'ลอ ซอ เยื่อะ เตียะ
'ลอ เมียะ เยื่อะ เลอ เคื่อ ลัง เตะ
เลอ เมะ นึง โคะ โลง เลอ โอง เตะ เปอ รา-ออก
ตอ ฮา-ออก โคะ กยอ-อิจ โตะ ยีม เปีย เลอ งอง
ฮัด คอง พา อา เลฮ เนอ-ฮุม เพอ-ฮุม เซอ ฮอ-แอ
เออ-ฮิญ กวน ตอย เซอ ฮอ-แอ ลัก ลัก กวน กยัก โปก โอก อัก ๆ

คิโมย พยะ ชัง

คิโมย พยะ ชัง เทื่อง เซอ โฆยง
ปอ-จา โพง เอาะ เลียก โตะ เลอ ฟิม โฆม มานัด
ปัด เปอ ปู อู ละ 'ลาม
ฮา-ออก ญืออะ 'มาง นาง มิด ลา-ออ
ปอ ตา-ออ ตอม รอม บลา-แอ ทิ เปียง
เมียง ทิ โมยญุ โคยญุ เฟื่อะ ตัน ปยัน เฟื่อะ เลอ-ออ เลอ ๆ 'ลา ๆ

เรื่องเล่า

ลา-แล ลวง กัน โนก เซอ มา

เลอ เวื่อะ โฆะ โนก ตะ นา-อีญ มัฮ์ พี 'ระ ยฺฮ เลอ เวื่อะ
ดัฮ์ เซอ โนก ตะ อีญ โฮลฮ เลียง เลอ-อิจ เซฮ โคย-อีญ
กวน เลอ เมะ เตะ ดัฮ์ กอ-แอ กวน เลอ เมะ โฮลฮ เลียง
เลอ-อิจ เซฮ ทิ ดัฮ์ กอ-แอ กวน เลอ เลอ เมะ เลอ อา โฮลฮ
เลียง เลอ-อิจ เซฮ เลอ อา โนก ดี เทื่อง ยวง เตะ
ฮอ-อิจ กั๊ง เคะ เลอ เวื่อะ เต ฮอ-อิจ พี ญัต ละ โซะ 'ง่อน
ยม ง่อน เฆาะ ฟิน โนก เตอ-อุ พุย-อี เอ็ง ลอด ปะโพะ เตะ
เปอ-อุฮ ฮม-อวน มา-อิจ เลอ ฮา-อิจ 'ลั๊ง ยฺฮ เตะ กลอม ตา-ออ
เอ็ง นึ่ง โฆง โกลง 'พอง ฮอ-อิจ กั๊ง เคะ แปน อัฮ พุย
โฆง ฮม-อวน 'มา-แอ โฮย-อิจ เต โนก เอ็ง ญื่อ โกะ เตะ
ทา พา-แอ ทา มั่น อัฮ โนก เซอ มา 'มา-แอ เอ็ง
ดัฮ์ โน เซอ มา เลอ ซอม พีร อัฮ เซอ มา ปยา-อิม
เซอ พา ปยอด เซอ มา ควด เซอ พา 'ยา จิด
เซอ มา 'ยา จา-แอ

หน่วยเรียกขวัญข้าว

ลา-แอ ลวง บา อี้ก เลอ โพะ เฮงาะ

ปอ อิน โฆม เต เซอ เฮงาะ ญื่อะ เตะ โจฮ มะ อิน โฆม
ญื่อะ เตะ เฮมอ-อี๊ด แอ ละ เซอ บา-อี้ก เตะ เลอ โพะ เฮงาะ
มะ อิน โฆม เต กอ เฮมอ -อี๊ด แอ ฮมา-อีญ ปอ อิน โฆม เต
อัส เอ็ง ละ มะ อิน โฆม ญื่อะ เตะ โพก เตอ-อุ แอ เฮมอ-อี๊ด
เปอะ แอฮ แอ เลอ เปอ-อิน เซอ กบั๊ก ละเอ็ง พุย เยอ
ปอ อิน โฆม โจฮ มะ อิน โฆม บา-อี้ก เลอ โพะ เฮงาะ
มะอิน โฆม อัส เตะ โอ แกฮ บา-อี้ก เลอ โพะ เฮงาะ
ปอ อิน โฆม เต เฮอ-อุ แอฮ 'ญ-อิจ โพะ เฮอ-อุ เมอด อัส เออ-อีญ
หมลา-อือ 'พา-แอ เลอะ โพะ เฮงาะ ยฺฮ เตะ เลอ โพะ เฮงาะ เต ต่อ
ลอด ฮลาด นึ่ง พ เลอ เมะ โฮย-อิจ เต เคือฮ แม พี เลอ เปอ-อิน
ญื่อะ-เตะ บา-อี้ก เอ็ง ฮอ-อิจ เปอ เลีย

ปอ อิน โชม เต ละ อา-อิง โง ะ แอ ยฺฮ โดฮ เอิง อา-อุบ โชม
 เลอ โญฮ ฮอ-อิจ ละ โฮบ-อิจ เฮงาะ เญื่อะ เต ปอ อิน โชม
 เซอ กวด เปลอ-อิ เฮงาะ นึ่ง โญง เยอะ เฮงะ เญื่อะ เต
 บา-อีก เลอ โพะ เฮงาะ เออ-อิญ ฮอ-อิจ นึ่ง เกอ-อุม
 ปออิน โชม ฮนั๊ เกอ-อุม เญื่อะ เต นึ่ง แอ ทิ แม่อ-อุ
 ตอน ตั๊ รับ นา เลอะ โพะ เฮงาะ เญื่อะ เต เคือฮ เต
 เซอ-อุบ โชม ตอน แอฮ นึ่ง เอิง เคือฮ เต กอ บา-อิง นึ่ง เอิง
 ตั๊ เลอ ซอม พืฮ เต ปอ อิน โชม โฮย-อิจ คัน ตอน
 บา-อีก เลอ โพะ เฮงาะ ยฺฮ มวน เลอ พา-อุม

เรื่องเล่าอาหารท้องถิ่น

มะ เอะ เฮอ-อุ นึ่ง 'มา เรอ-อุก โชะ กลา 'ลั้ง โง
 ทอง เอิง ละเอะ เคือฮ เอะ โคก เอิง
 เพื่อะ เอะ เฮอ-อุ นึ่ง โกลง เรอ-อุก โตะ เซอ โตง
 'ลั้ง ชวง คา-อุม เกือฮ เอะ ปอน เอิง
 มะเอะ เกอ-อีฮ โตะ โกละ ละ เอะ เกอ-อีฮ เอิง 'มา-แอ โตะ
 มะเอะ เปฮ ฮละ เบอโฮ นึ่ง 'มา เกอ-อีฮ โตะ เซอ งา ละ เอะ
 เพีย นึ่ง 'มา เญื่อะ เอะ เกยอ-อิ เคื่อง ทิ 'เมอ-อุ
 ปอ อา-อี โตฮ โบยจ 'ญื่อก โตะ เคื่อง ญิม ญุ
 มะ อา-อีฮ เฮอ-อุ พืญ นึ่ง โกลง อา-อุม ลัน
 โฮลฮ กะ เอิญ เกอ-อีฮ เอิง ละ เอะ มะ เอะ โตฮ
 โบยจ เลือก กะ เกอ-อีฮ แม เอิง 'มา-แอ
 เลอ เลียง กะ
 มัฮ เนอ-อุม พื ญิม ละ เอะ

เรื่องเล่า พุกเตะ

ก้านนบือ

ทิ โฮน เอิง. ตาจอ. เฮอ-อุ พึง ชัก. โอก ปยา-อุบ เซอ โอ-อิญ เลอ อา-อุม โมะ ทิ เมอ-อุ. ตาจอ. เต
 ขยา-อิง 'มา-แอ สลัต เต นึ่ง เซอ โอ-อีญ เต. ปอ เลอ โคฮ เลอ เตียง เต. ตา จอ. เออ-อิญ อุ พื
 โยะ เต ละ มะ ปอ เต. ฮอ-อีจ เมื่อ พุ มะ ปอ. ตาจอ. ซา-อุป ตอม แอ ทิ เมอ-อุ เตอ-อุง เอิง
 เคือฮ ปอ เอิง เคือฮ ปอ เอิง บา-อีก เลอ โพะ. ตาจอ. พึง เอิง โฮ-อิจ เต 'เมอ-อีญ แม แอ ทิ 'เมอ-

อุ เคื้อฮ แม ปอ เอ็ง พุก เตะ. ตา จอ. ญื้อะ เตะ นึ่ง เอ็ง. ตาจอ ญื้ออม โฮ-ฮิล บา-ฮัก เลอ โพะ พุก
เตะ เอ็ง. เซอ ฮา-แอ เอ็น ฮลัด. 'มา-แอ เซอ กอ มา-ฮึง ฆาอี เอ็ง.

เรื่องเล่า บ้านแสนสุข ลา-แอ ญื้อะพุย ฮรัก โพะ เตะ

นายจันทร์ เครือชุย

กอ-แอ ญื้อะ พุย พุก ทิ ญื้อะ คอบ คัว ญื้อะ เต
เฮอ-ฮิน กวน ทาน ปอ เตอ-อุ อา-อุบ โชม กวน ญื้อะ เต
แกฮ ฮรัก โพะ เตะ มะ เอ็ง เกอ-ฮือ อา-อบ
ปอ เตอ-อุ โชม กวน เอ็ง กวน เอ็ง เต โยะ เซอ
โอยจ อา-อุบ กอ-แอ 'ลั้ง อา-อุบ ทิ กอน แด-เอาะ
เลอ 'ลาฮ วุด เอ็ง ละ โพะ เตะ มะ ปอ กวน โตะ เต
แลน โชม กวน เตะ ญื้อยฮ ลอน อา-อุบ ละ มะ ปอ เอ็ง เต
ปุะโพะ เตะ โฮว ซา-อุบ โลฮ เลอ มา-แอ เกอ-ฮือ ดิ เอ็ง
'มา-แอ อา-อุบ เกอ-ฮือ ดิ แนฮ อา-อุบ 'มา-แอ เลอ 'มา-แอ
โคย-ฮือ เซอ เงะ ฮอ-ฮิจ ละ ฮอ-ฮิจ เฮงาะ โคยะ
กอ-แอ ทิ เซอ เงะ พะกวน โตะ ญื้อะ เต โจฮ พี ญื้อะ เตะ
ปอ เปอะ มา-ฮิจ เอ็ง ตา-ฮือ บุง ละ อา-ฮือ ทิ เซอ
โตฮ เฮงาะ นึ่ง งา-อุบ ทิ พี เลอ เมะ ยุฮ เอ็ง ตา-ฮือ บุง โฮยจ
ยุฮ เอ็ง ทิ ฆอก มา-ฮิจ เตอ-อุ เพือฮ พี เลอ เปอ-ฮิน
ญื้อะ เอ็ง เต คิต ลือ เอ็ง ละ พี เลอ เมะ ญื้อะ เตะ
แกฮ มา-ฮิจ มา-ฮิจ เคื้อฮ เอ็ง มัฮ พี โปก พา-ฮุม เตะ คิต ยุฮ ฮัง
มวน เลอ พา-ฮุม เตะ โฮยจ เต โจฮ แม เอ็ง ตา-ฮือ เอ็ง ทิ
เคื้อฮ 'มะะ เฮอ-ฮือ เคื้อฮ ตอก เฮอ-ฮือ ตา-ฮือ แม เอง ทิ โฮว แม ละ
ฆอก เตะ พี เลอ เปอ-ฮิน ยุฮ เอ็ง เต ญูอม เตอ-อุ เพียก พี เลอ เมะ ยุฮ เตะ โคย-ฮือ กัน
ยุฮ เอ็ง

ผักต่าง ๆ (หน่วยผัก)

กำนันป้อ

เยื่อะ มะ มา-แอ เซอ มา พัก ญื้อ นึ่ง 'มา ญื้อ นึ่ง 'มา ญื้อะ-เตะ
เยื่อะ มะ มา-แอ เซอ มา โตะ โกละ. ฮละ ุอ โฮ ปี โฮ.
'มา-แอ ฮลา-ฮิน. คัม ปอม. เทีย เกะ. โตะ เปยะ.

เซอ มา ฮละ โฮม กา. 'มา-แอ จัก คา-แอ.
 เยื่อะ มะ บา-แอ ซมา ฮละ เมอ ฮอ-แอ. 'มา-แอ เมอ บาบ.
 เซอ มา แมน เกีย โคะ. แมน เกีย โมะ
 เซอ มา ฮา-อิน. 'มา-แอ แมน ออน.
 เยื่อะ มะ บา-แอ เปฮ โตะ เลอ ตวด. เปฮ โตะ เซอ เรอ-อู
 โตะ เวื่อะ โตะ โตฮ โตะ กลา-อือ. ผัก ตอง.
 เปฮ เอ็ง มา-แอ ฮละ กยอง เลอ พืด เปฮ เอ็ง 'มา-แอ เปลอ-อิ นัว.
 'มา-แอ เปลอ-อิ เลอ เฟลีย

เรื่องเล่า โนก ตะเมง อีญ

นายจันทร์ เครือชุย

ปอ อิน คำ เซอ มัง เซอ เงะ โรระ มา-อิจ เอื่อง บัว พุย โรระ ฮละ
 บัว พี เลอ เปอ-อิน เลอ อา พุย บัว พี เมะ เลอ อา พุย
 พุย ปา-อุน พุย เต โฮว เปฮ ดิ ฮละ ละ เซอ แคย-ฮิจ เตะ
 ญื่อม เบย โฌง เซอ เงะ โนก พุย ตะเมง-อีญ
 พุย เลอ เมะ เลอ อา พุย เต มอก พี เออ-อีญ เอาะ ละ ละ เบอ โฌง
 ฮมุ ตะควด ปูลัม มา-แอ เซอ มัง โฮว ซา-อูบ เลอ-อิจ ละ
 เซอ โนก เตะ ตะเมง-อีญ เพือฮ เพยะ เต โนก ตะเมง-อีญ
 ปูลัม กยอฮ พุย โฮว เบย โฌง พุย เลอ เมะ เตอ-อุง อา-อือ แอ
 โฮยจ เต โฮว เบย โฌง เทื่อง พุ เตะ โฮยจ เบย โฌง เออ-อีญ
 เฮมอ-อิด เลอ-อิจ โฮยจ เฮมอ-อิด เลอ-อิจ เออ-อีญ โทม ฆยา-อิม
 เทื่อง ภู เตะ เทื่อง พุย เลอะ เมะ พุย เลอ เปอ-อิน ฆอม เต ตะควด
 บะ โพะ เตะพีฮ เทื่อง มู เตะ โฮยจ พีฮ ตะควด เต
 บะ โพะ เตะ เออ-อีญ เจอะ เอ็ง ละตะควด ทิ พุย ญือฮ
 โฮยจ เต มู เพื่อะ ญืออะ มอก เลอ-อิจ ปุนเอื่อง ฮา-ออก ไป ญืออะ
 มู ตะควด บะ โพะ เตะ เลอ โอง คา-อีญ เลอ-อิจ
 มู กวน โตะ กวน เบลีย โฮว ตัด ตา เลีย โคยญ กยะ
 เพือฮ เพยะ เต 'รัง เอื่อง 'มาแอ โพะ เตะ เทื่อง 'ยวง เตะ
 เซะ เงะ 'รัง เต กาฮ กว๊ฮ เลอ-อิจ โนก เตะ ทิ ญืออะ ญือฮ ทิ เพื่อน พอ มา-แอ มาอือ 'จัว

หน่วย มัธ เลอ เมธ – มัธ คื่อ

ครูอรุณี เครือซุย

กวน โตะ เลอ งะ ตี มัธ เลอ เมธ อี ลวง แปน พี ตัง เลอ เมธ
อีชา จัง ออ-แอ เลอ เมธ อี จัว โซง มอง เอ็ง โม เฮอ-อี เลอ อัว
เลอ งะ ตี มวน เนอ-อุม ลัง ทิ โบท ฮอ-อิจ แม เฮมอ-อู
ปะ แม โพะ เตะ มัธ คื่อ เมอ-อู
นัง นอย จัง แปน
อา-อือ เฮมอ-อิต เฮมอ-อู เตะ นังนอย ตอ แวด
คื่อแต โฮละ อีลวง อีลวง โฮละ แม อา-อู พุย
อีลวง อัส เฮอ-ตี เซอ เงะ เลอ เฮส มาน เนอ-นุม เอะ โฮละ เลอ งะ ตี
เอะ มา-อิจ แม เกอ-อี กา-อูป เฮอ-อู เลอ อา-อุม ละ มะ เตะ
เออ-อีญู ละ ฮัม เลอฮ อัส เตะ ละ โพะ เตะ เซอ งา-อูป
เลอ งะ ตี เม เออะ เลอฮ กวน โตะ ทอง โอ-อิจ เอิส ลอด เออ-อีญู ญื่อะ เตะ

เรื่องเล่า ผลไม้

ครูอรุณี เครือซุย

กอ-แอ ทิ เซอ เงะ ตะลอง เฮอ-อู ซา-อูป เปอ
เปลอ-อิ โคะ โตะ เปอ 'รา-ออก โฮลฮ เปลอ-อิ
เม, เซอเม, เปลอ-อิ เรอ-อีฮ, เปลอ-อิ ปลา-ออก,
เคือฮ เอ็ง ละ กวน โชะ เตะ กวน โชะ เอ็ง เลอ ซา-อิจ เอ็ง
เออ-อีญู โคก ตี เอ็ง ญูม เนอ-อุม ลัง
เพือฮ เพยะ เม ตะลอง เฮอ-อู เปอ แป โยะ
เซอ โอ-อีญู นึ่ง โคะแป ตะลอง ขยา-อิง ตอเออ-อีญู
ลอด แม เปฮ เลอ ลอ-แอ เลอลอ-แอ ญื่อะ
ตะลอง เต ลัมเลื่อ ตะลอง เปฮ เกอ เตต โฆ
เลอ มอ-เฮอ ซา-อุม เปลอ-อิ โคะ เคือฮ กวน โชะ เตะ
โฮละ โคก เอ็ง โคย-อีญู เซอ เงะ กาน โชะ เอออง
เรอ-อูก เอ็ง โสงเฮียน โฆยะ เอ็ง ละ เฮมอ-อู เต

เรื่องเล่า อาหารดีมีประโยชน์

ครูอรุณี เครือซุย

พุย เฮอ-อี ทิเซอ เงะ มา-อิจ เออง โชม ปอน โอ เออ-อีฮ
เฮอ-อิน เจือ มา-อิจ เอะ ปอน โตะ ปอน ตอม ปอน คีม โญะ นม
'มา-อิจ เอะ โชม อา-อูป ปอน เออ-อิจ ปอน ฮา-อิน 'มา-อิจ เอะ ปอน

โตะ โกละ ฮละ เบอโฮ ปอน คิส ปอน ไบยจ โคก เปลอ-อิ โคะ
 เปลอ-อี เอาะ นัฮ เอาะ โซม ปอน โอ เอาะ-อีฮ โม เฮอ-อี
 เคือฮ เมะ เกยาะ เอาะ เซอ กอ ฐา-อิง เอาะ มา-อิง เปอะ โญะ
 เลอ อา-อุม ทิ เซอ เงะ กา-ออ จอก
 เอาะ มา-อิง เตอ-อุ โคก เคอนม เฮอ-อิน ลอน
 นัฮ เปอะ ชุบ โหมก โญะ ปลา-แอ เซอ ลา-อิง ยุฮ
 นิ เซอ อาง เปอะ เซอ โซะ เวียก โซะ กา-อีญ เปอะ
 เอาะ มา-อิง เอาะ โซม พี กอ-แอ พี มัฮ ละ นิ เซอ อัง เตะ

หนังสือเล่มยักษ์

หน่วยที่ 23

ลาแอ-

0. ตะโญ อุม-งา อุ ลวง กัน เลอ งะ ยุฮ กวน โต โมะ
 ตาโญ นัฮ เล้า เรื่อง การละเล่น พื้น บ้าน ของ เด็ก สมัยก่อน
1. ตะโญ 'มาแอ- ตะลอง มัฮ เลอ เขฮ 'มาแอ- อุ-เฮมอ เตะ
 ตาโญ กับ ตาลอง เล่น ลูก สะบ้า กับ เพื่อน ๆ
2. ตะโญ 'มาแอ- ตะลอง อีญ-ตา โคะ เลอ แอ-ปอ 'มาแอ- อุ เตะ-เฮมอ
 ตาโญ กับ ตาลอง สาน กังหัน ไม้ไผ่ เล่น กับ เพื่อน ๆ
3. ตะโญ 'มาแอ- ตะลอง มอน เลาะ ญี๋น 'มา – แอ อุ เตะ-เฮมอ
 ตาโญ กับ ตาลอง เล่น รถ ล้อเดียว กับ เพื่อน ๆ
4. ตะโญ 'มาแอ- ตะลอง บัว ดิ กับ เพือ 'มาแอ- อุ เตะ-เฮมอ
 ตาโญ กับ ตาลอง ลาก กาบ มะพร้าว เล่น กับ เพื่อน ๆ
5. ตะโญ 'มาแอ- ตะลอง มอน โคะ เคิน ทอด 'มาแอ- อุ เตะ-เฮมอ
 ตาโญ กับ ตาลอง เล่น ปืน ลม ไม้ไผ่ กับ เพื่อน ๆ
6. ตะโญ 'มาแอ- ตะลอง มัฮ คีอ 'มาแอ- อุ เตะ-เฮมอ
 ตาโญ กับ ตาลอง เล่น ไล่กันในวงกลม กับ เพื่อน ๆ
7. ตะโญ 'มาแอ- ตะลอง โบก เลาะ 'มาแอ- เฮมออุ เตะ-
 ตาโญ กับ ตาลอง เล่น รถไม้สามล้อ กับ เพื่อน ๆ

8. ตะโณ ‘มาแ- ตะลอง มอน โคะ คั้น อุ-เฮอ ‘มาแ- อุ แล-เฮมอ
 ตาโณ กับ ตาลอง เล่น ไม้ โถกเถก กับ เพื่อน ๆ
9. ตะโณ ‘มาแ- ตะลอง มวน ลา พา – อุม หนึ่ง แอ-กอ เคิน เลองะ- เฮอ – เอ็น เจื่อ
 ตามีโณ กับ ตาลอง มีความสุขมากที่มีของเล่นมากมาย

3. ภาพการทำกิจกรรม

ภาพกิจกรรมเปิดเวทีชี้แจงโครงการ

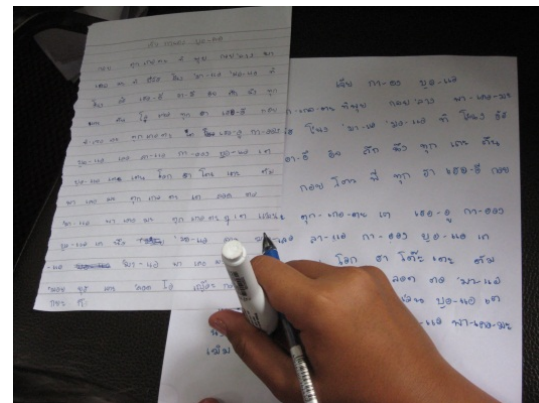
ภาพกิจกรรม อบรมเชิงปฏิบัติการ จัดทำแผนการเรียนการสอนสำหรับชั้นอนุบาล 2

กิจกรรม นักวิชาการและพี่เลี้ยงจากม.มหิดล ติดตามนิเทศก์การสอนตามแบบทวิภาษาใน
ชั้นอนุบาล 1 และ อนุบาล 2

กิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอนสำหรับชั้นอนุบาล 1

กิจกรรมอบรมนักเขียนและนักผลิตสื่อภาษาเลอเวี๋ะรุ่นเยาว์